

Årsredovisning

Folksam Tjänstepension AB

2023

Folksam

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Tjänstepension AB (Folksam Tjänstepension) är moderföretag i en egen koncern. Koncernen omfattar de helägda dotterföretagen Folksam Service AB och Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB, samt ett flertal fastighetsföretag. Folksam Tjänstepension är ett helägt dotterföretag till Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), organisationsnummer 502006-1585. Folksam Tjänstepension drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att företaget är ett icke vinstutdelande företag och konsolideras därför inte in i Folksam Liv-koncernen.

Mer information om företagets dotterföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag, samt övriga företag som det finns ett ägarintresse i, hänvisas till not 15 Aktier och andelar i koncernföretag, not 16 Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag samt not 17 Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i. En översikt finns även i not 39 Upplysningar om närstående.

Verksamhet

Folksam Tjänstepension bildades under hösten 2021 och fick tillstånd att bedriva tjänstepensionsverksamhet från och med den 1 juli 2022. Verksamheten i företaget startade i samband med beståndsoverlåtelsen från moderföretaget Folksam Liv som skedde den 1 november 2022, då majoriteten av Folksam Livs tjänstepensionsverksamhet överlätts till Folksam Tjänstepension.

Folksam Tjänstepension erbjuder kollektivavtalad och individuell tjänstepensionsförsäkring, med traditionell förvaltning. Traditionell förvaltning innebär att Folksam Tjänstepension förvaltar kapitalet och kunden är garanterad en viss avkastning.

Dotterföretaget Folksam Service AB har som verksamhet att tillhandahålla administrativa tjänster och utveckling av dessa. Verksamheten omfattar administrativa tjänster kopplade till pension och försäkring, kollektivavtalad tjänstepension samt pensions- och kollektivavtalsstiftelse.

Dotterföretaget Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB är ett holdingföretag vars ändamål är att äga och förvalta värdepapper och annan lös egendom samt att utöva därmed förenlig verksamhet.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet och affär

Folksam får fortsatt förtroende inom ITP

Collectum har gett besked att Folksam Tjänstepension får fortsatt förtroende inom ITP. Folksam har varit valbara inom ITP utan avbrott de senaste tio åren. ITP är ett avtalsområde som växer kraftigt och är ett prioriterat tillväxtområde för Folksam.

Återbäringsräntan

Följande förändringar av Folksam Tjänstepensions återbäringsränta har skett under 2023:

- Den 1 januari 2023 höjdes återbäringsräntan från tre till fyra procent.
- Den 1 mars 2023 höjdes återbäringsräntan från fyra till sex procent.
- Den 1 april 2023 justerades återbäringsräntan från sex till fem procent.
- Den 1 november 2023 justerades återbäringsräntan från fem till fyra procent.

Ledande befattningshavare

I maj lämnade Linn Edström Larsson sin tjänst som CFO för Folksamgruppen samt chef för Ekonomi och finans för ett nytt uppdrag utanför Folksam. Malin Ohlsson-Leijon utsågs därefter till ny CFO samt chef för Ekonomi och finans och tillträdde i augusti. Malin kommer närmast från Länsförsäkringar AB där hon haft flera ledande roller, bland annat som CFO. Under tiden fram till att Malin tillträdde utsågs Michael Kjeller till tillförordnad CFO och chef för Ekonomi och finans, parallellt med sin tjänst som vice vd och chef för Kapitalförvaltning och hållbarhet för att säkra kontinuitet fram tills dess att Malin tillträdde.

Anna-Karin Laurell, chef Marknad och försäljning, har sagt upp sig för ett nytt uppdrag utanför Folksam. Anna-Karin lämnade Folksam i februari 2024. För att säkra kontinuitet fram tills ny chef för enheten har tillträtt kommer ledningsgruppen i Marknad och försäljning att rapportera till Michael Kjeller, vice vd och chef för Kapitalförvaltning och hållbarhet. Michael fortsätter som enhetschef för Kapitalförvaltning och hållbarhet parallellt.

Kapitalförvaltning

Hållbara obligationer

Folksam Tjänstepension fortsatte under perioden att investera i obligationer klassade som hållbara, och vid periodens slut var totalt 4,4 miljarder kronor investerade i hållbara obligationer. Exempelvis investerades 0,2 miljarder kronor i en obligation från Världsbanken. Obligationen är den första emitterade i sitt slag och syftar bland annat till att finansiera hållbara projekt i utvecklingsländer med inriktning på trafiksäkerhet. Folksamgruppen är ensam investerare i obligationen som bland annat kommer att bidra till att stötta projekt för att öka kunskapen kring trafiksäkerhet för att förebygga trafikskador i utvecklingsländer – men också till projekt inom akutsjukvård och rehabiliteringstjänster för vård efter trafikolyckor.

Säkerställt lån med Swedbank

Folksam Tjänstepension har investerat 0,3 miljarder kronor i ett säkerställt lån sida vid sida med Swedbank. Låntagare är Delcore Fastigheter AB som ägs till 50 procent vardera av ICA Holding AB och AMF Pension. Hyresgäst är ICA Fastigheter AB med hyresavtal på en löptid om 11-15 år. Ett 30-tal butiksfastigheter som i huvudsak inrymmer ICA Maxi och ICA Kvantum utgör säkerhet för lånet. Lånet Folksam Tjänstepension har investerat i är uppdelat på två löptider, till hälften vardera på 3 respektive 4 år.

Copenhagen Infrastructure

Folksam Tjänstepension har investerat 0,7 miljarder kronor i fonden Copenhagen Infrastructure V, en infrastrukturfond fokuserad på energiomställningen med en tydlig hållbarhetsprofil. Fonden utvecklar storskalig infrastruktur inom förnybar energi, som till exempel vindkraftstillgångar på land och till havs samt solcellsparkar och energilagring och är mörkgrön enligt EU:s klassificeringssystem inom Sustainable Finance (SFDR). Investeringarna sker huvudsakligen i västra Europa, Nordamerika och den mer utvecklade delen av Asien/Pacific.

Ekonomisk översikt

Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara i den ekonomiska översikten.

Koncernen

Folksam Tjänstepension-koncernen består av helägda dotterföretaget Folksam Service AB, Folksam Tjänste Specialplaceringar AB samt ett antal fastighetsföretag. Se även avsnittet Ägarförhållanden och koncernstruktur.

Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, hänförligt till företag som konsolideras, uppgick till 5 483 (2 423) miljoner kronor.

Premieinkomsten i den konsoliderade koncernen uppgick till 7 280 (1 929) miljoner kronor.

Kapitalavkastning i tekniskt resultat uppgick till 8 352 (1 390) miljoner kronor.

Försäkringsersättningarna uppgick till -2 572 (-425) miljoner kronor.

Förändring av livförsäkringsavsättningarna uppgick till -7 053 (-359) miljoner kronor.

Utfall för driftskostnaderna var -495 (-75) miljoner kronor.

Placeringsstillgångarna uppgick till 116 561 (107 088) miljoner kronor.

Moderföretaget

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 7 652 (2 506) miljoner kronor.

Premieinkomst

Premieinkomsten uppgick till 7 280 (1 929) miljoner kronor. Premieinkomsten inkluderar kostnad för fribrevsuppräknning på 680 (946) miljoner kronor.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen uppgick till 10 470 (1 448) miljoner kronor.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring uppgick till -2 580 (-440) miljoner kronor.

Livförsäkringsavsättningar

Förändring av livförsäkringsavsättningarna ökade och uppgick till -7 053 (-359) miljoner kronor.

Driftskostnader

Driftskostnaderna ökade och uppgick till -466 (-72) miljoner kronor. Driftkostnaderna påverkas av högre personalkostnader vilka påverkats negativt av ökad kostnad för förmånsbestämda pensioner på grund av inflationsvärdesäkring.

Förvaltningskostnadsprocenten för sparandeverksamheten uppgick till 0,4 (0,1) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

Folksam Tjänstepensions investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och en god avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och alternativa placeringar (onoterade tillgångar). Dessutom finns strategiska placeringar, främst dotterföretag.

Folksam Tjänstepension tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

Marknadskommentarer

Inflationen, som steg kraftigt under hela 2022, var alltjämt i fokus under 2023, då prisökningstakten legat kvar på historiskt höga om än fallande nivåer. Centralbanker världen över har svarat med höjda styrräntor i syfte att få ner inflationen. Höga styrräntor i kombination med det starka inflationstrycket har påverkat hushållens köpkraft och företagens investeringsvilja negativt. Data visar också att den svenska ekonomin har bromsat in även om ekonomins motståndskraft varit förvånansvärt god och arbetslösheten ligger också kvar på en förhållandevis låg nivå. Trots ett försämrat konjunkturläge och marknadsturbulens inom vissa sektorer som en följd av ränteuppstället har breda aktieindex stigit under året. Även ränteindex har utvecklats positivt men det har varit ett volatilt år. Kriget i Ukraina är ingalunda över och den geopolitiska risken är fortsatt hög även om det inte har haft lika stor direkt påverkan på finansiella marknader under året. Fastigheter har påverkats negativt till följd av högre styrräntor och ökad osäkerhet samtidigt som efterfrågan varit fortsatt god för såväl hyresbostäder som hyreslokaler i attraktiva lägen.

Under 2023 har arbetet fortsatt med att försöka påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året har Folksamgruppen träffat ett stort antal representanter från innehaven i portföljen för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

Under 2023 fortsatte påverkansarbetet av Folksamportföljens största utsläppare av växthusgaser, i linje med delklimatmålen till 2025. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som fler av Folksams portföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Allt fler företag ökar sitt klimatengagemang.

Under året röstade Folksamgruppen vid 59 svenska årsstämmor. Folksamgruppen var även representerat i valberedningen i Bilia, Telia, SSAB, Volvo Cars och Swedbank. Folksam ställde frågor kring portföljbolagens arbete med mänskliga rättigheter vid

samtliga fysiska stämmor i Sverige. Vidare röstade Folksam även vid 699 utländska årsstämmor, via elektronisk röstning och ombud.

Folksamgruppen fortsatte under 2023 det pågående påverkansarbetet samtidigt som nya initiativ lanserades. Folksam har bland annat fört dialog med Tesla om bolagets motstånd till facklig anslutning, samt med bland annat Atlas Copco, H&M, Volvo Cars och andra svenska storföretag med verksamhet i Mellanöstern och Nordafrika om arbete med mänskliga rättigheter. Vidare har samarbetet fortsatt inom Investor Integrity Forum kring bygg- och fastighetssektorns utmaningar med korruption och dåliga arbetsvillkor. Under året har Folksamgruppen träffat flera svenska bolag i denna sektor för att diskutera företagets arbete mot korruption och på olika sätt uppmuntra till ökad regelefterlevnad.

Folksam Tjänstepension kapitalavkastning

Folksam Tjänstepensions förvaltade kapital utifrån totalavkastningstabellen uppgick vid utgången av 2023 till 115 345 (105 357) miljoner kronor. Av detta utgjorde cirka 36 (36) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för cirka 42 (39) procent av det förvaltade kapitalet. Fastigheter stod för 10 (11) procent av kapitalet. Alternativa placeringar, bland annat onoterade aktier, stod för 12 (13) procent av det förvaltade kapitalet. Strategiska placeringar består av dotterföretag och utgjorde cirka 0 (0) procent. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 13 (12) procent.

Totalavkastningen för 2023 på företagets tillgångar uppgick till 8,1 (1,2) procent, motsvarande 8 581 (1 277) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Den positiva avkastningen är till största del hänförlig till att breda aktieindex stigit under året men även räntor har bidragit positivt till avkastningen. Fastigheter har påverkats negativt av högre styrräntor och ökad osäkerhet. I ett av Folksams större innehav inom fastighetssektorn, Heimstaden Bostad AB, har avkastningen påverkats negativt, ungefär i linje med övriga fastighetstillgångar. Innehavet ägs via ett helägt dotterföretag, Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB, och värdet i dotterföretaget har sjunkit med 24 procent, motsvarande 1 530 miljoner kronor under 2023. Värdenedgången beror dels på att de underliggande fastigheterna i Heimstaden Bostad AB har minskat i värde, dels på att en justering har gjorts på substansvärdet med 15 procent vid årsskiftet.

Den sammanlagda värdeförändringen på aktierna i Heimstaden Bostad AB innebär att Folksam Tjänstepensions investering understeg anskaffningsvärdet med 6,5 procent vid årets utgång.

Totalavkastningstabell, Moderföretaget

Mkr	Ingående marknads-värde 2023-01-01	Utgående marknads-värde 2023-12-31	Total-avkastning 2023	Total-avkastning 2023 %	Total-avkastning 2022 %
Räntebärande placeringar	38 309	41 132	2 465	6,4	1,6
Aktier ¹⁾	40 844	48 820	8 072	19,8	0,4
Alternativa placeringar	14 168	14 208	-1 308	-8,6	4,2
Fastigheter	12 007	11 156	-649	-5,5	-0,7
Strategiska placeringar ¹⁾	29	30	1	3,2	0,7
Summa	105 357	115 345	8 581	8,1	1,2

Totalavkastning beräknas tidsviktad per dag och presenteras enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. Företagets placeringsriktlinjer utgör grund för de tillgångar som omfattas av beräkning och av indelning i portföljgrupper. Upplysningar lämnas i not 25 Finansiella Tillgångar och skulder, sista avsnittet "Totalavkastningstabell – klassificerings- och värderingsskillnader", om samband mellan de portföljgrupper som presenteras i totalavkastningstabellen respektive de benämningar som används i årsredovisningens balans- och resultaträkning.

¹⁾ I totalavkastningstabellen redovisas noterade strategiska placeringar tillsammans med tillgångsslaget Aktier. I tillgångsslaget Strategiska placeringar redovisas aktier i dotterföretag.

Solvensgrad

Solvensgraden i moderföretaget minskade till 204 jämfört med 213 procent föregående år, främst på grund av hög räntekänslighet och lägre marknadsräntor. Solvensgraden beskriver hur väl ett tjänstepensionsföretag lever upp till de garanterade åtagandena gentemot kunderna. Folksam Tjänstepensions starka solvens är en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvaltad kapital.

Kollektiv konsolidering

Den kollektiva konsolideringen uppgick vid årets slut för premiebestämda försäkringar till 111 (109) procent och för förmånsbestämda försäkringar till 156 (166) procent. Att den kollektiva konsolideringsgraden har sjunkit för förmånsbestämd försäkring beror främst på inflationsuppräknings av utgående förmånsbestämda pensioner. Den kollektiva konsolideringen beskriver förhållandet mellan företagets tillgångar och hur mycket som fördelats till kunderna med traditionell försäkring. Fördelningen omfattar både garanterade och inte garanterade åtaganden.

Återbäring

Återbäring till kunderna tas från de överskott som uppstår inom företaget och som inte krävs för att hålla nödvändigt riskkapital. Återbäring kan ges i form av till exempel premierabatter, tilläggsbelopp eller värdesäkkring.

Inom traditionell sparförsäkring fördelas överskott till försäkringarna men är en del av konsolideringskapitalet tills det betalas ut som tilläggsbelopp. De preliminärt allokerade beloppen påverkar inte årets resultat- och balansräkning. Vid utbetalning av tilläggsbeloppen påverkas balansräkningen genom motsvarande minskning av konsolideringskapitalet. Under 2023 betalades 2 929 (1 271) miljoner kronor ut som återbäring varav 1 210 miljoner kronor avser förmånsbestämd försäkring och 1 719 miljoner kronor avser premiebestämd försäkring. Rabatten för kollektivavtalade förmånsbestämda tjänstepensioner var kvar

på samma nivå som föregående år och uppgick till 60 procent av premien. De förmånsbestämda pensionerna värdesäkrades fortsatt 2023 i enlighet med KPI-förändringen.

Hållbarhet

Trygghet i en hållbar värld

Folksam Tjänstepensions ägare har starka traditioner vad gäller främjandet av en hållbar utveckling och har därför höga ambitioner för Folksam Tjänstepensions hållbarhetsarbete. Folksam vision, "Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld", vittnar om den centrala betydelse som hållbarhetsarbetet har för den verksamhet som bedrivs.

Folksam Tjänstepensions hållbarhetsarbete tar sitt avstamp i internationella överenskommelser och ramverk såsom ILO-konventionerna, FN Global Compacts tio principer och FN:s Globala mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030.

Folksam Tjänstepension anser att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamheten i övrigt, ger bättre förutsättningar för långsiktig framgång. Företaget eftersträvar därför att vara ledande på hållbarhetsområdet relativt sina konkurrenter.

Folksam Tjänstepensions hållbarhetsarbete syftar till att skapa värden för intressenter såsom kunder, försäkrade, ägare, anställda, samarbetspartners, leverantörer och samhället i stort. Arbetet är inriktat mot områden som är relevanta och meningsfulla för intressenterna såsom hälsa, jämställdhet och mångfald, effektiv resursanvändning, klimatpåverkan och anständiga arbetsvillkor. Hållbarhet ska integreras i verksamhetens alla delar omfattande såväl samarbetspartners som leverantörer.

Hållbarhetspolicy och hållbarhetsmål

Folksam Tjänstepension, liksom samtliga företag inom Folksamgruppen, har en hållbarhetspolicy som antagits av styrelsen. Hållbarhetspolicyn anger vad som ska gälla för Folksam Tjänstepensions arbete för en hållbar utveckling. Policyen ses över en gång per år.

Samtliga styrelser inom Folksamgruppen har antagit mätbara hållbarhetsmål. Några av målen gäller för samtliga företag inom Folksamgruppen. Flera av företagen har också verksamhetsspecifika mål och satsningar.

Folksam Tjänstepension upprättar inte en separat hållbarhetsrapport utan omfattas av den lagstadgade hållbarhetsrapporten som upprättas av Folksam ömsesidig livförsäkring (502006-1585) med säte i Stockholm. För en mer heltäckande beskrivning arbetet med hållbarhet och aktiviteter under året läs gärna Folksamgruppens Års- och hållbarhetsrapport 2023 (<http://ir.folksam.se>).

Om årlig hållbarhetsrelaterad information

Traditionell försäkring i Folksam Tjänstepension främjar miljörelaterade och sociala egenskaper. Årlig information om i vilken utsträckning försäkringarna har uppnått dessa egenskaper finns i förvaltningsberättelsens hållbarhetsbilagor för årlig information. På hållbarhetsbilagorna framgår vilka produkter som omfattas av respektive hållbarhetsbilaga. Var hållbarhetsbilagorna finns framgår av årsredovisningens innehållsförteckning.

Medarbetare

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. Folksam har cirka 3 900 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i kompetensförsörjningen för samtliga företag inom Folksam.

Folksam ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden. 2023 års medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Resultatet slutade på 85 (83) procent positiva svar i genomsnitt och 89 (88) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver. Under 2023 nyanställdes 502 (679) personer totalt inom Folksam.

Arbetsmiljö och arbetssätt

Folksam sjuktal för helåret 2023 uppgick till 4,1 procent, vilket är lägre än föregående års utfall på 4,9 procent. Trenden har varit sjunkande under hela året med både minskad kort- och långtidssjukfrånvaro.

Folksam har fortsatt arbeta för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Under hösten 2023 lanserades ett obligatoriskt e-lärande för samtliga medarbetare

om systematiskt arbetsmiljöarbete och organisatorisk arbetsmiljö. En liknande insats för cheferna genomfördes 2022. Syftet är att säkerställa att medarbetarna har tillräckliga kunskaper om arbetsmiljö för att kunna arbeta på ett säkert sätt och förebygga risker för ohälsa eller olycksfall i arbetet.

Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prester och utveckla.

Folksam mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja samarbete, engagemang och effektivitet. Under hösten gjordes ett arbete för att förenkla och tydliggöra det agila arbetssättet på Folksam. En kartläggning påvisade behov av introduktion till roller, arbetssätt och samarbete mellan linjechefer och agila ledarroller. En plan för införande har tagits fram och förankringen i verksamheten kommer att fortsätta under nästa år.

Förflyttningen mot digitala arbetssätt har stärkts ytterligare. Under året genomfördes mätningar av medarbetarnas upplevelse av den digitala arbetsplatsen på Folksam. Syftet är att kunna följa förflyttningen av den digitala upplevelsen och kontinuerligt genomföra förbättringar. Resultatet låg i genomsnitt på 3,9 på en 5-gradig skala, vilket är i nivå med föregående års utfall på 3,9.

Lärande och utveckling

Under 2023 har en fördjupning i Folksam medarbetarskap och ledarskap erbjudits för att skapa engagemang och kraft framåt, så att Folksam kan nå uppsatta mål. Chefer och ledare har genomfört utvecklingsaktiviteter inom ökad handlingskraft, involverande möten och feedback.

Vidare har insatser gjorts för att öka medarbetarnas lärförmåga, samt förmågan att ansvara för sin egen utveckling, i syfte att uppnå ett ständigt lärande som bidrar till att möta en hög förändringstakt.

Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2023 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat hållbarhet, kommunikation och kundbemötande samt agila arbetssätt. Medarbetare och chefer som berörs av Försäkringsdistributionslagen samt Lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har genomgått utbildningar, kunskapstest och kontinuerlig fortbildning.

Introduktionsprocessen för nya medarbetare har utvecklats och genomförs nu med både digitala och fysiska träffar. Folksam chefs- och ledarprogram har vidareutvecklats utifrån nya behov där utvalda avsnitt genomförs digitalt. Anmälningsförfarandet till programmet "Att leda utan att vara chef" har gjorts om för att nå personerna med störst behov.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksams ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar, med undantag för Folksamgruppens gemensamma belöningsprogram.

Belöningsprogrammet syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksams affärsstrategier och övergripande mål – att ha branschens mest nöjda kunder. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppen förutom Folksams vd och koncernledning, vd i dotterföretagen samt cheferna för internrevision i Folksam Liv respektive Folksam Sak. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av målpuffyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 40.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av aktie- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Under året har inflationen varit hög och centralbanker har höjt styrräntor i snabb takt. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagens ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkrings- och sparandelösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam Tjänstepensions samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2. Upplysningar om risker.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med företagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarna.

Bolagsstyrningen av Folksam Tjänstepension följer de regelverk som gäller inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning, och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna

råd. Moderföretaget Folksam Liv tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på Folksam Tjänstepension tas därefter, efter anpassning till företagets verksamhet, i Folksam Tjänstepensions styrelse. De interna regelverken ses över regelbundet och fastställs minst årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas den ekonomiska ställningen i form av de kvartalsbokslut som upprättas, för styrelsen.

Framtida utveckling

Fortsatta förändringar i den finansiella marknaden, digitalisering, hållbarhet och genomgripande regelverksförändringar påverkar framtida utveckling i Folksam Tjänstepension med dotterföretag. Omvärlden förändras i allt snabbare takt och kundernas krav ökar. Folksam Tjänstepension påverkas i stor utsträckning av de besluten kring regelverk som fattas inom EU och nationellt, rörande tjänstepensioner, pensionssystemet samt frågor som rör hållbarhet och klimat.

Kapitalmarknaden

Året 2023 handlade i första hand om inflation och räntor och i andra hand om ekonomins motståndskraft och sjunkande tillväxt under det sista halvåret. Utanför den ekonomiska sfären låg fokus på det komplicerade säkerhets- och geopolitiska läget samt klimatfrågan. Dessa frågor lär stå i centrum även i år men får konkurrens om uppmärksamheten från arbetsmarknaden, finanspolitiken och politiska val.

Penningpolitiken kommer troligtvis stå i främsta rummet även under 2024 men fokus skiftar från räntehöjningar till räntesänkningar i takt med att inflationen rör sig neråt mot målet. Folksamgruppen tror att inflationsmålet nås till sommaren, vilket kommer vara positivt för ekonomin men inte nödvändigtvis för finansiella marknader eftersom dessa diskonterade tidiga, och många, räntesänkningar redan under slutet av 2023. Räntesänkningarna kommer inte heller att hjälpa arbetsmarknaden i någon större utsträckning, utan arbetslösheten lär öka mot bakgrund av lågkonjunktur och svag efterfrågan i ekonomin.

Finanspolitiken kommer gradvis att spela en större och viktigare roll när inflationen väl är under kontroll men de stora stimulanserna kommer troligtvis inte förrän 2025. På många håll i världen, inte minst i Eurozonen, finns det dessutom behov av att strama åt finanspolitiken. Däremot kommer reallöneökningar hjälpa till, inte minst om inflationen blir ännu lägre än väntat, och sentimentet lär påverkas positivt av att ekonomin får stöd från såväl penning- som finanspolitiken under andra halvåret.

Det är svårt att se några snabba lösningar på det svåra inrikespolitiska säkerhetsläget eller den komplicerade internationella geopolitiska situationen, men det är samtidigt inte någon naturlag att läget försämras ytterligare. Och Sverige lär till slut bli medlem av NATO. Året kommer annars att domineras av att närmare fyra miljarder människor runt om på jorden går till val. Det amerikanska presidentvalet är i särklass viktigast och samtidigt den största risken givet den växande polariseringen inom och mellan partierna i kombination med att huvudkandidaterna är så svaga. Politisk dysfunktionalism, till skillnad från geopolitisk turbulens, tenderar att ha en mer direkt koppling till den ekonomiska och finansiella utvecklingen.

Digitalisering

Folksam fortsätter att göra stora framsteg i det digitala gränssnitt som skapar värde för våra kunder och ägare. Det blir enklare och smidigare att både skadeanmäla och teckna försäkring samt kommunicera med Folksam på det sätt som kunden vill. Bakom denna förenkling för kund ligger nya tekniker som AI och Intelligent Automation. Folksam, som har 4 miljoner kunder, har genom åren genererat enorma datamängder som ger oss stora fördelar i användningen av databaserade tekniker. Därför satsar nu Folksam på att göra data tillgängligt i hela företaget för att kunna accelerera den digitala utvecklingen. Givetvis görs denna satsning med informationssäkerhet och respekten för kundernas information i första rummet, det är en del av hjärtat i Folksam.

Hållbarhet

Att Folksam Tjänstepension lyckas med ett långsiktigt hållbarhetsarbete är viktigt för företagets framtida utveckling då kraven på mätbarhet, transparens och standardiserad redovisning och rapportering ökar. Det ställs också högre krav på finansiella aktörer att redovisa vilka resultat företagen uppnår i sitt hållbarhetsarbete. Folksams målområden för hållbarhet utgår från affären och var Folksam har störst påverkan (materialitet). Varje år genomförs återkommande utbildningsinsatser och andra aktiviteter i syfte att stärka kunskapen inom hållbarhetsområdet för styrelser och medarbetare.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar som kommer att ha en stor inverkan på Folksam Tjänstepensions verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan också komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam Tjänstepension bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella regelverksförändringarna för företaget framgår nedan. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2024 eller senare som ger väsentlig påverkan på Folksam Tjänstepensions redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper.

Utökade rapporteringskrav för tjänstepensionsföretag

EIOPA har, efter godkännande från dess tillsynsstyrelse Board of Supervisors i februari 2023, aviserat att ett antal större ändringar är förestående i den kvantitativa tillsynsrapporteringen gällande för tjänstepensionsföretag. Kvartal 1 2025 väntas bli det första rapporteringstillfället med ändringarna beaktade. Ändringarna har varit föremål för en remiss under 2022 och motiveras med att rapporteringen inte varit föremål för någon omfattande översyn sedan den trädde i kraft (2018).

EIOPA har i februari 2023 publicerat uppdaterade anvisningar till rapporteringen. EIOPA väntas också under 2023–2024 följa upp detta med uppdateringar av det tekniska rapporteringsformatet som tillämpas i den EU-gemensamma rapporteringen (taxonomi). Finansinspektionen kommer också att behöva anta de föreslagna ändringarna i tillsynsrapporteringsföreskrift gällande för tjänstepensionsföretag (FFFS 2019:22).

Då flera av ändringarna är väsentliga, utvärderar Folksam Tjänstepension effekterna för dess kvantitativa tillsynsrapportering. Arbetet med att genomföra ändringarna väntas pågå under större delen av 2024.

IORP II-översyn

EU-kommissionen initierade 2022 en översyn av tjänstepensionsdirektivet (IORP II) som reglerar tjänstepensionsföretag. Den europeiska tillsynsmyndigheten EIOPA överlämnade i september 2023 sin rapport med förslag (s k tekniska råd) till EU-kommissionen. Kommissionen väntas lägga fram ett förslag till ändringsdirektiv under 2024 som därefter kommer att behandlas i Europaparlamentet och ministerrådet.

Sustainable Finance

EU är fast beslutet att nå Parisavtalet och begränsa den globala uppvärmningen till en nivå på helst 1,5 grader, men max 2 grader. Det kommer att vara krav på stora investeringar i hållbara verksamheter och branscher, som främjar omställningen mot en mer hållbar värld, för att nå målen. Finansbranschen har därför en nyckelroll i att skapa en hållbar ekonomi och nu kommer krav på ökat ansvar. Ambitionen är att det finansiella systemet ska bli en del av lösningen för att skapa en grönare och mer hållbar ekonomi.

Folksam har en helhetssyn för implementering av EU-kommissionens handlingsplan och följer aktivt kommissionens och de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete. Många är engagerade i arbetet och Folksamgruppen arbetar tvärfunktionellt för att implementera regelverken. Eftersom ambitionen med regelverken till stora delar handlar om att göra det lättare för kunderna att fatta mer välinformerade beslut kopplat till hållbara investeringar är det Folksamgruppens ambition att implementera regelverken på ett så kundvänligt sätt som möjligt.

Under 2023 har Folksamgruppens företag fortsatt anpassningen till de nya regleringarna. Bland annat har ny hållbarhetsinformation för sparandeprodukter i enlighet med Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) tagits fram, både avseende information innan köp och årlig information (se ovan "Om årlig hållbarhetsrelaterad information"). Stora insatser har även genomförts för att förbereda gruppen för de kommande utökade kraven på icke-finansiell rapportering, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Den nya regleringen innebär ett mer omfattande och systematiskt arbete avseende hållbarhetsfrågor. Folksam Sak och Folksam Liv väntas rapportera i enlighet med det nya direktivet för räkenskapsår 2025.

Digital operativ motståndskraft - DORA

2022 antogs EU-förordningen om digital operativ motståndskraft (Digital Operational Resilience Act, DORA). Förordningen ställer krav inom bland annat IT-säkerhet, incidenthantering, riskhantering, leverantörsstyrning, kontinuitetshantering och testning. Förordningen ska tillämpas från och med januari 2025. Under 2024 väntas mer detaljerad reglering i form av bland annat tekniska standarder. Folksamgruppen har ett program för att implementera DORA.

Förordning om en ram för åtkomst till finansdata - FIDA

EU-kommissionen har lagt ett förslag med reglering av informationsdelning på finansområdet (FIDA). Avsikten är bland annat att öka kundskyddet och transparensen kring användandet av kundinformation och ökad tillsyn av de företag som använder informationen samt att bidra till utveckling av nya produkter. Förslaget innehåller regler om tillgång, delning och användande av kunduppgifter. Sakförsäkring liksom försäkringsbaserade investeringsprodukter omfattas. Enligt de uppgifter som finns tillgängliga i dagsläget uppskattar Folksam att FIDA ska tillämpas från 2026-06-30 (bestämmelser rörande medlemskap i datadelningssystem och utformning av sådana system) respektive 2026-12-30 (övrigt).

Flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

I december 2023 presenterade Finansdepartementet promemorian "Flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto". Där föreslås att det under de fem första åren ska vara möjligt att göra uppehåll i en påbörjad utbetalning av pension samt att det ska vara möjligt att ändra utbetalningstiden efter att pensionsutbetalning påbörjats. Syftet med de föreslagna ändringarna är att möjliggöra en mer flexibel pensionering. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Ekonomisk översikt ¹⁾

Koncernen, Mkr	2023	2022
Resultat		
Premieinkomst	7 280	1 929
Kapitalavkastning, netto i försäkringsrörelsen	8 352	1 390
Försäkringsersättningar	-2 580	-440
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	5 538	2 448
Årets resultat	5 370	2 419
Ekonomisk ställning		
Placeringsstillgångar till verkligt värde	116 561	107 088
Försäkringstekniska avsättningar	56 853	49 793
Konsolideringskapital	62 269	59 558
varav uppskjuten skatt	244	327
IORP II ²⁾		
Gruppbaserad kapitalbas	107 164	94 774
Gruppbaserat kapitalkrav	87 033	73 185
Nyckeltal, procent ³⁾		
Förvaltningskostnadsprocent	0,4	0,1
Kapitalförvaltning		
Direktavkastning, procent	2,9	0,7
Totalavkastning, procent	8,1	1,2

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

²⁾ Givet utformning i gruppregleringen, gäller att Folksam Tjänstepension ingår i Folksam Liv-gruppen. Denna försäkringsgrupps uppgifter om gruppens solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. För verksamhet som drivs i tjänstepensionsföretag, såsom Folksam Tjänstepension, gäller dock att solvensuppgifter ingående i gruppens solvensberäkningar beräknas enligt tjänstepensionsregleringen (IORP II).

³⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Ekonomisk översikt ¹⁾

Moderföretaget, Mkr	2023	2022
Resultat		
Premieinkomst	7 280	1 929
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	10 470	1 448
Försäkringsersättningar	-2 580	-440
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	7 652	2 506
Årets resultat	7 469	2 497
Ekonomisk ställning		
Placeringsstillgångar till verkligt värde	109 001	97 194
Försäkringstekniska avsättningar	56 853	49 793
Konsolideringskapital ²⁾	59 042	56 404
varav övervärde i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	4 673	6 574
IORP II		
Kapitalbas för företaget	58 856	49 700
Minimikapitalkrav för företaget	2 343	2 070
Risikkänsligt kapitalkrav för företaget ³⁾	21 998	20 075
Ekonomisk ställning, procent		
Kollektiv konsolideringsnivå, procent, premiebestämd försäkring ⁴⁾	111	109
Kollektiv konsolideringsnivå, procent, förmånsbestämd försäkring ⁵⁾	156	166
Nyckeltal, procent ⁶⁾		
Förvaltningskostnadsprocent ⁷⁾	0,4	0,1
Kapitalförvaltning		
Direktavkastning	2,2	0,6
Totalavkastning	8,1	1,2

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

²⁾ Gällande uppgifter om övervärden i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag, lämnas upplysning om hur dessa innehavs verkliga värde beräknats i not 15 och not 16.

³⁾ Beräkningen av Risikkänsligt kapitalkrav har ändrats med effekt från 2023-06-30. Detta på grund av ändrade riskberäkningar i RKK Marknadsrisker, där Folksam Tjänstepension börjat räkna riskbidraget för vissa av företagets alternativa placeringar med tillämpning av aktiekursrisk, istället för fastighetsprisrisk, som fallet var tidigare. Ändringen medför ett något högre kapitalkrav för företaget, allt annat lika. Då ändringen ger en materiell påverkan på Risikkänsligt kapitalkrav för 2022-12-31, är jämförelsevärden för denna period också omräknade.

⁴⁾ Enligt retrospektivmodellen.

⁵⁾ Enligt pensionstilläggsmodellen.

⁶⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

⁷⁾ Förvaltningskostnadsprocent för 2022 beräknades enbart för perioden 2022-11-01 - 2022-12-31 varför jämförelsetal inte är fullständigt jämförbara.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2023 redovisade vinsten 7 469 364 660 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Förmånsbestämd traditionell försäkring	1 154
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	6 315
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	7 469

Resultaträkning ¹⁾

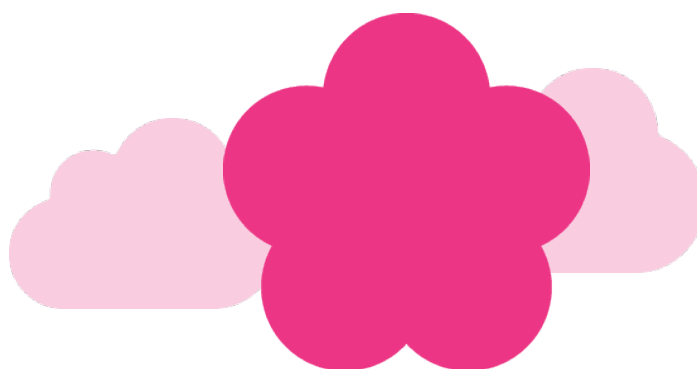
Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Teknisk redovisning					
Premieinkomst	3	7 280	1 929	7 280	1 929
Premier för avgiven återförsäkring		0	-	0	-
Summa		7 280	1 929	7 280	1 929
Kapitalavkastning, intäkter	4	3 626	1 021	2 778	938
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5				
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		8 635	1 663	8 685	1 661
Övriga tekniska intäkter	6	35	3	1	0
Försäkringsersättningar					
Utbetalda försäkringsersättningar	7	-2 572	-425	-2 572	-425
Förändring i avsättning för oreglerade skador		-7	-14	-7	-14
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning		-7 053	-359	-7 053	-359
Driftskostnader	8	-495	-75	-466	-72
Kapitalavkastning, kostnader	9	-859	-635	-992	-593
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	10				
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-3 051	-660	-	-558
Andel i intresseföretags resultat		0	0	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		5 538	2 448	7 652	2 506
Icke-teknisk redovisning					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		5 538	2 448	7 652	2 506
Övriga kostnader		-55	-25	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		5 483	2 423	7 652	2 506
Resultat före skatt		5 483	2 423	7 652	2 506
Skatt på årets resultat	12	-114	-4	-182	-9
Årets resultat		5 370	2 419	7 469	2 497
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		5 568	2 438	7 469	2 497
Innehav utan bestämmande inflytande		-198	-19	-	-

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

Rapport över totalresultat ¹⁾

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Årets resultat		5 370	2 419	7 469	2 497
Årets totalresultat		5 370	2 419	7 469	2 497
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		5 568	2 438	7 469	2 497
Innehav utan bestämmande inflytande		-198	-19	-	-

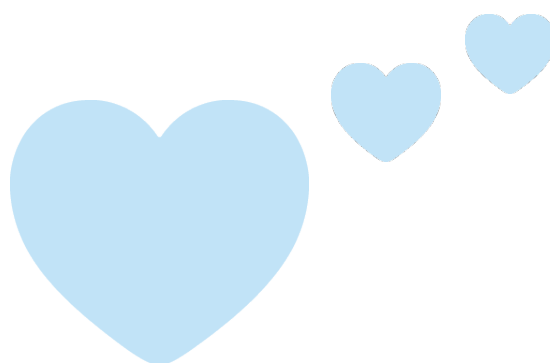
¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

Resultatanalys

Moderföretaget			
Mkr	Totalt	Förmånsbestämd traditionell försäkring	Avgiftsbestämd traditionell försäkring
Premieinkomst	7 280	1 414	5 866
Kapitalavkastning, intäkter	2 778	813	1 965
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8 685	2 403	6 282
Övriga tekniska intäkter	1	-	1
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar	-2 572	-767	-1 805
Förändring i avsättning för oreglerade skador	-7	-5	-2
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	-7 053	-2 308	-4 745
Driftskostnader	-466	-71	-396
Kapitalavkastning, kostnader	-992	-285	-707
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	7 652	1 194	6 458
Försäkringstekniska avsättningar			
Livförsäkringsavsättningar	56 740	17 570	39 170
Oreglerade skador	113	84	29
Summa försäkringstekniska avsättningar	56 853	17 655	39 199
Konsolideringsfond	46 704	11 847	34 857

Resultatanalysen gäller direkt försäkring av svenska risker.

Balansräkning

Tillgångar	Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
			2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Immateriella tillgångar						
Andra immateriella tillgångar		13	186	130	186	130
Summa			186	130	186	130
Placeringstillgångar						
Byggnader och mark		14	14 073	15 353	-	-
Placeringar i koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i						
Aktier och andelar i koncernföretag		15	-	-	11 250	10 008
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till koncernföretag			-	-	-	1 717
Aktier och andelar i intresseföretag och i gemensamt styrda företag		16	2	2	0	-
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i		17	246	248	246	248
Summa			14 321	15 602	11 497	11 974
Andra finansiella placeringstillgångar						
Aktier och andelar		18	59 068	51 827	54 332	45 562
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		19	38 129	36 649	38 129	36 649
Övriga lån		20	2 693	2 040	2 693	2 040
Utlåning till kreditinstitut		21	127	400	127	400
Derivat		22	2 223	570	2 223	570
Summa			102 240	91 486	97 504	85 220
Summa placeringstillgångar			116 561	107 088	109 001	97 194
Fordringar						
Aktuell skattefordran			18	11	13	3
Uppskjuten skattefordran		12	0	2	-	-
Övriga fordringar		24	430	107	406	89
Summa			448	120	419	92
Andra tillgångar						
Kassa och bank			4 910	3 474	4 305	3 030
Summa			4 910	3 474	4 305	3 030
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter						
Upplupna ränte- och hyresintäkter			298	237	293	238
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		27	45	53	1	1
Summa			342	290	295	239
Summa tillgångar			122 448	111 101	114 207	100 684

Balansräkning forts.

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital					
Aktiekapital		10	10	10	10
Konsolideringsfond		46 707	47 200	46 704	47 192
Andra fonder		188	131	186	130
Balanserad vinst/förlust		6 570	6 625	-	-
Årets resultat		5 568	2 438	7 469	2 497
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		59 043	56 404	54 370	49 829
Innehav utan bestämmande inflytande		2 983	2 827	-	-
Summa eget kapital		62 025	59 231	54 370	49 829
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	28	56 740	49 687	56 740	49 687
Oreglerade skador	29	113	106	113	106
Summa		56 853	49 793	56 853	49 793
Andra avsättningar					
Aktuell skatteskuld		42	16	21	0
Uppskjuten skatteskuld	12	244	329	-	-
Summa		286	345	21	0
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring	31	17	3	17	3
Skulder till kreditinstitut	32	2 501	364	2 501	364
Derivat	22	91	535	91	535
Övriga skulder	33	556	712	344	154
Summa		3 166	1 615	2 953	1 056
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	118	117	9	6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		122 448	111 101	114 207	100 684

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna									
	Bundet eget kapital							Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna	Innehav utan bestämmande inflytande ²⁾	Totalt eget kapital
	Konsolideringsfond			Andra fonder		Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat			
Mkr	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Eget kapitalandel i obeskattade reserver	Kapitalandelsfond	Fond för utvecklingsutgifter ¹⁾					
Ingående balans 2021-09-29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beståndsoverlåtelse	-	48 467	7	1	126	6 625	0	55 227	2 846	58 073
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-1 271	-	-	-	-	0	-1 271	-	-1 271
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	0	-	-	0	0	-	-	-
Nyemission	10	-	-	-	-	-	0	10	-	10
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	-	-4	-	-	4	-	-	-	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	0	-	-	0	-	-	-	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	0	-	0	2 438	2 438	-19	2 419
Utgående balans 2022-12-31	10	47 192	7	1	130	6 625	2 438	56 404	2 827	59 231
Ingående balans 2023-01-01	10	47 192	7	1	130	6 625	2 438	56 404	2 827	59 231
Vinstdisposition	-	2 497	-	-	-	-60	-2 438	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-2 929	-	-	-	-	-	-2 929	-	-2 929
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	-4	-	-	4	-	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-	-58	-58
Aktieägartillskott	-	-	-	-	-	-	-	-	411	411
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	-	-71	-	-	71	-	-	-	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	15	-	-	-15	-	-	-	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	0	-	0	5 568	5 568	-198	5 370
Utgående balans 2023-12-31	10	46 704	3	2	186	6 570	5 568	59 043	2 983	62 025

¹⁾ Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

²⁾ Innehav utan bestämmande inflytande avser andra ägare i vinstutdelande företag inom Folksam Tjänstepension-koncernen.

Folksam Tjänstepension är ett icke vinstutdelande tjänstepensionsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital				
	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2021-09-29	-	-	-	-	-
Nyemission	10	-	-	-	10
Beståndsöverlåtelse	-	48 467	126	-	48 593
Tilldelad återbäring	-	-1 271	-	-	-1 271
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	-	-4	4	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	0	0	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	2 497	2 497
Utgående balans 2022-12-31	10	47 192	130	2 497	49 829
Ingående balans 2023-01-01	10	47 192	130	2 497	49 829
Föregående års vinstdisposition	-	2 497	-	-2 497	-
Tilldelad återbäring	-	-2 929	-	-	-2 929
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	-	-71	71	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	15	-15	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	7 469	7 469
Utgående balans 2023-12-31	10	46 704	186	7 469	54 370

¹⁾ Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

Folksam Tjänstepension är ett icke vinstutdelande tjänstepensionsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning. Konsolideringsfonden får enligt bolagsordningen också utnyttjas för att tilldela återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Väsentliga redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 1.1 Läsanvisningar
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
 - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
 - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Tjänstepensions finansiella rapporter
 - 2.3 Väsentliga uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
 - 2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisningen 2023
 - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt övriga regelverk för räkenskapsår 2024 eller senare
 - 2.6 Koncernredovisning
 - 2.7 Utländsk valuta
 - 2.8 Försäkringsavtal

1 Allmän information

Årsredovisningen avser Folksam Tjänstepension AB (Folksam Tjänstepension) med organisationsnummer 559337-6741 med säte i Stockholm, adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Folksam Tjänstepension är ett tjänstepensionsaktiebolag som drivs enligt ömsesidiga principer och som ägs till 100 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585 med säte i Stockholm. Folksam Tjänstepension konsolideras inte av moderföretaget Folksam ömsesidig livförsäkring.

1.1 Läsanvisningar

Övergripande redovisningsprinciper, väsentliga uppskattningar och bedömningar samt nya och förändrade redovisningsprinciper beskrivs nedan. Övriga väsentliga redovisningsprinciper såsom avseende fastigheter, finansiella instrument, försäkringstekniska avsättningar samt pensioner och liknande förpliktelser beskrivs i anslutning till respektive not i syfte att ge ökad förståelse för respektive redovisningsområde.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernens och moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, och dess ändringsföreskrifter. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Både koncernen och moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av ÅRFL, RFR samt FFFS 2019:23. Detta innebär att samtliga EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt det är möjligt.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Tjänstepensions finansiella rapporter

Folksam Tjänstepensions funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontals kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisningen 2023.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna framgår i tabellen nedan och presenteras närmare i anslutning till respektive not enligt tabellens hänvisningar.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar	Not ¹⁾	
Fastigheter	2, 14	Upplysningar om risker, Byggnader och mark
Finansiella instrument	2, 25	Upplysningar om risker, Finansiella tillgångar och skulder
Försäkringstekniska avsättningar	2, 28	Upplysningar om risker, Livförsäkringsavsättningar
Pensioner och liknande förpliktelser	30	Pensioner och liknande förpliktelser

¹⁾ Känslighetsanalyser framgår i not 2 Upplysningar om risker

2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisning 2023

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

2.4.1.1 Ändringar av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter och IFRS Practice Statement 2 Making Materiality Judgement: Disclosures of Accounting Policies

Ändringarna i IAS 1 Utformning av finansiella rapporter syftar till att öka användbarheten av upplysningar om tillämpade redovisningsprinciper, genom att endast beskriva *väsentliga* principer i stället för *betydande* principer. Enligt IAS 1 är information om redovisningsprinciper väsentlig om den, när den övervägs tillsammans med annan information i företagets finansiella rapporter, rimligen kan förväntas påverka beslut som användarna fattar på grundval av dessa finansiella rapporter.

IAS 1 anger fem exempel när det är troligt att det bör övervägas om upplysningar om redovisningsprinciper är väsentlig:

- Företaget har ändrat en redovisningsprincip, med väsentliga effekter på informationen i de finansiella rapporterna
- Företaget har valt en princip i situationer när IFRS tillåter mer än en princip, exempelvis värdering till verkligt värde snarare än anskaffningsvärde för förvaltningsfastigheter
- Företaget har utarbetat en princip i enlighet med IAS 8, i brist på befintlig princip inom IFRS
- Redovisningsprinciper relaterat till områden för vilka företaget har gjort väsentliga bedömningar eller uppskattningar
- Redovisningen är komplex och användare av företagets finansiella rapporter skulle annars inte förstå de väsentliga transaktionerna, andra händelserna eller förhållandena

Väsentlighet kan därmed bero på såväl karaktär som omfattning på transaktionen. Sammanfattningsvis efterfrågas fler företagsspecifika upplysningar och färre irrelevanta upplysningar om tillämpade redovisningsprinciper. Viktigt är att oväsentlig information inte döljer väsentlig information. Ändringen är tillämplig från 1 januari 2023.

Med utgångspunkt från den vägledning som lämnats i IAS 1 har Folksam Tjänstepension gjort en bedömning av vad som bör betraktas som väsentlig information att lämna om tillämpade redovisningsprinciper. Information om poster som bedöms vara av väsentlig karaktär och omfattning samt föremål för väsentliga uppskattningar och bedömningar lämnas därmed i de finansiella rapporterna, övrig information som betraktas som oväsentlig har tagits bort från de finansiella rapporterna.

Folksam Tjänstepension har även ändrat strukturen för presentation av informationen om tillämpade

redovisningsprinciper. Endast generell, övergripande och ändrade redovisningsprinciper beskrivs i *not 1 Väsentliga redovisningsprinciper*. Där lämnas även information om nya eller ändrade redovisningsregler. Övrig väsentlig information om tillämpade redovisningsprinciper beskrivs i anslutning till respektive not.

Folksam Tjänstepension har bedömt att övriga nya och ändrade redovisningsstandarder och tolkningar från IASB för räkenskapsåret 2023 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.2 Nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen

Folksam Tjänstepension har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen för räkenskapsåret 2023 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.3 Ändringar i övriga regelverk

Folksam Tjänstepension har bedömt att ändringar i övriga regelverk för räkenskapsåret 2023 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt övriga regelverk för räkenskapsår 2024 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder i kraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2024 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

Folksam Tjänstepension har bedömt att nya och ändrade redovisningsstandarder och tolkningar från IASB inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.5.2 Ändrade redovisningsföreskrifter från Finansinspektionen

Folksam Tjänstepension har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.5.3 Ändringar i övriga regelverk

Folksam Tjänstepension har bedömt att ändringar i övriga regelverk inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.6 Koncernredovisning

I avsnitten 2.6.1–2.6.3 lämnas upplysningar om tillämpade konsolideringsprinciper i koncernredovisningen gällande för Folksam Tjänstepensions innehav i dotterföretag och gemensamt styrda företag samt övriga företag i vilka det finns ett ägarintresse.

Där skillnader är förekommande, lämnas kompletterande information om hur innehaven redovisas i moderföretagets finansiella rapporter i *not 15 Aktier och Andelar i koncernföretag*, *not 16 Aktier och Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag* samt *not 17 Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i*.

Moderföretag och dotterföretag utgör tillsammans en "koncern" och i årsredovisningen används emellanåt begreppet "koncernföretag" för att syfta till dessa företag.

2.6.1 Hantering av dotterföretag i koncernredovisningen

Folksam Tjänstepension (moderföretaget) klassificerar som dotterföretag de företag som det (direkt och/eller indirekt) innehar mer än hälften av rösterna för. Vid bedömningen av om sådana förhållanden föreligger, beaktas även potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Folksam Tjänstepension konsoliderar normalt samtliga av sina dotterföretag då företaget genom sin rösträttsandel anses utöva ett bestämmande inflytande i dessa företag. Detta gäller så till vida att inte dotterföretagets ringa storlek bedöms vara utan väsentlig betydelse för koncernens resultat och ställning eller då särskilda skäl föreligger.

Dotterföretags finansiella rapporter konsolideras i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten, med vilket avses den tidpunkt som det bestämmande inflytandet först erhålls. Dotterföretag fortsätter att konsolideras fram till den tidpunkt när det bestämmande inflytandet upphör.

Vid konsolidering av dotterföretag tillämpas förvärvsmetoden samt enhetssynen.

För delägda dotterföretag tillämpas två alternativ för att redovisa innehav utan bestämmande inflytande. Dessa är att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

2.6.2 Hantering av gemensamt styrda företag i koncernredovisningen

Med ett gemensamt bestämmande inflytande menas att Folksam Tjänstepension samäger företaget tillsammans med någon annan (en eller flera parter) och med vilka de gemensamt kan utöva ett bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen i företaget. Gemensamt bestämmande inflytande erhålls vanligen via respektive ägares rösträttsandel och/eller via särskilda avtal som reglerar hur det gemensamma styret går till i företaget.

Från och med den tidpunkt som det gemensamt bestämmande inflytandet erhålls i dessa företag redovisas andelar i gemensamt styrda företag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det gemensamt bestämmande inflytandet upphör.

2.6.3 Hantering av innehav i övriga företag som det finns ett ägarintresse i

I koncernredovisningen gäller att de företag i vilka antingen moderföretaget Folksam Tjänstepension eller enskilt övriga koncernföretag innehar en direktägd kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget, men där företaget i övrigt inte utövar inflytande i innehavet och där innehavet därmed inte uppfyller villkoren på att utgöra ett dotter-, intresse- eller gemensamt styrt företag enligt ovan kriterier, utgör de innehav som i koncernredovisningen upptas som "övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Innehaven i dessa företag värderas i koncernredovisningen förenligt med de värderingsprinciper som också tillämpas för företagets övriga innehav i Aktier och andelar.

2.7 Utländsk valuta

2.7.1 Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av monetära och icke-monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta värderade till verkligt värde används balansdagens stängningskurser. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Valutakursförändringar omfattar såväl realiserade som orealiserade resultat och redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutakurseffekter.

2.8 Försäkringsavtal

2.8.1 Hantering av försäkringsavtal

I Folksam Tjänstepension redovisas samtliga försäkringsavtal i sin helhet som försäkringsavtal.

Försäkringsavtal med traditionell förvaltning och garanti innehåller betydande inslag av diskretionära delar. Med diskretionära delar avses i detta fall ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade (återbäring). Dessa delar redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna eller annan förmånsberättigad. Tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital. Detta då Folksam Tjänstepension förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna, såväl när det gäller tidpunkt som belopp. För väsentliga redovisningsprinciper gällande försäkringstekniska avsättningar, se not 28 Livförsäkringsavsättning.

2.8.2 Ändrade regelverk med påverkan på redovisning av försäkringsavtal

Med anledning av att redovisningsstandard IFRS 4 Försäkringsavtal har fasats ut 1 januari 2023, sker klassificering och redovisning av försäkringsavtal helt med utgångspunkt från ÅRFL och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23). Folksam Tjänstepensions bedömning är att förändringen inte ger någon påverkan på de finansiella rapporterna, förutom att avsnitt 2.8.1 är anpassad till angiven lag och föreskrifter samt att tidigare explicita hänvisningar lämnade till den tidigare standarden IFRS 4 fasats ut.

Not 2. Upplysningar om risker

Innehållsförteckning

- 1 Riskhantering, organisation och ansvar samt kapitalhantering
- 2 Försäkringsrisker
- 3 Finansiella risker
 - 3.1 Marknadsrisker
 - 3.2 Kreditrisker
 - 3.3 Finansiell koncentrationsrisk
 - 3.4 Likviditetsrisker
- 4 Operativa risker och affärsrisker

Denna not beskriver Folksam Tjänstepensions riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker och affärsrisker.

1 Riskhantering, organisation och ansvar samt kapitalhantering

Företagets riskhantering

Riskstrategi

Folksam Tjänstepensions riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte önskas men som är en oundviklig konsekvens av verksamheten, exempelvis operativa risker, ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska vidare enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Folksam Tjänstepension bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagarkollektivet. Eftersom syftet med företagets verksamhet är att garantera att företagets åtaganden uppfylls och att skapa värde för ägarna, det vill säga kunderna, är riskhantering en central komponent i Folksam Tjänstepensions verksamhetsstyrning.

Riskhanteringssystem

Folksam Tjänstepensions riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, mätas, övervakas, hanteras och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Tjänstepension

kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Tjänstepensions riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, mäts, övervakas, hanteras och rapporteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering. Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, samt uppföljning och eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera.

Företagets riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner, vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av mot gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

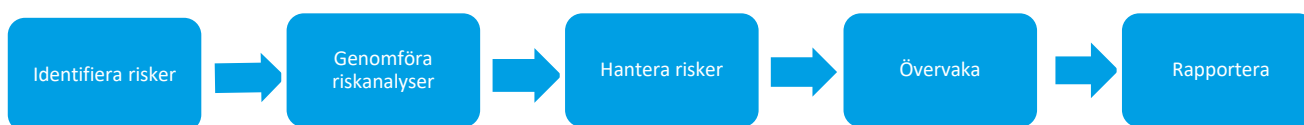
Egen risk- och solvensbedömning

Den samlade effekten som Folksam Tjänstepensions övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalisering både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen vilka analyser som ska utföras och den rapport som sammanfattar resultaten av den egna risk- och solvensbedömningen.

Företaget har under året genomfört en egen risk- och solvensbedömning för perioden 2024 till 2028. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att företaget har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori. Enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet rapporterar kontinuerligt till vd och styrelse i enlighet med krav på innehåll och periodicitet som ställs i placeringspolicyn och placeringsriktlinjerna. Rapporteringens syfte är att utgöra underlag för bedömningar av och beslut om placeringsverksamheten.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt Femårsöversikt i förvaltningsberättelsen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs ovan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att kartlägga vilka händelser som kan inträffa med negativ inverkan på Folksam Tjänstepension och vad konsekvenserna blir om dessa inträffar.

Alla materiella försäkringsrisker och finansiella risker mäts medan identifierade operativa risker och affärsrisker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras, kategoriseras och analyseras genom en bedömning av deras sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvens görs avseende kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan och påverkan på regelefterlevnad.

Företagets riskaptitramverk är vägledande för beslut om hantering av risker och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras.

Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen stödjer första ansvarslinjen i dess arbete med riskhantering.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets risk- eller kapitalposition.

Organisation och ansvar

Styrelsen i Folksam Tjänstepension har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Styrelsens ansvar

Styrelsens ansvar innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskeponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut och dokumenteras.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därför fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, mäta/analysera, hantera, övervaka och rapportera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering. Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelse och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering, intern kontroll och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering.

Riskhanteringsfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller försäkringsrisker ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter.

Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner fastställs i styrande regelverk.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapital- och likviditetshantering i Folksam Tjänstepension. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget avseende hantering av kapitalbas och likviditet.

Kapitalhanteringen är samordnad med Folksam Tjänstepensions affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhantering. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav.

Med ändamålsenlig kapitalisering avses den storlek på kapitalbas och dess poster som vid var tidpunkt möjliggör att klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten, genomföra beslutade strategier och affärsplaner och skapa god avkastning, i samtliga fall uppfyllande alla gällande regelverkskrav.

Folksam Tjänstepensions ändamålsenliga kapitalisering regleras främst genom dess överskottshantering och riskapitramverk.

Kapitalbas

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, ingår i Folksam Tjänstepensions kapitalbas aktiekapital, konsolideringsfond, övriga fonder, årets resultat, obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden (netto) i tillgångar. Avdrag görs för immateriella tillgångar.

Kapitalkrav

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, och såväl externt som internt, rapporterar Folksam Tjänstepension kapitalkrav beräknade i enlighet med det riskkänsliga kapitalkravet. Dessutom rapporteras ett internt kapitalkrav (ICR) enligt egen bedömning.

Risker i Folksam Tjänstepension

Folksam Tjänstepensions risker delas in i fyra övergripande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Operativa risker
- Affärsrisker

Dessa riskkategorier är i sin tur indelade i olika underliggande riskkategorier och risker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam Tjänstepensions försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker samt affärsrisker.

2 Försäkringsrisk

Målet för Folksam Tjänstepensions försäkringsverksamhet är att tillhandahålla ett utbud av produkter, som svarar mot våra kunders behov. Folksam Tjänstepension ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

Folksam Tjänstepension erbjuder tjänstepensioner som utgörs av både sparandeförsäkring (individuell och kollektivavtalad traditionell livförsäkring) och av riskförsäkring (kollektiv riskförsäkring).

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuarietjänsten föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla tjänstepensionsföretag. Korrekt prissättning tryggar Folksam Tjänstepensions långsiktiga lönsamhet. De försäkringstekniska avsättningarna måste vara tillräckliga och fördelningen av överskott skälig. Såväl risker som principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt.

Produktutbudet exponerar Folksam Tjänstepension för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkringstekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till försäkringsavtalen och över tid. Riskerna hanteras även genom fastställda tekningslimiter, produkt- och tekningsregler. Ett brett produktutbud och stora försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. I Folksam Tjänstepension är risken för minskad dödlighet bland försäkrade med traditionell livförsäkring den dominerande dödlighetsrisken. Om dödligheten överskattas vid tecknande av försäkring kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad

dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav för individuell försäkring i samband med tecknande av försäkring. I samband med skadereglering av dödsfall sker riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Underskattade driftskostnader kan till exempel medföra förluster på grund av att för höga ersättningar utlovas eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparandeinslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att premiebetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Tjänstepension inte når sina mål på grund av att utnyttjandet av dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målet är att avgiftsstrukturen ska vara utformad så att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna har aktuella antaganden om annullationer samt att annullationer inte medför att oskälig andel av överskottet utbetalas så att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

Folksam Tjänstepension har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall.

Koncentrationsrisk avser risken för att Folksam Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. Koncentrationsrisk kan även uppstå om Folksam Tjänstepension är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

Folksam Tjänstepensions verksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en riskutjämning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. För kollektivavtalad försäkring har Folksam Tjänstepension dock begränsad möjlighet att styra över riskspridningen.

Katastrof- och koncentrationsrisker utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda risker kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för Folksam Tjänstepensions möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning av och exponering mot försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Dessutom beräknas ett internt kapitalkrav. De största försäkringsriskerna Folksam Tjänstepension är exponerat för är ökad langlevnad (minskad dödlighet) samt ett ökat utnyttjande av optioner. Cirka 90 procent av Folksam Tjänstepensions försäkringstekniska avsättningar utgörs år 2023 av försäkringar med langlevnadsrisk, medan cirka 40 procent utgörs av försäkringar med option att återköpa eller flytta försäkringen eller att avsluta premiebetalningen.

Mätning av försäkringsrisker sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. Avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden samt indikerar graden av exponering för olika typer av försäkringsrisker.

Koncentration av risk analyseras under rubriken "Koncentrationer av försäkringsrisk".

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Tjänstepensions interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om bedömningar avseende tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Rapporten redogör även för de brister som aktuariefunktionen har identifierat i sitt arbete och innehåller rekommendationer om åtgärder.

Extern rapportering sker i form av den aktuariella resultatanalysen i rapporteringen till Finansinspektionen, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat.

I Folksam Tjänstepensions egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som Folksam Tjänstepension är, eller kommer att bli, exponerad för under perioden 2024-2028.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet, driftskostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Antagandena om framtida dödlighet för sparförsäkring baseras på aktuell erfarenhet inom Folksam Tjänstepension kompletterade med antagna framtida dödlighetsreduktioner. I känslighetsanalysen antas att dödlighetsreduktionerna ökas med 50 procent. En minskad dödlighet ger ökade avsättningar för sparandeförsäkringar.

Känsligheten för utnyttjande av optioner visas genom att de antaganden om andelen försäkringar som annulleras minskar med 50 procent och andelen försäkringar som ändrar utbetalningstid ökar med 10 procent.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet för sparförsäkring.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

Mkr			
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2023			
Försäkringstekniska avsättningar	56 853	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	57 900	-1 047	-1 047
Optioner-annullation	57 429	-575	-575
Optioner-ändring av utbetalningstid	56 918	-65	-65
Kostnadsinflation	57 453	-600	-600
Moderföretaget 2022			
Försäkringstekniska avsättningar	49 793	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	50 652	-859	-859
Optioner-annullation	50 166	-374	-374
Optioner-ändring av utbetalningstid	49 848	-55	-55
Kostnadsinflation	50 299	-506	-506

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk illustreras i nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp i olika beloppsintervall.

Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall, Mkr		
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp
2023		
Dödsfall		
Mindre än 20 prisbasbelopp	107 304	16 450
20-30 prisbasbelopp	1 566	2 068
30-45 prisbasbelopp	1 635	3 396
45-60 prisbasbelopp	137	405
mer än 60 prisbasbelopp	118	538
Summa	110 760	22 858
2022		
Dödsfall		
Mindre än 20 prisbasbelopp	112 150	16 930
20-30 prisbasbelopp	657	841
30-45 prisbasbelopp	1 897	3 205
45-60 prisbasbelopp	151	410
mer än 60 prisbasbelopp	120	495
Summa	114 975	21 882

3 Finansiella risker

Finansiell risk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Den övervägande delen av Folksam Tjänstepensions finansiella risker hänför sig till tillgångsförvaltningen även om exempelvis ränterisk föreligger för försäkringsverksamheten. Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå en konkurrenskraftig avkastning samt att över tid förbättra tillgångsportföljens kvalitet ur ett hållbarhetsperspektiv. Folksam Tjänstepension lägger också stor vikt vid tryggheten i pensionssparandet. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på finansmarknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med marginal beslutad av styrelsen.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagens tillgångar och den anger ramar och limiter för exponeringar samt vad verksamheten i övrigt ska förhålla sig till. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagens tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen angivit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placeringsverksamheten.

Vid valet av placeringsinriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsinriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångsslag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt andra placeringar (såsom hedgefonder eller placeringar i syfte att uppnå en exponering mot råvaror och infrastruktur).

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Detta gäller även alternativa placeringar och placeringar i fastigheter.

Hantering av finansiella risker

Inom traditionell försäkring med avkastningsgaranti är utvecklingen på de finansiella marknaderna och avkastningen på placeringstillgångarna av stor betydelse, inte bara för försäkringstagarna/förmånstagarna, utan även för företaget som helhet. Avkastningsgarantin i försäkringarna bestäms utifrån förväntan om marknadsräntor på lång sikt så att garantin med betryggande säkerhet bedöms kunna infrias. Den förväntade avkastningen påverkar till viss del även val av återbäringsränta och därmed fördelningen av överskott.

Aktuariefunktionen ansvarar för att löpande avstämningar av garantinivåerna görs mot aktuella marknadsnoteringar, speciellt marknadsräntorna, för att säkerställa att framtida garantier är förenliga med avkastningsmålen. Aktuariefunktionen ansvarar vidare för att löpande följa fördelningen av överskott.

Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapitalförvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker åtminstone två gånger per år i form av riskrapporter till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsregelverken anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångsportföljen i Folksam Tjänstepension är sammansatt av fem delportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar, och företagsstrategiska innehav. I huvudsak används derivat för att skräddarsy portföljens risknivå. Ett annat syfte med derivat är att matcha finansiella risker i försäkringstekniska avsättningar, till exempel med ränteswappar för att förändra balansräkningens räntekänslighet.

Strategiska innehav är innehav som anses vara av särskilt strategiskt värde för företaget. Endast styrelsen får fatta beslut om placeringar av detta slag. Exempel på sådana placeringar är aktier i koncernföretag samt innehavet av aktier i Swedbank.

3.1 Marknadsrisker

Marknadsrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av svängningar i nivån eller volatiliteten när det gäller marknadspriserna för tillgångar, skulder och finansiella instrument. Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Tjänstepension och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk och valutarisk. Dessa risker mäts och följs upp med det regulatoriska kapitalkravet, men även med ett internt kapitalkrav (ICR), känslighetsanalyser och stresstest.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på marknadspriserna för aktier eller dessas volatilitet.

Aktiekursrisk uppstår huvudsakligen i placeringsverksamheten, hänförliga till balansräkningens rad för Aktier och andelar.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Känslighetsanalys visar effekten av förändringar i aktiepriser, dels på resultat före skatt, dels för eget kapital med hänsyn till

skatt, vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde med 10 procent.

Värdering av tillgångar överensstämmer mellan redovisade värden i finansiella rapporter respektive regulatoriska kapitalkravsberäkningar, med undantag för aktier i koncernföretag, vilka ingår i känslighetsanalysen till verkliga värden.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	Koncernen				Moderföretaget			
	2023		2022		2023		2022	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Aktier	52 482	-5 248	40 656	-4 066	47 747	-4 775	40 656	-4 066
Investeringsfonder	3 503	-350	2 610	-261	3 503	-350	2 610	-261
Aktier i koncernföretag och intresseföretag ¹⁾	625	-62	6 847	-685	5 392	-539	6 847	-685
Övriga lån	1 435	-143	1 306	-131	1 435	-143	1 306	-131
Övrigt ²⁾	137	-2	604	-135	137	-2	604	-135
Nettopåverkan resultat före skatt		-5 807		-5 277		-5 810		-5 277
Nettopåverkan eget kapital		-5 807		-5 277		-5 810		-5 277

¹⁾ Avser aktieinnehav exklusive innehav i koncernföretag och intresseföretag som är fastighetsföretag, vilka omfattas av fastighetsprisrisk.

²⁾ Kapitalandelsbevis och derivat.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att mindre belopp som avser kapitalandelsbevis och derivat har aggregerats till ny rad "Övrigt".

Fastighetsprisrisk

Fastighetsprisrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på marknadspriserna för fastigheter eller dessas volatilitet.

Fastighetsprisrisken uppstår genom företagets placeringar i förvaltningsfastigheter och innehav i dotterföretag som förvaltar fastigheter och lån till dessa. För ytterligare information se not 14 Byggnader och mark, avsnitt fastställande av verkligt värde.

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Känslighetsanalys visar effekten av förändringar i fastighetspriser, dels på resultat före skatt, dels för eget kapital med hänsyn till skatt, vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet.

Värdering av tillgångar överensstämmer mellan redovisade värden i finansiella rapporter respektive regulatoriska kapitalkravsberäkningar, med undantag för aktier i koncernföretag, vilka ingår i känslighetsanalysen till verkliga värden.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av fastigheter som ägs via dotterföretag, i moderföretaget ingår de som aktier i koncernföretag för att i koncernen klassificeras som förvaltningsfastigheter.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk	Moderföretaget				
		2023		2022	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het	
Aktier och andelar i koncernföretag ¹⁾		11 156	-1 116	10 288	-1 029
Lån till koncernföretag		-	-	1 719	-172
Nettopåverkan resultat före skatt			-1 116		-1 201
Nettopåverkan eget kapital			-1 116		-1 201

¹⁾ Aktier och andelar i koncernföretag avser aktieinnehav i fastighetsföretag, i koncernens balansräkning klassificeras dessa som Byggnader och mark, för ytterligare upplysningar se not 14 Byggnader och mark.

Aktier och andelar i koncernföretag, och lån till koncernföretag specificeras från och med 2023 på separata rader vilket påverkar presentation av jämförelsetal. Avseende vissa aktier i koncernföretag och fastighetsfonder har förändring gjorts år 2022 med anledning av ändrad syn på genomlysning i kapitalkravsberäkningar, vilket innebär att vissa innehav har exkluderats ur fastighetsprisrisken och förts till aktiekursrisk. Vidare har lån till koncernföretag konverterats till aktieägartillskott och därmed ökat värde på Aktier och andelar i koncernföretag.

Ränterisk

Ränterisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar i de durationsberoende räntesatserna eller deras volatilitet.

Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. I de känslighetsanalyser företaget genomför, är det mest ofördelaktigt för Folksam Tjänstepension med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åtagandena ökar mer än vad värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.

Känslighetsanalys av ränterisk

Känslighetsanalys visar effekten av ett ränteskifte av marknadsräntorna med -1 procentenhet, dels på resultat före skatt, dels för eget kapital med hänsyn till skatt.

För tjänstepensionsverksamhetens åtaganden sker känslighetsanalys av ränterisken genom att tillämpa respektive diskonteringsränta som uppstår vid ränteförskjutning av marknadsräntorna.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av Kassa och bank i dotterföretag och lån till dotterföretag.

Känslighetsanalys ränterisk	Moderföretaget			
	2023		2022	
Mkr	Marknads- värde	Känslig- het	Marknads- värde	Känslig- het
Minskning av marknadsräntan				
Räntebärande tillgångar	42 156	981	37 525	1 452
Försäkringstekniska avsättningar	56 853	-4 703	49 793	-3 983
Nettopåverkan resultat före skatt		-3 722		-2 530
Nettopåverkan eget kapital		-3 722		-2 530

Räntebindingstider

Ränterisk uppstår huvudsakligen inom placeringsverksamheten och i försäkringsverksamheten, för den del av försäkringstekniska avsättningar som är kassaflödesuppdelad, se tabell nedan. Ränterisker uppkommer till följd av att placeringar löper med en annan räntebindingstid jämfört med den del av försäkringstekniska avsättningar som berörs av räntebinding. Ränterisken för företagets egna placeringar hanteras bland annat genom ränteswappar.

Tabellen illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindingstid.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av Kassa och bank i dotterföretag och lån till dotterföretag.

Räntebindingstider för tillgångar och skulder						
Ränteexponering, Mkr						
Moderföretaget 2023	< 1 år	> 1-3 år	> 3-5 år	> 5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 527	16 952	15 257	4 192	202	38 129
Övriga lån	1 508	425	-	760	-	2 693
Andra räntebärande finansiella instrument ¹⁾	4 432	-	-	-	-	4 432
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	7 467	17 377	15 257	4 952	202	45 254
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	2 584	5 426	5 442	23 338	20 032	56 821
Övriga skulder ³⁾	2 501	-	-	-	-	2 501
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	5 085	5 426	5 442	23 338	20 032	59 322
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	2 381	11 952	9 815	-18 386	-19 830	-14 068
Nominellt värde räntederivat	-1 554	430	-574	1 698	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	827	12 382	9 241	-16 688	-19 830	-14 068
Moderföretag 2022						
Tillgångar	< 1 år	> 1-3 år	> 3-5 år	> 5-15 år	> 15 år	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 463	16 742	10 875	4 456	113	36 649
Lån till koncernföretag och intresseföretag	-	-	-	1 717	-	1 717
Övriga lån	888	-	406	746	-	2 040
Andra räntebärande finansiella instrument ¹⁾	3 430	-	-	-	-	3 430
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	8 780	16 742	11 282	6 919	113	43 836
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	2 380	5 007	4 834	20 309	17 236	49 766
Övriga skulder ³⁾	364	-	-	-	-	364
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	2 744	5 007	4 834	20 309	17 236	50 130
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	6 036	11 735	6 448	-13 390	-17 123	-6 294
Nominellt värde räntederivat	-9 427	4 962	1 355	3 110	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	-3 390	16 697	7 802	-10 280	-17 123	-6 294

¹⁾ Avser Kassa och bank samt Utlåning kreditinstitut.

²⁾ Avser den del av livförsäkringstekniska avsättningar och oreglerade skador som är kassaflödesuppdelad.

³⁾ Avser Skulder till kreditinstitut.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att Lån till koncernföretag och intresseföretag har separerats från Övriga lån, vilken avser externa lån, och mindre belopp avseende upplupen ränta har exkluderats. Mindre belopp avseende upplupna ränteintäkter har exkluderats ur Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Jämförelsetal har vidare ändrats på grund av att intervall för räntebinding mindre än 5 år har delats upp i ytterligare intervall avseende mindre än ett år, ett till tre år och tre till fem år.

Duration

I tabellen nedan framgår uppgifter om genomsnittlig löptid (duration) för försäkringstekniska avsättningar per försäkringsgren, som komplettering till tabellen Räntebindningstider, där upplysning om löptid framgår enbart för den del av försäkringstekniska avsättningar som är kassaflödesuppdelad och för vilken diskontering sker med marknadsräntor.

Den genomsnittliga durationen för försäkringstekniska avsättningar i moderföretaget uppgick till 13 (13) år.

Durationen per försäkringsgren framgår av nedanstående tabell.

Duration, Mkr	2023		2022	
	Avsättningar, brutto	Duration, år	Avsättningar, brutto	Duration, år
Moderföretaget				
Förmånsbestämd traditionell försäkring	17 655	16	15 341	16
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	39 199	12	34 451	12
Summa	56 853	13	49 793	13

Valutarisk

Valutarisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på valutakurserna eller dessas volatilitet.

I de fall tillgångar eller skulder är denominerade i utländsk valuta, det vill säga en annan valuta än svenska kronor, uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå i placeringsverksamheten eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och valutaswappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor.

Valutakursexponering

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering, Mkr							
Moderföretaget 2023	CAD	CHF	EUR	GBP	JPY	USD	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	962	692	4 882	1 130	1 634	19 116	2 484
Fastigheter	-	-	-	-	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	3 191	-	-	4 507	-
Övriga tillgångar	7	4	2 762	14	19	119	28
Summa tillgångar	969	697	10 835	1 144	1 652	23 742	2 512
Övriga skulder och avsättningar	-	-	2 428	-	-	77	10
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	969	697	8 407	1 144	1 652	23 665	2 502
Nominellt värde valutaterminer ¹⁾	-	-	-8 185	-200	-	-17 011	-2 046
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	969	697	222	943	1 652	6 654	456
Moderföretaget 2022							
Moderföretaget 2022	CAD	CHF	EUR	GBP	JPY	USD	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	1 107	679	4 103	957	1 571	16 380	2 290
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-	826	-	-	3 542	-
Övriga tillgångar	13	9	561	9	10	379	21
Summa tillgångar	1 120	688	5 489	966	1 581	20 301	2 312
Övriga skulder och avsättningar	-	-	366	-	-	110	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring med derivat	1 120	688	5 124	966	1 581	20 191	2 312
Nominellt värde valutaterminer ¹⁾	-	-	-4 273	-	-	-15 050	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	1 120	688	851	966	1 581	5 141	2 312

¹⁾ Avser valutaterminer FX Forwards med syfte att minska valutaexponering.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att negativa marknadsvärden för derivat har exkluderats ur rad Övriga tillgångar och presenteras på rad Övriga skulder och avsättningar.

Känslighetsanalys för valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med 10 procent av företagets exponering i respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital efter skatt.

Känslighetsanalys - Valutarisk	Moderföretaget			
	2023		2022	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
CAD	969	-97	1 120	-112
CHF	697	-70	688	-69
EUR	222	-22	851	-85
GBP	943	-94	966	-97
JPY	1 652	-165	1 581	-158
USD	6 654	-665	5 141	-514
Övriga	456	-46	2 312	-231
Nettopåverkan resultat före skatt		-1 159		-1 266
Nettopåverkan eget kapital		-1 159		-1 266

Spreadrisk

Spreadrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för kreditspreaden över den riskfria räntan.

För företaget omfattar spreadrisk tillgångar som obligationer, ränteterminer, tillgångar i genomlysta fonder och lån som inte hänförs till aktiekursrisk eller fastighetsprisrisk.

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet.

Spreadrisken och aktuella spreadar mäts och följs upp enligt standardformeln i regulatoriska kapitalkravsberäkningar kompletterat med stresstest för hur en negativ utveckling av spreaden påverkar företagets resultat. Spreadrisken i Folksam Tjänstepension bedöms vara låg som en följd av värdepapprens höga kreditvärdighet.

Känslighetsanalys av spreadrisk

Känslighetsanalys visar effekten av en ökning av spreaden med 10 baspunkter dels på resultat före skatt, dels för eget kapital med hänsyn till skatt.

Känslighetsanalys Spreadrisk, Mkr	2023		2022	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	28 123	-98	25 896	-98
Övriga lån	1 709	-8	-	-
Nettopåverkan resultat före skatt		-107		-98
Nettopåverkan eget kapital		-		-98

3.2 Kreditrisk

Kreditrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen till följd av svängningar i kreditvärdigheten hos emittenter, motparter och gäldenärer.

Företaget har som policy att endast exponera sig mot emittenter, motparter och gäldenärer med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kreditrisk uppstår huvudsakligen i placeringsverksamheten, men även i förekommande fall som en följd av den återförsäkring som köps.

Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För icke standardiserade derivat begränsas kreditrisken i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal.

ISDA-avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA-avtal som kräver att den ena parten i derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod. OTC-derivat som är föremål för central clearing regleras via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum.

Kreditriskexponering

Den kreditriskexponering (före avdrag för förlustreserver, kvittning och före värde av säkerheter) som företaget har i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen Kreditkvalitet. Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av Kassa och bank i dotterföretag. Vidare består skillnader av lån från moderföretaget till dotterföretag.

Säkerheter

Erhållna säkerheter är primärt hänförliga till derivat. Erhållna säkerheter för derivat avser kvittningsbar och ej kvittningsbar kontantsäkerhet. Derivat med kvittningsrätt återfinns i not 23 Upplysning om kvittning, fördelat på vad som kvittas och inte kvittas i balansräkningen. För de derivattillgångar som relaterade belopp inte kvittas i balansräkningen finns säkerheter som reducerar kreditrisken, det avser dels kvittningsrätt enligt avtal, vilket i not Upplysning om kvittning återfinns under rubrik Finansiella instrument, dels erhållna kontantsäkerheter, i balansräkningen härrör posten från Skulder kreditinstitut. Derivat finns också utan avtal om kvittning eller erhållna kontantsäkerheter, vilket förklarar skillnad mot derivattillgångarnas värde i balansräkningen, benämnt Derivat/Brutto i tabell Kreditkvalitet exkl. återförsäkring nedan och not Upplysning om kvittning.

Mindre belopp finns i form av erhållna säkerheter i fastigheter avseende lån.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr												
Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk			Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning & förlustrationer
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating			
Moderföretaget 2023	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating	Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning & förlustrationer	
Tillgångsklass												
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	33 483	1 302	1 753	1 039	-	-	552	-	-	-	38 129	
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	2 693	-	-	-	2 693	
Utlåning kreditinstitut	-	127	-	-	-	-	-	-	-	-	127	
Derivat	-	68	2 155	-	-	-	-	-	-	-	2 223	
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	385	-	-	-	-	-	385	
Kassa och bank	-	-	4 305	-	-	-	-	-	-	-	4 305	
Upplupna ränteutgifter	228	9	25	19	13	-	-	-	-	-	293	
Summa i balansräkningen	33 711	1 506	8 239	1 058	398	-	3 244	-	-	-	48 156	
Åtagande												
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	1 674	-	-	-	1 674	
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	1 674	-	-	-	1 674	
Summa	33 711	1 506	8 239	1 058	398	-	4 918	-	-	-	49 830	
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	468	-	110	-	-	-	-	-	578	
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring, Mkr											
Låg-hög kreditrisk ¹⁾	Låg kreditrisk					Normal kreditrisk		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning & förlustrereringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Moderföretaget 2022											
Tillgängsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	1 717	-	-	-	-	-	1 717
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	33 888	1 335	468	354	-	-	604	-	-	-	36 649
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	2 040	-	-	-	2 040
Utlåning kreditinstitut	-	400	-	-	-	-	-	-	-	-	400
Derivat	-	0	570	-	-	-	-	-	-	-	570
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	68	-	0	-	-	-	68
Kassa och bank	-	-	3 030	-	-	-	-	-	-	-	3 030
Upplupna ränteintäkter	148	66	5	5	14	-	-	-	-	-	238
Summa i balansräkningen	34 036	1 802	4 073	359	1 798	-	2 645	-	-	-	44 712
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	1 880	-	-	-	1 880
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	1 880	-	-	-	1 880
Summa	34 036	1 802	4 073	359	1 798	-	4 524	-	-	-	46 591
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen ¹⁾</i>	-	-	850	-	1	-	0	-	-	-	851
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk ¹⁾</i>	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Tjänstepensionsföretagets återförsäkringspolicy innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att

säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på återförsäkrare.

3.3 Finansiell koncentrationsrisk

Finansiell koncentrationsrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som härrör från bristande diversifiering av tillgångsportföljen, exempelvis avseende tillgångsklasser, sektorer eller emittenter.

Företagets största koncentrationsrisk är exponeringen mot Swedbank. Denna koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning och särskilt vid sammansättningen av företagets aktieportfölj. I relation till marknadsriskerna bedöms övriga koncentrationsrisker vara låga genom den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Väsentliga koncentrationer

Väsentliga koncentrationer, Mkr		Koncernen				
2023	Kredit-exponeringar	Varav säkerställda obligationer	Aktier	Derivat	Total	
Swedbank	4 736	2 654	4 007	24	8 767	
Handelsbanken	6 577	6 557	63	-	6 640	
Heimstaden Bostad AB	-	-	4 736	-	4 736	
Nordea	3 934	3 390	72	-	4 006	
Svenska Staten	3 750	-	-	-	3 750	
Summa	18 996	12 601	8 878	24	27 898	

Koncernen					
2022	Kredit-exponeringar	Varav säkerställda obligationer	Aktier	Derivat	Total
Swedbank	5 351	2 414	3 493	376	9 220
Handelsbanken	7 459	7 457	54	-	7 513
Heimstaden Bostad AB	-	-	6 265	-	6 265
Nordea	4 360	4 353	59	-	4 419
Svenska Staten	3 934	-	-	-	3 934
Summa	21 105	14 225	9 871	376	31 352

Moderföretaget					
2023	Kredit-exponeringar	Varav säkerställda obligationer	Aktier	Derivat	Total
Swedbank	4 131	2 654	4 007	24	8 162
Handelsbanken	6 577	6 557	63	-	6 640
Svenska Staten	3 750	-	-	-	3 750
Nordea	3 403	3 390	72	-	3 475
Länsförsäkringar	3 180	3 180	-	-	3 180
Summa	21 040	15 781	4 142	24	25 206

Moderföretaget					
2022	Kredit-exponeringar	Varav säkerställda obligationer	Aktier	Derivat	Total
Swedbank	4 907	2 414	3 493	376	8 775
Handelsbanken	7 459	7 457	54	-	7 513
Nordea	4 360	4 353	59	-	4 419
Svenska Staten	3 934	-	-	-	3 934
SBAB	2 918	2 916	-	-	2 918
Summa	23 579	17 141	3 606	376	27 560

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att väsentliga koncentrationer presenteras per motpart fördelat på kreditrelaterade exponeringar, aktier och derivat, vid bedömning av koncentrationer omfattas även stater och kommuner.

3.4 Likviditetsrisker

Likviditetsrisk avser förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen till följd av att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad eller oönskad riskexponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att säkerställa att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper.

Vid årsskiftet var andelen likvida tillgångar 82,2 (83,5) procent i förhållande till marknadsvärderade tillgångar i placeringsverksamheten. Vid beräkning av andelen likvida värdepapper gör Folksam dels en bedömning av den dagliga omsättningen i berörda marknader, samt dels en bedömning av hur stor del av berörda innehav som företaget kan sälja under ett halvårs tid utan att påverka marknaden. Minskningen av andelen likvida värdepapper på -1,3 procentenheter vid jämförelse med föregående år beror främst på att den dagliga omsättningen på räntemarknaden bedöms ha minskat, vilket gett påverkan. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på 1 och 12 månaders horisont baseras på tillgångar i relation till in- och utflöden.

Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företagets försäkringstekniska avsättningar. Företagets och koncernens likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

I översikt för löptider fördelas återstående avtalade odiskonterade kassautflöden avseende finansiella skulder, det innebär att beloppen kan skilja sig åt jämfört med balansräkningen som utgår från diskonterade belopp. Kassautflöden där motparten kan välja när skulden betalas hänförs till det tidigaste tidpunkten då betalning kan krävas och presenteras som "På anmodan". För kassautflöden utan avtalad löptid eller för vilka betalningstidpunkt inte kan fastställas presenteras som "Utan löptid".

Uppgift om försäkringsåtagandenas genomsnittliga löptid framgår av ovan avsnitt 3.1 Marknadsrisker, Duration.

Likviditetsexponering Finansiella skulder,	Återstående löptider					
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	Summa
Koncernen 2023						
Derivat	-	44	18	30	-	91
Andra finansiella skulder	2 501	948	-	-	-	3 450
Summa balansräkning	2 501	992	18	30	-	3 541
Kreditlöften	1 674	-	-	-	-	1 674
Summa utanför balansräkningen	1 674	-	-	-	-	1 674
Summa	4 175	992	18	30	-	5 215
Koncernen 2022						
Derivat	-	230	85	220	-	535
Andra finansiella skulder	364	709	-	-	48	1 122
Summa balansräkning	364	940	85	220	48	1 657
Kreditlöften	1 880	-	-	-	-	1 880
Summa utanför balansräkningen	1 880	-	-	-	-	1 880
Summa	2 244	940	85	220	48	3 537

För upplysningar om förväntade löptider, se not 26 Förväntade återvinningstidpunkter.

Likviditetsexponering Finansiella skulder,	Återstående löptider					Summa	
	Moderföretaget 2023	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år		Utan löptid
Derivat	-	-	44	18	30	-	91
Andra finansiella skulder	2 501	-	281	-	-	-	2 783
Summa balansräkning	2 501	-	325	18	30	-	2 874
Kreditlöften	1 674	-	-	-	-	-	1 674
Summa utanför balansräkningen	1 674	-	-	-	-	-	1 674
Summa	4 175	-	325	18	30	-	4 548

Moderföretaget 2022						
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid	Summa
Derivat	-	230	85	220	-	535
Andra finansiella skulder	364	42	-	-	48	455
Summa balansräkning	364	273	85	220	48	990
Kreditlöften	1 880	-	-	-	-	1 880
Summa utanför balansräkningen	1 880	-	-	-	-	1 880
Summa	2 244	273	85	220	48	2 870

För upplysningar om förväntade löptider, se not 26 Förväntade återvinningsstidpunkter.

4 Operativ risk och affärsrisk

Operativ risk

Med operativ risk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, orsakade av otillräckliga eller fallerade processer, medarbetare, system eller av externa händelser.

Affärsrisk

Affärsrisk avser förlust till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller av händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser).

Hantering av operativ risk och affärsrisk

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) såväl som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för operativ risk och affärsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av operativ risk och affärsrisk sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare. Incidenterna kategoriseras och värderas och vidtagna åtgärder dokumenteras och följs upp. Till stöd för detta finns riktlinjer och instruktioner.

Kontinuitetsplanering

Om oönskade händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvenserna med hjälp av kontinuitetsplanering och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitets-hantering för Folksam Tjänstepension tydliggörs i interna regelverk.

Not 3. Premieinkomst ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Inbetalda och tillgodoförda premier	6 600	982	6 600	982
Indexeringspremier från överskottsfonden	680	946	680	946
Frigjord risksumma	0	0	0	0
Premier för avgiven återförsäkring	0	-	0	-
Summa	7 280	1 929	7 280	1 929
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Premier för individuell livförsäkring	2 828	421	2 828	421
Kollektivavtalade försäkringspremier	4 452	1 508	4 452	1 508
Premieinkomst för direkt livförsäkring				
Periodiska premier	4 729	1 647	4 729	1 647
Engångspremier	2 551	282	2 551	282

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Hysesintäkter från byggnader och mark	637	114	-	-
Erhållna utdelningar	1 513	120	1 258	142
Ränteutgifter mm	1 185	593	1 229	602
Realisationsvinst netto				
Aktier och andelar	291	194	291	194
Summa	3 626	1 021	2 778	938

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Byggnader och mark	6	2	-	-
Lån till koncernföretag	-	-	55	-
Aktier och andelar	7 506	1 661	7 506	1 661
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 123	-	1 123	-
Summa	8 635	1 663	8 685	1 661

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

Not 6. Övriga tekniska intäkter ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Övrigt ²⁾	35	3	1	0
Summa	35	3	1	0

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

²⁾ Övriga intäkter inkluderar mindre belopp för erhållet statligt elstöd.

Not 7. Utbetalda försäkringsersättningar ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Utbetalda försäkringsersättningar	-2 337	-383	-2 337	-383
Annulationer och återköp	-229	-41	-229	-41
Skadebehandlingskostnader	-7	-1	-7	-1
Summa	-2 572	-425	-2 572	-425

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

Not 8. Driftskostnader ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Specifikation av resultatposten driftskostnader				
Anskaffningskostnader ²⁾	-110	-16	-110	-16
Administrationskostnader	-385	-60	-356	-57
Summa	-495	-75	-466	-72
²⁾ varav provisioner i direktförsäkring	-62	-10	-62	-10
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-7	-1	-7	-1
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-50	-9	-50	-9
Summa	-57	-10	-57	-10
Summa driftskostnader	-552	-85	-523	-82
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag				
Personalkostnader	-336	-34	-313	-32
Lokalkostnader	-21	-4	-21	-4
Av- och nedskrivningar	-15	0	-15	0
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-180	-47	-174	-47
Summa	-552	-85	-523	-82
Arvode och kostnadsersättning till revisorer				
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag ^{3) 4)}	-3	-2	-3	-2
Andra uppdrag	0	0	0	0
Summa	-3	-3	-3	-3
Summa arvode och kostnadsersättning till revisorer	-3	-3	-3	-3

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

³⁾ Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

⁴⁾ I kostnaderna för revisionsuppdrag för 2022 ingår 531 875 kr för granskning av beståndsöverlåtelsen.

Not 9. Kapitalavkastning, kostnader ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 -	2021-09-29 -	2023-01-01 -	2021-09-29 -
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Driftskostnader för byggnader och mark	-206	-39	-	-
Kapitalförvaltningskostnader	-50	-9	-50	-9
Räntekostnader mm				
Övriga räntekostnader	-19	-3	-4	0
Valutakursförluster, netto	-293	505	-293	-505
Av- och nedskrivningar				
Aktier och andelar ²⁾	-	-	-355	-
Realisationsförlust netto				
Räntebärande värdepapper	-274	-50	-274	-50
Övriga finansiella kostnader	-17	-29	-17	-29
Summa	-859	-635	-992	-593

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

²⁾ För upplysning om belopp per tillgångsslag se not 15 Aktier och andelar i koncernföretag samt not 16 Aktier i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Not 10. Orealiserade förluster på placeringstillgångar ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 -	2021-09-29 -	2023-01-01 -	2021-09-29 -
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Byggnader och mark	-1 289	-157	-	-
Lån till koncernföretag	-14	-	-	-55
Aktier och andelar	-1 748	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-503	-	-503
Summa	-3 051	-660	-	-558

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart tjänstepensionsverksamhet under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt					
Koncernen 2023-01-01 - 2023-12-31					
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	0	6 593	6 593	-	6 593
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	1 691	1 691	-	1 691
Övriga lån ¹⁾	-	134	134	-	134
Utlåning till kreditinstitut	-	42	42	-	42
Derivat, netto	826	-	826	-	826
Övriga fordringar	-	4	4	2	6
Kassa och bank	-	18	18	18	36
Summa	826	8 482	9 308	19	9 327
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-4	-4
Övriga skulder	-	-	-	-121	-121
Summa	-	-	-	-126	-126
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	826	8 482	9 308	-106	9 202
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				19	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-79	

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader samt Realiserade vinster och förluster på placeringstillgångar. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen					
Obligatoriskt					
Koncernen 2021-09-29 - 2022-12-31					
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	-	1 868	1 868	-	1 868
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-43	-43	-	-43
Övriga lån ¹⁾	-	5	5	-	5
Utlåning till kreditinstitut	-	-8	-8	-	-8
Derivat, netto	246	-	246	-	246
Övriga fordringar	-	0	0	0	1
Kassa och bank	-	-20	-20	2	-18
Summa	246	1 802	2 049	2	2 051
Finansiella skulder					
Övriga skulder	-	-	-	-1	-1
Summa	-	-	-	-1	-1
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	246	1 802	2 049	1	2 050
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				2	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-0	

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader samt Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2023-01-01 - 2023-12-31					
Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt					
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	116	116	-	116
Aktier och andelar	0	8 106	8 106	-	8 106
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	1 691	1 691	-	1 691
Övriga lån ¹⁾	-	134	134	-	134
Utlåning till kreditinstitut	-	42	42	-	42
Derivat, netto	826	-	826	-	826
Övriga fordringar	-	4	4	2	6
Kassa och bank	-	18	18	17	35
Summa	826	10 112	10 938	18	10 956
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-4	-4
Övriga skulder	-	-	-	-45	-45
Summa	-	-	-	-49	-49
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	826	10 112	10 938	-31	10 907
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				18	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-3	

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader samt Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 11. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretag 2021-09-29 - 2022-12-31		Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Summa
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-45	-45	-	-45
Aktier och andelar	-	907	907	-	907
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-43	-43	-	-43
Övriga lån ¹⁾	-	5	5	-	5
Utlåning till kreditinstitut	-	-8	-8	-	-8
Derivat, netto	246	-	246	-	246
Övriga fordringar	-	0	0	0	1
Kassa och bank	-	-20	-20	2	-18
Summa	246	796	1 042	2	1 044
Finansiella skulder					
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-0	-0
Övriga skulder	-	-	-	-0	-0
Summa	-	-	-	-1	-1
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	246	796	1 042	1	1 043
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar				2	
Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder				-0	

¹⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader samt Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Skatter ¹⁾

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 -	2021-09-29 -	2023-01-01 -	2021-09-29 -
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-197	-10	-182	-9
varav avkastningsskatt	-116	0	-116	0
varav inkomstskatt	-15	-1	-	-
varav kupongskatt	-67	-9	-67	-9
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	84	6	-	-
Summa	-114	-4	-182	-9
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt				
Periodens skattekostnad	-116	0	-116	0
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	1	-	1	-
Summa	-116	0	-116	0
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt och kupongskatt				
Periodens skattekostnad	-15	-1	-	-
Kupongskatt	-67	-9	-67	-9
Summa	-81	-10	-67	-9
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	82	6	-	-
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	2	0	-	-
Summa	84	6	-	-
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-81	-10	-67	-9
Uppskjuten skatt	84	6	-	-
Summa	2	-4	-67	-9

	Koncernen		Moderföretaget	
	2023-01-01 -	2021-09-29 -	2023-01-01 -	2021-09-29 -
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	5 483	2 423	7 652	2 506
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-7 652	-2 506	-7 652	-2 506
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	-2 168	-83	-	-
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget, 20,6%	447	17	-	-
Skatteeffekt kupongskatt	-64	-8	-67	-9
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ ej skattepliktiga intäkter ²⁾	-380	-13	-	-
Summa	2	-4	-67	-9
Effektiv skatt	0,1%	-4,8%	n/a	n/a

¹⁾ Folksam Tjänstepension bedrev under 2022 enbart försäkringsrörelse under november och december varför jämförelsetalen inte är fullständigt jämförbara.

²⁾ Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter i koncernen avser till största delen resultat i kommanditbolag.

Not 12. Skatter forts.

Mkr	Koncernen	
	2023	2022
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)		
Andra immateriella och materiella tillgångar	-34	-34
Byggnader och mark	277	359
Obeskattade reserver	1	3
Underskottsavdrag	0	0
Övriga uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, netto	244	327
Uppskjuten skattefordran	0	2
Uppskjuten skatteskuld	244	329
	244	327

Redovisningsprinciper

Koncernens skattekostnad för perioden utgörs av inkomstskatt (aktuell skatt, uppskjuten skatt) samt avkastningsskatt. Moderföretagets skattekostnad för perioden utgörs av avkastningsskatt. Aktuell skatt och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital då tillhörande skatteeffekt redovisas på motsvarande sätt. Kostnaden för avkastningsskatten redovisas under raden Skatt på årets resultat.

Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. I aktuell skatt ingår även källskatt på erhållna utdelningar.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt i koncernen är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar redovisas på temporära skillnader som uppstår mellan redovisade respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott. Uppskjutna skattefordringar nettoredovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om det finns legal kvittningsrätt, kan betalas med ett nettobelopp eller om tillgångarna realiserar samtidigt som skulderna regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstodades. Förändringar i uppskjuten skatt redovisas över resultaträkningen. Uppskjutna skattefordringar redovisas som Fordringar och uppskjutna skatteskulder redovisas som Avsättningar i balansräkningen. I koncernredovisningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Kupongskatt

Kupongskatt är källskatt på erhållna utdelningar och klassificeras som inkomstskatt.

Avkastningsskatt

Folksam Tjänstepension betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på företagets resultat, utan är en slags schablonskatt på avkastningen som beräknas på nettotillgångarna som tillhör avkastningsbeskattade produkter. Dessa delas i sin tur upp på produkter som klassas som pensionsförsäkring och produkter som klassas som kapitalförsäkring. Skatten på dessa beräknas på olika sätt.

Underlaget för avkastningsskatt beräknas i två steg. Först beräknas ett kapitalunderlag och därefter ett skatteunderlag. Kapitalunderlaget är värdet av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Underlaget justeras för övervärden på indirekt ägda fastigheter och värde reglering för koncerninterna lån. Kapitalunderlaget för avkastningsskatt fördelas utifrån försäkringsprodukternas andel av eget kapital och försäkringstekniska avsättningar. Kapitalunderlag som hänförs till inkomstbeskattade produkter avkastningsbeskattas inte. Till kapitalunderlaget för produkter klassade som kapitalförsäkring tillkommer värdet på premier som erhållits under beskattningsåret. Premier som erhållits under andra halvåret tas enbart upp med halva värdet.

Skatteunderlag som avser produkter som klassas som pensionsförsäkring beräknas genom att kapitalunderlaget som avser dessa produkter multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan för kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock lägst 0,5 procent av kapitalunderlaget. Skatteunderlag som avser produkter som klassas som kapitalförsäkring beräknas genom att kapitalunderlaget som avser dessa produkter multipliceras med statslåneräntan vid utgången av november kalenderåret närmast före beskattningsåret ökad med en procentenhet, dock lägst 1,25

procent av kapitalunderlaget. Skatteunderlaget multipliceras sedan med skattesatsen som är 15 procent för produkter som klassas som pensionsförsäkring och 30 procent för produkter som klassas som kapitalförsäkring.

Beskattningsbart kapital räknas fram genom att använda verksamhetsgrenarnas andel av eget kapital och försäkringstekniska avsättningar då dessa poster är fördelade på verksamhetsgrenar. Tillgångsposterna har inte samma kompletta grenfördelning.

Avräkningsbar utländsk skatt

Folksam Tjänstepension har, enligt lag om avräkning av utländsk skatt, rätt till avräkning av utländsk skatt mot avkastningsskatt, vilket innebär att Folksam Tjänstepension får en reduktion av skattekostnaden. Överstiger den avräkningsbara skatten spärrbeloppet för det år den utländska inkomsten tas med i beskattningen, kan den överskjutande delen sparas (carry forward). Avräkning för carry forward-belopp kan medges fem beskattningsår efter det beskattningsår som den utländska inkomsten togs upp i beskattningen.

Not 13. Andra immateriella tillgångar

Koncernen, Mkr	2023		2022	
	Internt upparbetat	Summa immateriella tillgångar	Internt upparbetat	Summa immateriella tillgångar
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	130	130	-	-
Beståndsöverlåtelse	-	-	126	126
Investeringar ¹⁾	71	71	4	4
Utrangeringar ¹⁾	-1	-1	0	-
Utgående balans	200	200	130	130
Akkumulerade av- och nedskrivningar				
Ingående balans	0	0	-	-
Årets avskrivningar	13	13	0	0
Årets nedskrivningar ¹⁾	-1	-1	-	-
Utrangeringar ¹⁾	1	1	-	-
Utgående balans	14	14	0	0
Redovisade värden	186	186	130	130
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen				
Driftskostnader	15	15	0	0
Moderföretaget, Mkr	2023		2022	
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans	130	130	-	-
Beståndsöverlåtelse	-	-	126	126
Investeringar ¹⁾	71	71	4	4
Utrangeringar ¹⁾	-1	-1	-	-
Utgående balans	200	200	130	130
Akkumulerade av- och nedskrivningar				
Ingående balans	0	0	-	-
Årets avskrivningar	-13	-13	0	0
Årets nedskrivningar ¹⁾	-1	-1	-	-
Utrangeringar ¹⁾	1	1	-	-
Utgående balans	-14	-14	0	0
Redovisade värden	186	186	130	130
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen				
Driftskostnader	15	15	0	0

¹⁾ Under 2023 har 1 miljoner kronor aktiverats avseende en för året ny egenutvecklad immateriell tillgång. Under kvartal 4 har ny bedömning gjorts som resulterat i att tillgången skrivits ned med 100 procent och samtidigt utrangerats.

Under 2023 har koncernen kostnadsfört 15 (9) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 59 (35) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Under 2023 har moderföretaget kostnadsfört 14 (9) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 57 (34) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

Not 13. Andra immateriella tillgångar forts.

Avskrivningstider		
Typ av immateriell tillgång	Nyttjande-period	Avskrivning s-metod
Internt utvecklat - IT-system	5 - 10 år	Linjär
Internt utvecklat - Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Nedskrivningsprövning

Nedskrivningsprövning sker genom att jämföra det redovisade värdet med återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet motsvarar det högsta av tillgångens verkliga värde och dess nyttjandevärde. Nyttjandevärdet beräknas genom att diskontera framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till. Om det redovisade värdet är högre än återvinningsvärdet ska tillgången skrivas ned så att det motsvarar återvinningsvärdet. För Folksam Tjänstepension motsvarar återvinningsvärde nyttjandevärdet, då det inte är möjligt att få fram ett verkligt värde på egenutvecklade immateriella tillgångar eftersom det saknas ett tillförlitligt pris mellan marknadsaktörer under aktuella marknadsförhållanden vid värderingstidpunkten.

Immateriella tillgångar under användning

Vid varje bokslutstillfälle ska Folksam Tjänstepension pröva om det finns indikationer på nedskrivningsbehov för immateriella tillgångar som är under användning. Om det finns en eller flera

indikationer på en värdeminskning jämförs tillgångens redovisade värde med återvinningsvärdet. Under 2023 har 313 tusen kronor skrivits ned till följd av en felaktig aktivering samma år. Under 2022 genomfördes inga nedskrivningar.

Immateriella tillgångar under pågående utveckling

Inom Folksam pågår ett arbete med att ta fram en ny modell för nedskrivningsprövningar av immateriella tillgångar under pågående utveckling. Under 2023 har de största tillgångarna inom Folksam-koncernen genomlysts för att under 2024 följas upp med den nya processen för samtliga tillgångar. De tillgångar inom Folksam Tjänstepension som är under utveckling uppgår till 68 miljoner kronor varav 65 miljoner kronor avser migrering till nytt försäkringssystem. För dessa tillgångar har Folksam inte kunnat identifiera några indikationer på att nedskrivningsbehov skulle föreligga.

Not 14. Byggnader och mark

Mkr	Koncernen	
	2023	2022
Marknadsvärde		
Redovisat värde vid årets ingång	15 353	-
Beståndsoverlåtelse	-	15 528
Investeringar	62	16
Orealiserad värdeförändring ¹⁾	-1 342	-191
Redovisat värde vid årets utgång	14 073	15 353
Förvaltningsfastigheter		
Anskaffningsvärde vid årets ingång	15 544	-
Beståndsoverlåtelse	-	15 528
Investeringar	62	16
Anskaffningsvärde vid årets utgång	15 606	15 544
Redovisat värde vid årets utgång	14 073	15 353
Taxeringsvärden		
Byggnader	4 306	4 306
Mark	3 310	3 310
Summa	7 616	7 616

¹⁾ Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Klassificeringen av rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter

Ingen av den uthyrningsbara ytan används i Folksam verksamhet. Samtliga fastigheter har därmed klassats som förvaltningsfastigheter och marknadsvärderats.

Påverkan på periodens resultat	Koncernen	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Mkr		
Hysesintäkter	637	114
Summa	637	114
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-206	-39
Summa	-206	-39

Not 14. Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde

2023

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav ⁵⁾
Koncernen							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾	76	52	2,4%	2 211	58 319	1,9-3,2 %
	Kommersiella fastigheter	445	343	3,6%	9 423	89 047	2,6-4,5 %
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾	62	42	3,8%	1 092	30 821	3,1-4,7 %
	Kommersiella fastigheter	69	45	3,4%	1 347	39 673	4,6-4,9 %
Summa		651	483	3,4%	14 073	66 035	1,9-4,9 %

2022

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav ⁵⁾
Koncernen							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾	73	50	2,1%	2 411	64 241	1,5-2,7 %
	Kommersiella fastigheter	445	345	3,4%	10 168	95 867	2,2-4,0 %
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾	58	39	3,2%	1 233	34 793	2,4-4,0 %
	Kommersiella fastigheter	63	40	2,6%	1 541	45 378	4,0-4,4 %
Summa		639	474	3,1%	15 353	72 086	1,5-4,4 %

¹⁾ Hyreskontrakt per den 1 januari omräknat till helår.

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari.

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per den 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

⁴⁾ Marknadsvärde i kronor per kvm lokalarea (exklusive garage).

⁵⁾ Vid värderingarna antaget direktavkastningskrav för bedömning av restvärde.

⁶⁾ Vårdboende ingår i kategori bostäder.

Not 14. Byggnader och mark forts.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av RICS "The red book" och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samhällsbyggarna. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmarna (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida

betalningsströmmarna och nuvärdet av beräknat restvärde. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalys av gjorda jämförbara fastighetsköp.

Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar, vid kvartalsbokslutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Koncernen 2023					
Värderingsantaganden	Stockholm Kommersiella fastigheter	Stockholm Bostäder (inkl vårdboende)	Övriga Sverige Kommersiellt	Övriga Sverige Bostäder (inkl vårdboende)	
Viktat inflationsantagande År 1	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Viktad kalkylränta restvärde	6,0%	4,4%	6,7%	5,9%	5,9%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	4,0%	2,4%	4,7%	3,9%	3,9%
Långsiktig vakansgrad	4,1%	1,6%	4,7%	2,9%	2,9%
Drift & Underhållskostnader År 1 (i genomsnitt)	521 kr/kvm	564 kr/kvm	476 kr/kvm	540 kr/kvm	540 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	1073 kr/kvm	591 kr/kvm	1176 kr/kvm	217 kr/kvm	217 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	4409 kr/kvm	2003 kr/kvm	2568 kr/kvm	1733 kr/kvm	1733 kr/kvm

Koncernen 2022					
Värderingsantaganden	Stockholm Kommersiella fastigheter	Stockholm Bostäder (inkl vårdboende)	Övriga Sverige Kommersiellt	Övriga Sverige Bostäder (inkl vårdboende)	
Viktat inflationsantagande År 1	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%
Viktad kalkylränta restvärde	5,7%	4,3%	6,3%	5,4%	5,4%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	3,5%	2,1%	4,1%	3,2%	3,2%
Långsiktig vakansgrad	4,4%	1,7%	4,6%	2,9%	2,9%
Drift & Underhållskostnader År 1 (i genomsnitt)	509 kr/kvm	540 kr/kvm	465 kr/kvm	517 kr/kvm	517 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	511 kr/kvm	555 kr/kvm	915 kr/kvm	144 kr/kvm	144 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	4111 kr/kvm	1926 kr/kvm	2517 kr/kvm	1652 kr/kvm	1652 kr/kvm

Känslighetsanalys

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre.
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre.
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

Antaganden, Mkr	2023		2022	
	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde
Koncernen				
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-759	-5%	-832
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-158	+5%	-178
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-1 202	+50 punkter	-1 558

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid klassificering och värdering av förvaltningsfastigheter

Vid klassificering av fastighet görs bedömning utifrån syftet med innehavet, förvaltningsfastigheter innehas i placeringsverksamheten för att generera hyresintäkter. Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Vid värdering till verkligt värde görs bedömning i samband med val av värderingsmetod och vilken indata som används, se ovan avsnitt "Fastställande av verkligt värde".

Not 15. Aktier och andelar i koncernföretag ¹⁾

							Moderföretaget	
Mkr	Organisationsnummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägarandel ²⁾ %	Resultat ³⁾ 2023	Eget kapital ³⁾ 2023	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Koncernföretag								
Folksam Fastighet Holding AB ⁴⁾⁵⁾	556810-7113	Fastighetsbolag	1 000	100	-184	3 038	1 056	293
Folksam Liv Tjänste Specialplaceringar AB ⁵⁾	559230-0833	Värdepappersholdingföretag	50 000	100	-1 530	4 737	4 737	5 064
Folksam Service AB ⁵⁾	556267-0843	Pensionsadministrationsbolag	250 000	100	1	29	25	25
Gyllenforsen Fastigheter KB ⁴⁾⁵⁾	969640-2339	Fastighetskoncern	710 000	71	-675	14 726	2 845	1 877
Folksam Fastighet Liv Tjänste Komplementär AB ⁵⁾	559385-2410	Komplementärsbolag	25 000	100	0	3	3	3
Kommanditbolaget Påsen 7 ⁵⁾	969646-1236	Fastighetsbolag	999	99,9	-50	185	652	671
Fastighets KB Nelip 30 ⁵⁾	969797-8915	Fastighetsbolag	999	99,9	11	678	684	677
Fastighets KB Nécob 26 ⁵⁾	969797-8907	Fastighetsbolag	999	99,9	-31	1 022	1 021	1 112
Fastighets KB Gräshoppan 1 ⁵⁾	969797-3643	Fastighetsbolag	999	99,9	-3	30	30	37
Fastighets KB Hugin 11 ⁵⁾	969797-3668	Fastighetsbolag	999	99,9	-23	198	197	250
Summa bokfört värde							11 250	10 008
Summa verkligt värde							15 921	16 582

¹⁾ Säte för samtliga koncernföretag är Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾ Med ägarandel avses moderföretaget Folksam Tjänstepensions kapitalandel i företagen i tabellen.

³⁾ Resultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknade enligt lagbegränsad IFRS samt justerat till koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat och eget kapital i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag.

⁴⁾ Företaget är moderföretag till en koncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget Folksam Tjänstepension.

⁵⁾ Företaget ingick i beståndsöverlåtelsen som genomfördes den 1 november 2022 från Folksam ömsesidig livförsäkring.

Not 15. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Mkr	Moderföretaget	
	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Akkumulerade anskaffningsvärden ¹⁾		
Ingående balans	10 008	-
Beståndsöverlåtelse	-	9 987
Anskaffningar	2	-
Aktieägartillskott ²⁾	1 774	-
Resultatandelar	-37	22
Uttagna medel	-142	-
Utgående balans	11 605	10 008
Akkumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-	-
Årets nedskrivningar ³⁾	-355	-
Utgående balans	-355	-
Summa bokfört värde	11 250	10 008
Summa verkligt värde	15 921	16 582

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet.

²⁾ Samtliga koncerninterna fastighetslån har konverterats till aktieägartillskott 2023

³⁾ Merparten av årets nedskrivningar är hänförlig till Folsam Liv Tjänste Specialplaceringar AB (327 Mkr) som en följd av värdeminskningen på innehavet i Heimstaden Bostad AB.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.

Aktier i dotterföretag definieras i moderföretaget förenligt med koncernredovisningen och redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen.

Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet, skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen, återförs nedskrivningen (via resultaträkningen).

Redovisningsprinciper: tilläggsupplysningar om innehavens verkliga värde

I de tilläggsupplysningar som lämnas i ovan tabeller, beräknas uppgifter om innehavens verkliga värde utifrån substansvärde. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

Klassificering och överväganden

Folsam Tjänstepension bedömer att operativt viktiga innehav bör anses vara av väsentlig betydelse. Innehav av operativt väsentlig betydelse innebär att verksamheten i ägarintresset

ifråga utgörs av betydande sammanhängande verksamhet med den tjänstepensionsverksamhet som Folsam Tjänstepension bedriver. Folsam Tjänstepensions ägarintresse i pensionsadministrationsbolaget Folsam Service är innehav som Folsam Tjänstepension bedömer vara av operativt väsentlig betydelse för företaget.

Tabellen ovan visar endast direktägda dotterföretag samt indirekta innehav som Folsam Tjänstepension bedömer vara av väsentlig betydelse. För mer information om indirektägda dotterföretag hänvisas till Folsam Livkoncernens Solvens- och verksamhetsrapport (SFCR) som finns på www.folsam.se.

Folsam Fastighet Holding AB och Gyllenforsen Fastigheter KB är moderföretag i en fastighetskoncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget Folsam Tjänstepension. Dessa innehav bedöms inte vara av strategisk eller operativt väsentlig betydelse för Folsam Tjänstepension utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagarna.

Folsam Tjänstepension konsolideras inte in i koncernredovisningen för Folsam Liv på grund av att företaget bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär ett vinstutdelningsförbud. Hela överskottet tillfaller försäkringstagarna och kan således inte disponeras av moderföretaget.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för koncernföretag finns i not 36 Eventualförpliktelser samt not 37 Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 39 Upplysningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Not 16. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag ¹⁾

Mkr	Organisations-nummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägarandel ²⁾ %	Resultat 2023 ³⁾	Totalresultat 2023 ³⁾	Eget kapital 2023 ³⁾	Koncernen		Moderföretaget	
								Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Gemensamt styrda företag											
Gyllenforsen Förvaltning AB	556368-8745	Fastighetsförvaltningsbolag	1 000	50	0	0	4	2	2	0	0
Summa bokfört värde								2	2	0	0
Summa verkligt värde								2	2	2	2

¹⁾ Säte för samtliga intresseföretag och gemensamt styrda företag är Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen i samtliga fall. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾ Med ägarandel avses moderföretaget Folksam Tjänstepensions kapitalandel i företagen i tabellen.

³⁾ Resultat, totalresultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknade enligt lagbegränsad IFRS samt justerat till koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat- och balansräkning i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag. Koncernens andel av resultatet uppgår till 0 (0) miljoner kronor samt koncernens andel av totalresultatet uppgår till 0(0) miljoner kronor.

Not 16. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Akkumulerade anskaffningsvärden ^{1) 2)}				
Ingående balans	2	-	0	-
Beståndsöverlåtelse	-	2	-	0
Utgående balans	2	2	0	0
Akkumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-	-
Utgående balans	-	-	-	-
Summa bokfört värde	2	2	0	0
Summa verkligt värde	2	2	2	2

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet.

²⁾ Gällande det bokförda värdet, är samtliga innehav i moderföretaget redovisade till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. I koncernredovisningen är innehaven redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.

Aktier i intresse- och gemensamt styrda företag definieras i moderföretaget förenligt med koncernredovisningen och redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen.

Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet, skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen, återförs nedskrivningen (via resultaträkningen).

Redovisningsprinciper: tilläggsupplysningar om innehavens verkliga värde

I de tilläggsupplysningar som lämnas i ovan tabeller framgår uppgifter om innehavens verkliga värde. Se not 15 för ytterligare upplysningar om principer tillämpade vid beräkning av dessa upplysningar.

Klassificering och överväganden

Folksam Tjänstepensions ägarintressen i intresseföretag och gemensamt styrda företag bedöms inte vara av strategisk eller operativt väsentlig betydelse utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagarna.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 36 Eventualförpliktelser

samt not 37 Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 39 Upplysningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Not 17. Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ¹⁾

Mkr	Organisationsnummer	Typ av verksamhet	Ägarandel ²⁾ %	Resultat 2023	Eget kapital 2023	Koncernen		Moderföretaget	
						Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Övriga företag som det finns ett ägarintresse i ³⁾									
AIPP Folksam Europe II KB	969778-3281	Fastighetsinvesteringsbolag	24,39	-18	1 019	246	248	246	248
Summa bokfört värde						246	248	246	248
Summa anskaffningsvärde						257	240	257	240

¹⁾ Säte för AIPP Folksam Europe II KB är Stockholm. Folksam Tjänstepension har inga röstandelar i företaget. Andelarna är onoterade.

²⁾ Ägarandel för koncernen motsvarar ägarandel i de koncernföretag som konsolideras, vilket i detta fall består av moderföretaget Folksam Tjänstepensions ägarandel. Se förtydligande fotnot 3 nedan.

³⁾ Övriga företag som det finns ett ägarintresse i avser sådana innehav där konsoliderade koncernföretags ägarandel uppgår till minst 20 procent, men där ägarintresset förenligt med ARL/ÄRFL inte klassificeras som dotterföretag, intresseföretag eller gemensamt styrt företag.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Folksam Tjänstepension äger 24,39 (24,39) procent av AIPP Folksam Europe II KB.

Med anledning av att Folksam Tjänstepensions innehav uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget ska innehavet anses utgöra övrigt ägarintresse och redovisas som "Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Till skillnad från definitionen tillämpad i koncernredovisningen i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.3 gäller i moderföretagets redovisning att definitionen enbart tillämpas för de företag i vilka Folksam Tjänstepension innehar en direktägd kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget och där innehavet i övrigt inte uppfyller villkoren på att utgöra en placering enligt kriterier i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.1–2.6.2, då varken bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande föreligger.

Till skillnad från aktier och andelar i koncernföretag och intresse- eller gemensamt styrda företag redovisas innehavet i AIPP Folksam Europe II KB till verkligt värde i enlighet med IFRS 9 Finansiella instrument. Detta innebär att innehavet upptas enligt samma värderingsprinciper i moderföretaget som på koncernnivå.

Not 18. Aktier och andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Bokfört värde	59 068	51 827	54 332	45 562
Anskaffningsvärde	52 751	50 374	46 962	44 803
Verkligt värde	59 068	51 827	54 332	45 562
varav:				
Noterade aktier	48 536	40 646	48 536	40 646
Onoterade aktier	10 532	11 180	5 796	4 915

Not 19. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	3 983	4 506	3 983	4 506
Svenska kommuner	3 556	3 551	3 556	3 551
Svenska bostadsinstitut	17 914	19 011	17 914	19 011
Övriga svenska emittenter	2 862	3 447	2 862	3 447
Utländska stater	2 751	1 380	2 751	1 380
Övriga utländska emittenter	6 495	4 871	6 495	4 871
Summa	37 562	36 765	37 562	36 765
varav:				
Noterade	37 026	36 164	37 026	36 164
Onoterade	537	601	537	601
Verkligt värde				
Svenska staten	3 948	4 434	3 948	4 434
Svenska kommuner	3 609	3 552	3 609	3 552
Svenska bostadsinstitut	18 303	18 988	18 303	18 988
Övriga svenska emittenter	2 927	3 446	2 927	3 446
Utländska stater	2 754	1 390	2 754	1 390
Övriga utländska emittenter	6 587	4 839	6 587	4 839
Summa bokfört värde	38 129	36 649	38 129	36 649
varav:				
Noterade	37 578	36 045	37 578	36 045
Onoterade	552	604	552	604
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	695	773	695	773
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-1 701	-2 385	-1 701	-2 385

Not 20. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Verkligt värde				
Vinst- och kapitalandelslån	1 243	888	1 243	888
Efterställda aktieägarlån	760	746	760	746
Övriga lån ¹⁾	690	406	690	406
Summa	2 693	2 040	2 693	2 040
Summa bokfört värde	2 693	2 040	2 693	2 040
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	2 644	2 039	2 644	2 039

¹⁾ Övriga lån omfattar lån till externa motparter utan säkerheter eller med säkerheter andra än fast egendom. Avtalen utgörs av enkla skuldebrev som inte är omsättningsbara.

Not 21. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Verkligt värde				
Kreditinstitut Sverige	11	314	11	314
Kreditinstitut inom EU	116	86	116	86
Summa	127	400	127	400
Summa bokfört värde	127	400	127	400
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	127	400	127	400

Not 22. Derivat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll ¹⁾				
Verkligt värde				
Valutaterminer	2 155	570	2 155	570
Ränteterminer	0	-	0	-
Ränteswappar	67	-	67	-
Aktieterminer	1	0	1	0
Summa verkligt värde	2 223	570	2 223	570
Derivatinstrument med negativa värden ¹⁾				
Verkligt värde				
Valutaterminer	32	144	32	144
Ränteterminer	2	4	2	4
Ränteswappar	57	380	57	380
Aktieterminer	1	6	1	6
Summa verkligt värde	91	535	91	535

¹⁾ Summa anskaffningsvärde uppgår till noll.

Not 22. Derivat forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid				
Derivatinstrument med positiva värden				
Under 1 år				
Valutaterminer	29 089	15 109	29 089	15 109
Ränteterminer	237	-	237	-
Aktieterminer	0	0	0	0
Summa	29 326	15 109	29 326	15 109
1-5 år				
Ränteswappar	648	-	648	-
Summa	648	-	648	-
Över 5 år				
Ränteswappar	1 817	-	1 817	-
Summa	1 817	-	1 817	-
Nominellt belopp/återstående kontraktsenlig löptid				
Derivatinstrument med negativa värden				
Under 1 år				
Valutaterminer	3 738	4 281	3 738	4 281
Ränteterminer	8 156	5 210	8 156	5 210
Ränteswappar	4 168	3 933	4 168	3 933
Aktieterminer	0	1	0	1
Summa	16 062	13 425	16 062	13 425
1-5 år				
Ränteswappar	639	6 317	639	6 317
Summa	639	6 317	639	6 317
Över 5 år				
Ränteswappar	538	3 110	538	3 110
Summa	538	3 110	538	3 110

Under året har avtal ingåtts avseende valutaterminer, ränteterminer, swappar samt aktieindexterminer. Valutaterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera valutarisken i portföljen på ett effektivt sätt. Ränteterminsavtalen har ingåtts med syfte att justera ränteportföljens duration. Syftet med aktieindexterminerna har varit att justera aktieexponeringen på ett effektivt sätt.

Beskrivning av kreditrisker

Kreditrisk för derivat avser risken för att motparten ej kan uppfylla sina åtaganden i enlighet med avtalen. För ej standardiserade derivat regleras kreditrisken i ISDA-avtal och CSA-avtal.

Beskrivning av marknadsrisker

Med marknadsrisker för derivat avses risken att marknadsvärdet ändras till följd av ändringar på marknaden av underliggande räntor, aktie- och valutakurser.

Not 23. Upplysning om kvittning

Företaget har ISDA-avtal för OTC derivatavtal. Detta avtal ger parterna en kvittningsrätt av marknadsvärdet på skulder mot marknadsvärdet på fordringarna på motparten i fall av allvarligt betalningsfallissemang. Vidare har företaget i flera fall CSA-avtal som kräver att den ena parten i

derivatavtalet ska ställa säkerhet till den andra om marknadsvärdet på en skuldposition överstiger en överenskommen nivå under en överenskommen tidsperiod. OTC-derivat som är föremål för central clearing regleras via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum.

Mkr		Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen						
		Brutto-belopp	Kvittning i balans-räkningen	Redovisat belopp	Finansiella instrument	Erhållen/ Erlagd säkerhet värdepapper	Erhållen/ Erlagd kontant säkerhet	Netto-belopp
Koncernen 2023								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 266	-	2 266	-81	-	-2 185	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	81	-	81	-81	-	-	-
Koncernen 2022								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	599	-	599	-174	-	-364	61
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	492	-	492	-174	-318	-	0
Moderföretaget 2023								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	2 266	-	2 266	-81	-	-2 185	-
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	81	-	81	-81	-	-	-
Moderföretaget 2022								
Balanspost	Tillgångar							
Derivat	Derivat (OTC)	599	-	599	-174	-	-364	61
	Skulder							
Derivat	Derivat (OTC)	492	-	492	-174	-318	-	0

Not 24. Övriga fordringar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Fordringar på koncernföretag	110	1	110	1
Fordringar på övriga närstående företag	-	0	-	-
Hyresfordringar	1	1	-	-
Sålda ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	275	67	275	67
Övriga fordringar	44	38	21	22
Summa	430	107	406	89

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder

Värderingskategorier för finansiella instrument

Vid klassificering och värdering föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning av finansiella tillgångar, följande värderingskategorier tillämpas av Folksam Tjänstepension:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen
 - Obligatoriskt verkligt värde
 - Innehav för handelsändamål

Tillämpade värderingskategorier för finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde, huvudregel med undantag för:
- Verkligt värde via resultaträkningen
 - Obligatoriskt verkligt värde
 - Innehav för handelsändamål
 - Andra innehav obligatoriskt verkligt värde
 - Andra affärsmodeller

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2023	Verkligt värde via resultaträkningen					Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen			
	Obligatoriskt		Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller							
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	246	246	-	246	246	-	-	246
Aktier och andelar	-	59 068	59 068	-	59 068	59 068	48 536	-	10 532
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	38 129	38 129	-	38 129	38 129	37 578	137	415
Övriga lån	-	2 693	2 693	-	2 693	2 693	-	-	2 693
Utlåning till kreditinstitut	-	127	127	-	127	127	127	-	-
Derivat	2 223	-	2 223	-	2 223	2 223	1	2 222	-
Övriga fordringar	-	276	276	133	409	409	276	-	-
Kassa och bank	-	3 837	3 837	1 073	4 910	4 910	3 837	-	-
Upplupna ränteintäkter	52	245	298	-	298	298	233	52	13
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-1	-1	-1	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	2 275	104 622	106 897	1 204	108 102	108 102	90 589	2 410	13 898
Summa tillgångar									
Byggnader och mark ¹⁾	-	-	-	-	14 073	14 073	-	-	14 073
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	2	2	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	271	271	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	14 346	14 346	-	-	14 073
Summa tillgångar	2 275	104 622	106 897	1 204	122 448	122 448	90 589	2 410	27 971
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 501	2 501	2 501	-	-	-
Derivat	91	-	91	-	91	91	3	89	-
Övriga skulder	28	-	28	453	481	481	28	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	118	118	118	-	-	-
Summa finansiella skulder	119	-	119	3 071	3 191	3 191	31	89	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	57 232	57 232	-	-	-
Summa skulder	119	-	119	3 071	60 423	60 423	31	89	-

¹⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not 14 Byggnader och mark.

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2022	Verkligt värde via resultaträkningen					Nivåindelning			
	Obligatoriskt					Verkligt värde via resultaträkningen			
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	248	248	-	248	248	-	-	248
Aktier och andelar	-	51 827	51 827	-	51 827	51 827	40 646	-	11 180
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	36 649	36 649	-	36 649	36 649	36 045	148	456
Övriga lån	-	2 040	2 040	-	2 040	2 040	-	-	2 040
Utlåning till kreditinstitut	-	400	400	-	400	400	400	-	-
Derivat	570	-	570	-	570	570	-	570	-
Fondförsäkringstillgångar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga fordringar	-	67	67	17	85	85	67	-	-
Kassa och bank	-	2 180	2 180	1 295	3 474	3 474	2 180	-	-
Upplupna ränteintäkter	62	174	237	-	237	237	162	62	14
Övriga upplupna intäkter	-	-	-	-1	-1	-1	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	633	93 585	94 217	1 311	95 528	95 528	79 500	780	13 938
Byggnader och mark ¹⁾	-	-	-	-	15 353	15 353	-	-	15 353
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	2	2	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	218	218	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	15 573	15 573	-	-	15 353
Summa tillgångar	633	93 585	94 217	1 311	111 101	111 101	79 500	780	29 290
Skulder									
Derivat	535	-	535	-	535	535	11	525	-
Övriga skulder	29	-	29	612	641	641	29	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	117	117	117	-	-	-
Summa finansiella skulder	564	-	564	1 093	1 657	1 657	40	525	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	50 213	50 213	-	-	-
Summa skulder	564	-	564	1 093	51 870	51 870	40	525	-

¹⁾ För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not 14 Byggnader och mark.

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2023	Verkligt värde via resultaträkningen					Nivåindelning			
	Obligatoriskt					Verkligt värde via resultaträkningen			
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	246	246	-	246	246	-	-	246
Aktier och andelar	-	54 332	54 332	-	54 332	54 332	48 536	-	5 796
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	38 129	38 129	-	38 129	38 129	37 578	137	415
Övriga lån	-	2 693	2 693	-	2 693	2 693	-	-	2 693
Utlåning till kreditinstitut	-	127	127	-	127	127	127	-	-
Derivat	2 223	-	2 223	-	2 223	2 223	1	2 222	-
Övriga fordringar	-	275	275	110	385	385	275	-	-
Kassa och bank	-	3 837	3 837	468	4 305	4 305	3 837	-	-
Upplupna ränteintäkter	52	241	293	-	293	293	229	52	13
Övriga upplupna intäkter	-	0	0	-	0	0	0	-	-
Summa finansiella tillgångar	2 275	99 881	102 157	578	102 734	102 734	90 584	2 410	9 163
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	11 250	15 923	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	222	222	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	11 472	16 144	-	-	-
Summa tillgångar	2 275	99 881	102 157	578	114 207	118 879	90 584	2 410	9 163
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	2 501	2 501	2 501	-	-	-
Derivat	91	-	91	-	91	91	3	89	-
Övriga skulder	28	-	28	244	272	272	28	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	9	9	9	-	-	-
Summa finansiella skulder	119	-	119	2 754	2 874	2 874	31	89	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	56 963	56 963	-	-	-
Summa skulder	119	-	119	2 754	59 837	59 837	31	89	-

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2022	Verkligt värde via resultaträkningen					Nivåindelning			
	Obligatoriskt					Verkligt värde via resultaträkningen			
Mkr	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa	Upplupet anskaffningsvärde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	1 717	1 717	-	1 717	1 717	-	-	1 717
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	248	248	-	248	248	-	-	248
Aktier och andelar	-	45 562	45 562	-	45 562	45 562	40 646	-	4 915
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	36 649	36 649	-	36 649	36 649	36 045	148	456
Övriga lån	-	2 040	2 040	-	2 040	2 040	-	-	2 040
Utlåning till kreditinstitut	-	400	400	-	400	400	400	-	-
Derivat	570	-	570	-	570	570	0	570	-
Övriga fordringar	-	67	67	1	68	68	67	-	-
Kassa och bank	-	2 180	2 180	850	3 030	3 030	2 180	-	-
Upplupna ränteintäkter	62	175	238	-	238	238	162	62	14
Övriga upplupna intäkter	-	0	0	-	0	0	0	-	-
Summa finansiella tillgångar	633	89 037	89 670	851	90 521	90 521	79 500	780	9 390
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	10 008	16 584	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	155	155	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	10 164	16 739	-	-	-
Summa tillgångar	633	89 037	89 670	851	100 684	107 260	79 500	780	9 390
Skulder									
Derivat	535	-	535	-	535	535	11	525	-
Övriga skulder	29	-	29	56	85	85	29	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	6	6	6	-	-	-
Summa finansiella skulder	564	-	564	426	990	990	40	525	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	49 865	49 865	-	-	-
Summa skulder	564	-	564	426	50 855	50 855	40	525	-

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Redovisningsprinciper

Klassificering och värdering

Affärsmodell

De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om tillgångarnas kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. Om affärsmodellen innebär att tillgången även kan säljas värderas innehavet till verkligt värde via övrigt totalresultat, den sistnämnda kategorin är dock inte aktuell för Folksam Tjänstepension.

Om ingen av dessa affärsmodeller tillämpas värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument.

Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori Innehav för handel. Oberoende av affärsmodell kan företaget vid första redovisningstillfället identifiera en finansiell tillgång till verkligt värde, det avser egetkapitalinstrument och kan även tillämpas för skuldinstrument, i de fall syftet är att eliminera inkonsekvenser i värdering mellan tillgångar och skulder, denna kategori tillämpas dock inte av Folksam Tjänstepension.

Efter att affärsmodeller har fastställts på portföljnivå görs gruppering på typ av tillgång: skuldinstrument som utgörs av obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapitalinstrument som avser aktier och andra egetkapitalinstrument samt derivatinstrument.

Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Finansiella tillgångar som klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde.

Finansiella tillgångar klassificerade i värderingskategorin Upplupet anskaffningsvärde, redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärde utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta. Värdet motsvarar det belopp till vilket den finansiella tillgången värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv. Effektivräntemetoden är den metod som används för att beräkna det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell tillgång och för fördelning och redovisning av ränteintäkter eller räntekostnader i resultatet under den relevanta perioden. Ränteintäkter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. Folksam Tjänstepension utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran.

Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

Skuldinstrument som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmodellen innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagets placeringstillgångar eftersom företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori Innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen.

Utdelningar, ränteintäkter, realiserade och realiserade valutakurseffekter redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, intäkter. Orealiserade värdeförändringar, exklusive valutaeffekter, presenteras på separata rader i resultaträkningen.

Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, dock beaktas inte affärsmodell eller eventuell förlustreserv. Räntekostnader redovisas i resultaträkningen på rad Kapitalavkastning, kostnader.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för Folksam Tjänstepension finansiella skulder som innehas för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat.

Finansiella garantiavtal

Finansiella garantier avser avtal som kräver att utställaren gör angivna betalningar för att ersätta innehavaren för en förlust som denne ådrar sig på grund av att en angiven låntagare inte fullgör betalning vid förfall, enligt de ursprungliga eller modifierade villkoren för ett skuldinstrument, som t ex borgensförbindelser. Finansiella garantier, som inte är till förmån för dotter- och intresseföretag, redovisas till verkligt värde, initialt motsvarande mottagen premie och med efterföljande värdering motsvarande det högsta av mottagen periodiserad premie och förlustreserv. Posten tas upp på balansräkningens rad Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, vilket motsvaras av mottagen premie. Finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkningen när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras.

Resultaträkning

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

Kapitalavkastning, intäkter omfattar avkastning på placeringstillgångar.

Valutakurseffekter

Valutakurseffekter omfattar såväl realiserade som orealiserade resultat, värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutakurseffekter.

Realisationsresultat

Vid avyttring av placeringstillgångar värderade till verkligt värde motsvarar realisationsresultat skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar redovisas som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Orealiserade vinster och förluster

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i not för Kapitalavkastning. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under orealiserat resultat.

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om finansiella instruments verkliga värden

Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Nivåindelning 1-3 – kategorisering av indata till värderingstekniker för att fastställa verkligt värde

I tabellerna "Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument" kategoriseras finansiella instrument värderade till verkligt värde utifrån hur transparent prissättning är. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: Noterade priser på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: Direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: Indata som inte är observerbara på marknaden

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året.

Noterade och icke-noterade finansiella instrument

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är noterade på en aktiv marknad.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i s.k. alternativa placeringar, såsom onoterade aktier och onoterade andelar i

investeringsfonder, lån till alternativa investeringsfonder i form av kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis och placeringar som består av en kombination av instrument, även benämnt investment combo.

Värdering till verkligt värde - tillgångslag

Aktier och andelar

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

För innehav i onoterade andelar, främst riskkapitalbolag, ska värderingen i första hand följa IPEVs principer eller likvärdiga värderingsprinciper och ska i första hand vara baserad på tillgängliga marknadspriser. Utgångspunkt för värdering av onoterade innehav i enlighet med IPEVs principer baseras på hur en marknadsaktör skulle genomföra transaktionerna, värderingsmetoder som t. ex. diskonterat kassaflöde, substansvärdeometoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering används. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

Verkligt värde för så kallade fond-i-fond ska fastställas utifrån underlag erhållet från extern part utsedd av fond-i-fondförvaltaren. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. Värderingen uppdateras då ny värdering erhålls och justeras för eventuella kassaflöden fram till bokslutstillfället.

För innehav i onoterade andelar som avser kreditfonder, utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå, utgår värdering utifrån underlag erhållet från fondförvaltaren eller annan extern part utsedd av fondförvaltaren. Underliggande tillgångar värderas till nominella med tillägg för upplupen ränta och belopp justerat för kreditförluster.

Med undantag för aktier som ingår i "Placeringar som består av en kombination av instrument som värderas som en sammanhängande oskiljbar enhet", se nedan, används värderingstekniker för att bestämma det verkliga värdet för aktier som inte är noterade på en aktiv marknad. Teknikerna som används är främst diskonterade kassaflöden, substansvärdering vilket även kan anses motsvara erhållna NAV-kurser, eller värderingsmetoder baserat på nyligen genomförda transaktioner.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

För instrument utan officiell handel och där tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå värderas instrumentet till upplupet anskaffningsvärde, innehaven emitteras och återköps fortlöpande till nominella belopp, skillnad mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde är försumbar.

Placeringar som består av en kombination av instrument som värderas som en sammanhängande oskiljbar enhet

Placeringar som består av en kombination av instrument, benämnt investment combo, avser innehav som består av en kombination av olika egetkapitalinstrument eller en kombination av egetkapitalinstrument och lån. Vid handel och värdering hanteras dessa innehav som en sammanhängande oskiljbar enhet. Innehaven värderas antingen i enlighet med IPEVs principer (kombination av olika egetkapitalinstrument) eller med diskonterade kassaflöden (kombination av aktier och lån). I första hand ska värderingar vara baserade på tillgängliga marknadspriser.

Utgångspunkt för värdering av onoterade innehav i enlighet med IPEVs principer baseras på hur en marknadsaktör skulle genomföra transaktionerna. Värdering utgår från erhållen värdering (andel av NAV) från emittent, för vilken substansvärdering av emittenten utgör grund. Bedömning görs om justeringar behöver göras av erhållet NAV för att reflektera egenskaper hos innehavet som en marknadsaktör skulle prissätta.

Derivat

Derivat värderas till verkligt värde. Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senast officiella köp- eller säljkurs. Ränteswappar och swaptions värderas med hjälp av yieldkurvor baserad på köp- och säljkurs samt avseende Swaptions; även volatilitetsytor. OTC-aktieindexoptioner marknadsvärderas med hjälp av Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input. Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot kronor för aktuell valuta vid värderingsdagens slut och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid. Transaktionskostnader för derivat kostnadsförs.

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

Folksam Tjänstepension har innehav i valutaterminer, ränteswappar samt kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Ränteswappar värderas med hjälp av yieldkurvor, med vilket avkastningskurvan för instrumentet med hänsyn till olika löptider.

Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen/vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs onoterade aktier och andelar i investeringsfonder, lån samt placeringar som består av en kombination av instrument, även benämnt investment combo.

Onoterade aktier

Med undantag för aktier som ingår i "Kombination av olika egetkapitalinstrument", se nedan, värderas innehaven antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterade indata som input, substansvärdering vilket även kan anses motsvara erhållna NAV-kurser, eller med värderingsmetoder baserat på nyligen genomförda transaktioner.

Onoterade investeringsfonder

Folksam Tjänstepensions innehav i onoterade investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fonder och fastighetsfond-i-fonder samt kreditfonder. Fonderna exklusive kreditfonder värderas med alternativ värderingsmetod för vilka observerbara indata inte finns tillgängligt.

För private equityfonder och private equity-fond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVs principer (International Private Equity and Venture Capital) utfärdade av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanslutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kursätts. IPEVs värderingsmetoder inkluderar användning av diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företag s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Kombination av olika egetkapitalinstrument

Värdering utgår från erhållen värdering (andel av NAV) från emittent och utgår från senast kända kurs/NAV, för vilken substansvärdering av emittenten utgör grund. Emittentens värdering av de underliggande tillgångarna är föremål för extern kvartalsvis värdering av oberoende värderare och granskas kvartalsvis av externa revisorer. NAV beräknas som redovisat eget kapital enligt IFRS justerat för uppskjuten skatt, vilket reflekterar nettot av marknadsvärderade tillgångar med avdrag för skulder.

Bedömning görs om justeringar behöver göras av erhållet NAV för att reflektera egenskaper hos innehavet som en marknadsaktör skulle prissätta. Sådana justeringar kan beakta faktorer som maknadssentiment, räntemiljö och finansieringsrisk, operationella faktorer och nyligen genomförda transaktioner. Vid bedömning av marknadssentiment beaktas till exempel

processen för värdering av underliggande tillgångar, vilka värderas av externa värderingsmän och följer etablerad praxis och god redovisningssed. Vidare utförs bedömning av emittentens finansiering och tillgång till densamma samt beaktande av emittentens kreditkvalitet, utifrån bedömningar av kreditvärderingsföretag. Bedömning kan vidare komma att beakta tidsfaktor avseende att värdet behöver kalibreras för händelser i perioden mellan erhållen värdering och bokslut. Centralt för bedömning är även att beakta nyligen genomförda transaktioner.

Lån

Samtliga lån hänförs till nivå 3. Lån som avser lån till alternativa investeringsfonder värderas med hjälp av NAV (verkligt värde) som erhålls från respektive fond. För jämförelseåret finns koncerninterna fastighetslån värderade utifrån diskonterade kassaflöden med icke noterade indata som input. I de fall det har förekommit nyligen genomförda transaktioner kan priset på dessa ligga till grund för beräkning av det verkliga värdet. För resterande lån bedöms det nominella beloppet motsvara det verkliga värdet.

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Mkr	Aktier och andelar ¹⁾				Obligationer				Övriga finansiella placeringstillgångar			
	Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget		Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans	11 428	-	5 163	-	456	-	456	-	2 054	-	3 771	-
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ²⁾	-1 836	1 288	-88	780	0	0	0	0	118	0	236	-47
Beståndsoverlåtelse	-	7 559	-	4 355	-	285	-	285	-	2 051	-	3 823
Anskaffningsvärde förvärv	1 265	2 587	1 047	34	-41	171	-41	171	576	3	576	3
Försäljningslikvid	-79	-6	-79	-6	-	-	-	-	-30	-	-1 803	-
Förflyttning ut från nivå 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-12	-	-12	-
Andra erhållna betalningar	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-63	-9
Utgående balans	10 778	11 428	6 042	5 163	415	456	415	456	2 705	2 054	2 705	3 771
Varav orealiserade vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen. ²⁾	-1 828	1 288	-80	780	0	0	0	0	120	0	120	-55

¹⁾ I belopp för Aktier och andelar ingår Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i.

²⁾ Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat.

Värderingsprocessen för finansiella instrument

Verkliga värden för finansiella tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad baseras på noterade priser. För övriga finansiella instrument använder sig företaget av andra värderingstekniker. Finansiella instrument där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför mindre objektivt, krävs i varierande utsträckning att företaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument.

Företaget har ett värderingsforum för att uppfylla intern kontroll med hänsyn till finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Värderingsforum, där CFO är beslutande, har övergripande ansvar för att kontrollera alla väsentliga värderingar till verkligt värde.

Värderingsforumets huvuduppgift är att fastställa värderingsramverket för samtliga finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Detta innefattar en värderingsinstruktion som är gemensam för samtliga försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag.

Företaget har ett flertal kontroller för att säkerställa korrekt värdering för finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Det inbegriper bland annat oberoende kontroller av priser, uppföljning av avkastning mot index mm.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder.

Not 25. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Totalavkastningstabell – Klassificerings- och värderingsskillnader

Totalavkastning beräknas tidsviktad per dag och presenteras enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning. Företagets placeringsriktlinjer utgör grund för de tillgångar som omfattas av beräkning och av indelning i portföljgrupper. I följande lämnas redogörelse för samband mellan de portföljgrupper som presenteras i totalavkastningstabellen, sida 6, respektive de benämningar som används i årsredovisningens balans- och resultaträkning.

Räntebärande placeringar

Räntebärande värdepapper omfattar balansräkningens tillgångsslag Obligationer och andra räntebärande värdepapper (not 19) exklusive sådana tillgångar som omklassificeras till portföljgrupp Alternativa placeringar. Vidare omfattas ränterelaterade derivat (not 22), tillgångsslag Utlåning och Skulder till kreditinstitut samt likvida medel som ingår i tillgångsslaget Kassa och bank. Upplupna räntor inkluderas hänförliga till berörda tillgångsslag. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning, det avser mindre belopp avseende prisskillnader och värdering av derivat.

Aktier

Aktier omfattar balansräkningens tillgångsslag Aktier och andelar (not 18) exklusive sådana tillgångar som omklassificerats till portföljgrupp Alternativa placeringar. Vidare inkluderas aktiederivat (not 22), restitutioner, likvida medel som ingår i tillgångsslaget Kassa och bank. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning, skillnader avser mindre belopp avseende prisskillnader och värdering av derivat.

Alternativa placeringar

Alternativa placeringar omfattar tillgångar som omklassificerats från portföljgrupp räntebärande placeringar respektive Aktier. Tillgångar som har omklassificerats från portföljgruppen räntebärande placeringar respektive aktier avser onoterade aktier och investeringsfonder, vilka ingår i balansräkningens rader för Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt rad Aktier och andelar. Vidare ingår balansräkningens tillgångsslag

Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag (not 16), Lån till intresseföretag och gemensamt styrda företag, Aktier i dotterföretag som inte förvaltar fastigheter (not 15), Lån till koncernföretag samt Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i (not 17). Lån inkluderas som ingår i balansräkningens rad Övriga lån samt Lån med säkerheter i fast egendom. Upplupna räntor inkluderas hänförliga till berörda tillgångsslag och likvida medel som ingår i tillgångsslaget Kassa och bank. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning, skillnader avser marknadsvärdering av tillgångar hänförliga till aktier i dotter- och intresseföretag.

Fastigheter

Fastigheter omfattar balansräkningens dotterföretag som förvaltar fastigheter (not 15). Vidare ingår lån till dotterföretag samt rörelseskulder hänförliga till fastigheter. Justering görs för värderingsskillnader mellan finansiella rapporter och beräkning av totalavkastning.

Strategiska placeringar

Strategiska placeringar omfattar innehavet i Folksam Service AB som ingår i balansräkningens tillgångsslag Aktier och andelar koncernföretag (not 15). Värderingsskillnader avser marknadsvärdering av tillgångar hänförliga till aktier i dotter- och intresseföretag.

Totalavkastning

Vid beräkning av totalavkastning ingår resultaträkningens rader för Kapitalavkastning intäkter respektive kostnader (not 4 och not 9), Realiserade vinster och förluster (not 5 och not 10). Justering av kapitalavkastning i resultaträkningen görs för mindre belopp avseende:

- Kapitalavkastning som inte ingår i Totalavkastningstabell. Avser avkastning på tillgångar och skulder som inte ingår i placeringsriktlinjerna och ingår därför inte i totalavkastningstabell.
- Skillnad i prisprofiler mellan resultaträkningen och totalavkastningstabell.
- Justeringar på grund av skillnad i värderingsprinciper mellan resultaträkningen och totalavkastningstabell. Justeringar avser avkastning på tillgångar som värderas till anskaffningsvärde i balansräkningen men till marknadsvärde i totalavkastningstabell och avser främst aktier i dotterföretag.

Not 26. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Koncernen	2023			2022		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Mkr						
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	-	186	186	-	130	130
Byggnader och mark	-	14 073	14 073	-	15 353	15 353
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	2	2	-	2	2
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	246	246	-	248	248
Aktier och andelar	-	59 068	59 068	-	51 827	51 827
Obligationer och räntebärande värdepapper	922	37 207	38 129	3 577	33 072	36 649
Övriga lån	-	2 693	2 693	-	2 040	2 040
Utlåning till kreditinstitut	127	-	127	400	-	400
Derivat	2 157	67	2 223	570	-	570
Aktuell skattefordran	18	-	18	11	-	11
Uppskjuten skattefordran	-	0	0	-	2	2
Övriga fordringar	430	-	430	107	-	107
Kassa och bank	4 910	-	4 910	3 474	-	3 474
Upplupna ränte- och hyresintäkter	298	-	298	237	-	237
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	45	-	45	53	-	53
Summa tillgångar	8 906	113 541	122 448	8 429	102 672	111 101
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	2 560	54 180	56 740	2 358	47 329	49 687
Oreglerade skador	56	57	113	49	57	106
Andra avsättningar						
Aktuell skatteskuld	42	-	42	17	-	16
Uppskjuten skatteskuld	-	244	244	-	329	329
Skulder avseende direkt försäkring	17	-	17	3	-	3
Skulder till kreditinstitut	2 501	-	2 501	364	-	364
Derivat	44	48	91	230	305	535
Övriga skulder	556	-	556	712	-	712
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	118	-	118	117	-	117
Summa skulder och avsättningar	5 894	54 529	60 423	3 850	48 020	51 870

Not 26. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

Moderföretaget	2023			2022		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Mkr						
Tillgångar						
Immateriella tillgångar	-	186	186	-	130	130
Aktier och andelar i koncernföretag	-	11 250	11 250	-	10 008	10 008
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	1 717	1 717
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	0	0	-	0	0
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	246	246	-	248	248
Aktier och andelar	-	54 332	54 332	-	45 562	45 562
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	922	37 207	38 129	3 577	33 072	36 649
Övriga lån	-	2 693	2 693	-	2 040	2 040
Utlåning till kreditinstitut	127	-	127	400	-	400
Derivat	2 157	67	2 223	570	-	570
Aktuell skattefordran	13	-	13	3	-	3
Övriga fordringar	406	-	406	89	-	89
Kassa och bank	4 305	-	4 305	3 030	-	3 030
Upplupna ränte- och hyresintäkter	293	-	293	238	-	238
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1	-	1	1	-	1
Summa tillgångar	8 225	105 982	114 207	7 908	92 777	100 684
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	2 560	54 180	56 740	2 358	47 329	49 687
Oreglerade skador	56	57	113	49	57	106
Aktuell skatteskuld	21	-	21	0	-	0
Skulder avseende direkt försäkring	17	-	17	3	-	3
Skulder till kreditinstitut	2 501	-	2 501	364	-	364
Derivat	44	48	91	230	305	535
Övriga skulder	344	-	344	154	-	154
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	-	9	6	-	6
Summa skulder och avsättningar	5 552	54 285	59 837	3 164	47 691	50 855

Not 27. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Förutbetalda kostnader	45	54	1	1
Upplupna intäkter	-1	-1	0	0
Summa	45	53	1	1

Not 28. Livförsäkringsavsättning

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Reservbildande sparprodukter				
Ingående balans	49 687	-	49 687	-
Bestandsöverlåtelse	-	49 328	-	49 328
Inbetalda premier	6 519	968	6 519	968
Utbetalda försäkringsersättningar	-2 504	-411	-2 504	-411
Riskresultat	-1	7	-1	7
Förändring indexering av fribrev	732	1 030	732	1 030
Uppräkning med diskonteringsränta	1 886	227	1 886	227
Effekt av ändrad diskonteringsränta	3 166	64	3 166	64
Belastning för administrationskostnad	-448	-67	-448	-67
Belastning för avkastningsskatt	-200	-28	-200	-28
Effekt av ändrade antaganden ¹⁾	-2 076	-1 581	-2 076	-1 581
Övrigt	-20	151	-20	151
Utgående balans	56 740	49 687	56 740	49 687

¹⁾ Efter att bestandsöverlåtelse skedde 1 november 2022 räknades livförsäkringsavsättning om med det ränteantagande som tillämpas i Folksam Tjänstepension (se nedan). Omräkningen föranledde att livförsäkringsavsättningen minskade med 798 miljoner kronor, vilket gav en positiv effekt på företagets resultat under 2022. Ändringen går via resultaträkningen och redovisas bland de ändringar som ingår på rad Effekt av ändrade antaganden i ovan tabell.

Redovisningsprinciper

Livförsäkringsavsättningar

Livförsäkringsavsättningar beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Samtliga förpliktelser och ingångna avtal vid rapporteringstillfället ska ingå i beräkningen. Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag) som är av aktsam karaktär. Utöver antagande om diskonteringsräntan görs antaganden även om dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och utnyttjade optioner (se nedan avsnitt Väsentliga uppskattningar och bedömningar).

Förlustprövning

Folksam Tjänstepensions tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid beräkning av livförsäkringsavsättning för traditionell försäkring

Vid beräkning av livförsäkringsavsättningen tillämpas aktsamma antaganden för samtliga livförsäkringsavsättningar.

Ränteantaganden

Vid värderingen får antagandet om ränta störst påverkan. Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell aktsam ränta (per balansdag). Folksam Tjänstepension utgår vid diskontering från den aktsamma räntekurva som framgår av FFFS 2019:21. Metoden bakom bestämningen av nivån på den långsiktiga terminräntan (UFR) är förenlig med Eiopas metodik för beräkning av UFR, anpassning till metodiken sker dock gradvis till utgången av 2026 på så sätt att UFR nivån vid utgången av 2021 är 4,2 procent och ändras successivt till den nivån som gäller år 2026.

Dödlighetsantaganden

De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkningen av livförsäkringsavsättning baseras på aktuell erfarenhet inom bestånden, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten.

Driftskostnadsantaganden

Tillämpade driftskostnadsantaganden består av en kostnad som reducerar ränteantagandet, en kostnad som är proportionell mot kapitalvärdet på utbetalningarna och en kostnad som är proportionell mot inbetald premie.

Skattekostnadsantaganden

För att bestämma antagandet om statslåneränta vid beräkningen av avkastningsskatt används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år. För kapitalförsäkring gäller att den antagna statslåneräntan ökas med 1,0 procentenhet, dock till minst 1,25 procent. För pensionsförsäkring är motsvarande golv 0,5 procent.

Optionsantaganden

De antaganden som tillämpas om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att återköpa, flytta, premieannulera och ändra utbetalningstiden baseras på försäkringstagarnas beteende. Antaganden om premieannullation avser enbart annullation av löpande premier, eftersom engångspremier i serie inte ingår i beräkningen av livförsäkringsavsättning.

Osäkerhet vid tillämpning av uppskattningar och bedömningar

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna innehåller flera bedömningar och antaganden, vilket kan medföra osäkerhet i beräkningen. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av livförsäkringsavsättningarna beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

Not 29. Oreglerade skador

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Ingående balans brutto	106	-	106	-
Beståndsöverlåtelse	-	92	-	92
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	26	21	26	21
Utbetalda försäkringsersättningar	-68	-17	-68	-17
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	47	9	47	9
Övrigt	2	1	2	1
Utgående balans brutto	113	106	113	106

Not 30. Pensioner och liknande förpliktelser

Fördelning mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planen, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam-Sak koncernerna. Detta görs för att återspegla en så

korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför procentuella fördelningen av den utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historisk data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 40 Medelantal anställda.

Folksam Tjänstepension AB bildades 2021 varför det upparbetade pensionsåtagandet, i jämförelse med övriga koncerner, är relativt låg. Detaljerade tabeller avseende utveckling och utfall avseende balansposten presenteras därför ej.

Nuvärdet av förpliktelsen fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande

Aktiva medlemmar	18%	18%
Fribrevsinnehavare	41%	40%
Pensionärer	41%	42%

Förvaltningstillgångar

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde. Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökning av pensionsförpliktelser. Den löptiden på pensionsförpliktelserna uppgår till cirka 15 (15) år.

Förvaltningen av Folksam's tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 50 (50) procent skuldinstrument, cirka 35 (33) procent eget kapitalinstrument och cirka 13 (15) procent fastigheter samt cirka 2 (2) procent alternativa placeringar. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser

	2023	2022
Diskonteringsränta	3,10%	4,10%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	3,10%	4,10%
Framtida löneökning	3,10%	3,40%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,10%	3,40%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,60%	1,90%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	DUS21 Tjänstemän	DUS14 Tjänstemän

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Finansinspektionens trygghandgrunder (generationsdödlighet). Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för Folksam's samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år	Alder	Man	Kvinna
	30	58	60
	50	37	39
	70	16	19

Aktuariella antaganden

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder Folksam den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar beräknas baserat på den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

Folksam använder den förväntade inflationen på balansdagen. Denna bestäms som skillnaden mellan nominella och reala nollkupongräntor – statsobligationer.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknings av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet.

Redovisningsprinciper

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är

räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter av tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; I, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller II, när företaget redovisar relaterade omstrukturingskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten hänförlig till koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer redovisas som upplupen kostnad. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas som upplupen kostnad. Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat.

Not 31. Skulder avseende direkt försäkring

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Försäkringstagare	17	3	17	3
Summa	17	3	17	3

Not 32. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Kreditinstitut Sverige	1 070	335	1 070	335
Kreditinstitut inom EU	1 432	29	1 432	29
Summa	2 501	364	2 501	364

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut.

Not 33. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Skulder till koncernföretag	60	53	5	31
Skulder till övriga närstående företag	22	2	21	2
Leverantörsskulder	12	5	1	1
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	251	48	251	48
Andra skatteskulder än aktuell och uppskjuten skatt	76	71	72	69
Övrigt	137	532	-6	2
Summa	556	712	344	154

Not 34. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Upplupna kostnader	118	117	9	6
Summa	118	117	9	6

Not 35. Ställda säkerheter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Aktier och andelar i koncernföretag	11 250	10 008	11 250	10 008
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	246	248	246	248
Lån till koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	1 717	-	1 717
Aktier och andelar	54 332	44 981	54 332	44 981
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	37 727	36 173	37 727	36 173
Lån med säkerhet i fast egendom	-	2 040	-	2 040
Övriga lån	2 428	35	2 428	35
Derivat	2 132	1 834	2 132	1 834
Kassa och bank	1 359	-	1 359	-
Upplupna räntor och hyresintäkter	292	237	292	237
Summa	109 768	97 272	109 768	97 272
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier och andelar	4 736	6 265	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	404	477	404	477
Likvida medel	127	400	127	400
Summa	5 266	7 143	531	877
Summa ställda säkerheter	115 034	104 415	110 298	98 150

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Tjänstepension har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna, enligt Lag om tjänstepensionsföretag, överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. Belopp för koncernen motsvarar värden för registerförda tillgångar i den juridiska personen Folksam Tjänstepension.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat. Pantsättning är ett krav från clearinginstitutet och således en förutsättning för handel.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser också obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i OTC-derivat. Pantsättningen för positioner i OTC-derivat avser reglering av orealiserat resultat och regleras via med motparterna ingångna ISDA-avtal samt via avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum för OTC-derivat som är föremål för central reglering. Säkerheter har ställts i enlighet med clearinginstitutens angivna marginalsäkerhetskrav.

Not 36. Eventualförpliktelser

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	-	-	163	146
Summa	-	-	163	146
Varav till förmån för koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	-	163	146

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Not 37. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2023	2022	2023	2022
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej utbetalat lån	1 674	1 880	1 674	1 880
Redovisat åtagande för avtalat men ännu ej investerat riskkapital	2 494	2 827	2 494	2 827
Hyresåtagande	559	-	-	-
Övriga åtaganden	75	100	75	100
Summa	4 801	4 807	4 243	4 807

För upplysningar om åtaganden för operationella leasingavtal, se not 38 Leasing, avsnitt Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter (leasetagare).

Not 38. Leasing

Operationella leasingavtal - företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal - leasegivare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se Balansräkning rad Förvaltningsfastigheter/Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal

Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, det avser tillägg för till exempel

underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt, försäkringar och underhåll.

Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktperiodens längd. I not Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark. Lämnade rabatter uppgår till mindre belopp och kvittas därför mot hyresintäkter i stället för att presenteras under Kapitalavkastning, kostnader.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter

Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bland annat fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgästanpassningar och fastighetsskatt.

Periodens leasingintäkter

Mkr	Koncernen	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Förvaltningsfastigheter		
Leasingavgifter	637	114
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	62	13

Löptidsanalys framtida leasingintäkter

Mkr	Koncernen	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Förvaltningsfastigheter		
Inom ett år	473	468
2 år	336	346
3 år	203	249
4 år	129	128
5 år	85	91
Senare än 5 år	216	265
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	1 441	1 547

Not 38. Leasing forts.

Leasingavtal - företaget är leasetagare

Operationella leasingavtal - leasetagare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomrättsavtal.

Löptider leasingavtal - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomträter

Löptiden anses vara evig för hyresavtal för tomträter. Tomträttshavaren (leasetagaren) har inte rätt att säga upp avtalet. Fastighetsägare (leasegivare) får däremot säga upp

avtalet vid bestämda tidpunkter. Betalning görs vanligtvis kvartalsvis i förskott. Avgäld (leasingavgift) är oförändrad under bestämda perioder (avgäldsperioder), vanligtvis med en löptid på tio år men kan vara längre, efter avgäldsperioden görs en omprövning av avgälden.

Leasingavgifter – leasetagare

Förvaltningsfastigheter – tomträter

Leasingavgift motsvarar tomrättsavgäld och redovisas inom driftsnettot.

Redovisningsprinciper

Leasingavgifter för operationella leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden och ingår i not 8 Driftskostnader.

Leasingkostnader - leasetagare

Mkr	Koncernen	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Förvaltningsfastigheter		
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index)	7	1
Variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	-	-
Summa	7	1

Avtalade belopp

Mkr	Koncernen	
	2023-01-01 - 2023-12-31	2021-09-29 - 2022-12-31
Inom ett år	7	9
Längre än ett år är men högst 5 år	29	34
Senare än 5 år	7 218	8 497
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	7 255	8 540

Not 39. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan Folksam Tjänstepension och närstående enligt definitionen i IAS 24, Upplysningar om närstående.

Folksam Tjänstepension betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension) ¹⁾
- Nyckelpersoner i ledande ställning ²⁾
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

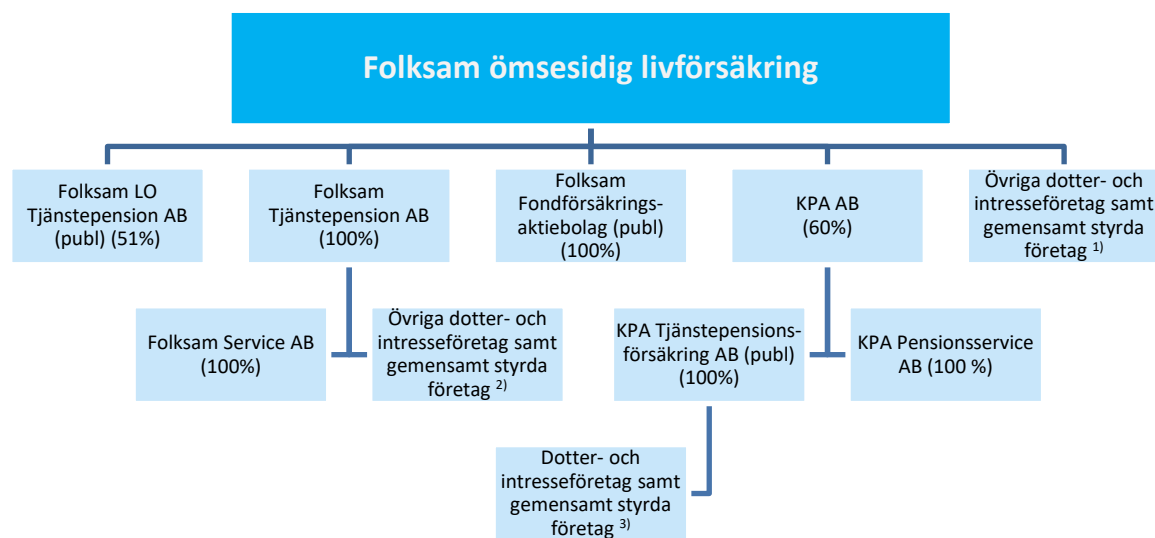
Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknadsmässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företaget i

Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.

- 1) Se avsnittet ägarförhållanden och koncernstruktur i förvaltningsberättelsen för mer utförlig beskrivning av den juridiska bolagsstrukturen i varumärket KPA Pension.
- 2) Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 40. Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner; Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig sakförsäkring. Årsredovisningen finns på www.folksam.se.

¹⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 18-19 i årsredovisning för Folksam Liv.

²⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 15-16.

³⁾ Detaljerad redovisning av samtliga koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

Not 39. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellanhavanden samt åtaganden ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver nyttjandet av gemensamma resurser. Affärsplanen ska vara på tre års sikt och uppdateras årligen, eller då väsentliga behov uppstår. Vd ska regelbundet redovisa utfall gentemot affärsplanen för styrelsen. I samband med affärsplanen antar styrelsen även en budget för det kommande kalenderåret, inklusive fördelning av kostnader för gemensamma resurser.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en i huvudsak gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier, immateriella rättigheter m.m). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak-koncernerna är de gemensamma personalresurserna i form av tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i samtliga företag, med vissa undantag. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt Principer för kostnadsfördelning nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal.

Kostnader för gemensamma inköp lyder under de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Vidare ska respektive företag endast belastas med

de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet. Baserat på behoven i affärsplanen upprättas interna överenskommelser om kostnadsfördelning mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning av kostnader per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader

Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, marknadsförings- och försäljningskostnader samt IT-kostnader såsom datautrustning, drift samt utveckling av system. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam.

Utöver driftskostnader fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader.

Gemensam avisering och inbetalning av premier

Folksam Liv och Folksam Sak samt vissa dotterföretag till dessa meddelar, under det gemensamma varumärket Folksam, olycksfall-, liv-, spar- och sakförsäkringar, såväl individuella försäkringar som gruppförsäkringar. Som en del av det gemensamma varumärket sker gemensam avisering av försäkringarna och försäkringstagarnas premieinbetalningar för dessa försäkringar till ett konto i Folksam Livs namn. Försäkringstagarnas konto belastas med ett uttag för försäkringarna antingen via OCR eller genom autogiro. Därefter fördelar Folksam Liv premierna till rätt försäkring och till rätt konto i rätt juridisk person. Betalning av premier sker således från försäkringstagare i något företag i Folksamgruppen till ett konto i Folksam Livs namn, som ett led i en gemensam försäkringsadministration. Syftet med den gemensamma hanteringen är bland annat att underlätta för försäkringstagarna. I samband med premieinbetalningarna uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam, se avsnitt *Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta*.

Not 39. Upplysningar om närstående forts.

Pensionsvalet

KPA Pensionservice administrerar val och förmedling av pensionspremier inom AKAP-KR, KAP-KL, PFA, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Pensionsvalet hanterar även kapitalflytt, värdebesked och övrig förmedlingsadministration så som fakturering. Pensionsvalet är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Transaktioner mellan Pensionsvalet och Folksam Tjänstepension AB

Folksam Tjänstepension är valbart bolag inom AKAP-KR, KAP-KL, PFA, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Transaktioner mellan Pensionsvalet och Folksam Tjänstepension är följande; Förmedling av premier, Fakturering vid återtag av premier, Transaktioner i samband med kapitalflytt, samt Fakturering för utfört uppdrag enligt avtal. Folksam Tjänstepension har administrativa kostnader mot KPA Pensionservice för de tjänster som Pensionsvalet utför åt företaget. De administrativa kostnaderna överensstämmer ej med motsvarande intäkter i KPA Pensionservice eftersom företagen har olika avdragsrätt för moms.

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Koncerninterna lånefordringar konverteras till aktieägartillskott

Folksam Tjänstepension har lämnat lån till direkt- och indirekt ägda fastighetsdotter- och intresseföretag i samband med fastighetsinvesteringar. Samtliga koncerninterna fastighetslån har konverterats till aktieägartillskott 2023.

Samtliga lån har varit amorteringsfria och haft marknadsmässig fast ränta om 3,45 – 3,56 procent. Belåningsgrad och storleken på ränta har varit olika beroende på fastighet. Räntan har erlagts kvartalsvis i efterskott. Räntan har redovisats under raden Kapitalavkastning, intäkter i resultaträkningen samt under raden Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i balansräkningen.

Förvärv

Folksam Tjänstepension har under året gjort nyförvärv av aktier i koncernföretag.

Övriga transaktioner

Övriga transaktioner mellan Folksam Tjänstepension och närstående består av aktieägartillskott i samband med investeringar. Transaktioner från närstående till Folksam Tjänstepension består av lämnade utdelningar eller lämnade resultatandelar.

Eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser. Avtal har upprättats mellan Folksam Liv och Folksam Sak gällande fördelning av ansvar för borgensförpliktelse till förmån för intresseföretag samt övriga eventualförpliktelser. Garantier har upprättats mellan företagen. För mer information hänvisas till not 36.

Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

Avtalad, ännu ej investerad del i fastigheter redovisas under ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För mer information hänvisas till not 37.

Not 39. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan Folksam Tjänstepension och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
Fördelade kostnader	-	1 436	-	-	-	-	-
Mottagna kostnader	-108 708	-560	-	-391 144	-	-	-
Administrativa kostnader	-	-1 582	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	324	62 732	-	-	-	-	-
Räntekostnader	-476	-2	-	-1 054	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-1 773 702	-	-	-	-	-
Förvärv	-	1 669	-	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	-	142 000	-	-	-	-	-
Summa	-108 859	-1 568 010	-	-392 198	-	-	-

Upplysningar om Folksam Tjänstepensions utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
Fordringar	109 620	323	-	-	-	-	-
Skulder	4 879	128	-	20 790	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	162 926	-	-	-	-	-
Summa	114 499	163 377	-	20 790	-	-	-

Upplysningar om transaktioner mellan Folksam Tjänstepension och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
Mottagna kostnader	-53 539	-593	-	-15 283	-	-	-
Administrativa kostnader ¹⁾	-	-1 701	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	4	10 393	-	0	-	-	-
Räntekostnader	-34	-1	-	-26	-	-	-
Summa	-53 569	8 098	-	-15 309	-	-	-

¹⁾ Siffrorna har justerats med hänsyn till avdragsrätt för moms.

Upplysningar om Folksam Tjänstepensions utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
Fordringar	823	135	-	-	-	-	-
Skulder	31 099	317	-	2 144	-	-	-
Lånefordringar	-	1 717 178	-	-	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	1 517	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	145 870	-	-	-	-	-
Summa	31 922	1 865 017	-	2 144	-	-	-

Not 40. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾

Medelantalet anställda uppgick i koncernen med 2 (2). Andelen män uppgick till 50 (50) procent och andelen kvinnor till 50 (50) procent. I moderföretaget var medelantalet anställda 1 (1). Andelen män uppgick till 0 (0) procent och andelen kvinnor till 100 (100) procent.

¹⁾ Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att medarbetaren är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i Folksam Tjänstepension AB 233 (28) personer.

	Koncernen				Moderföretag			
	2023		2022		2023		2022	
Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	4	10	7	9	3	8	6	7
Vd	1	1	1	1	1	-	1	-
Summa	5	11	8	10	4	8	7	7

Löner, ersättningar och övriga förmåner	Koncernen		Moderföretag	
	2023	2022	2023	2022
Tkr				
Styrelse	-1 166	-336	-1 166	-336
Vd	-3 168	-2 527	-1 672	-1 112
Summa	-4 334	-2 863	-2 838	-1 448
Tjänstemän	-183 708	-36 231	-172 050	-25 850
Summa	-188 042	-39 094	-174 888	-27 298
Sociala kostnader ¹⁾	-87 049	5 269	-81 089	764
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	-1 740	-929	-930	-795
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt ¹⁾	-25 369	8 119	-24 408	10 270

¹⁾ Intäkt 2022 på grund av upplösning av pensionsavsättning.

Not 40. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Folksam har en gemensam ersättningspolicy vilken omfattar samtliga företag i Folksam. Folksams ersättningspolicy utgår från grundläggande värderingar i Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Tjänstepension når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Tjänstepension. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Folksam Tjänstepension har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar. För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg så utgår inga rörliga ersättningar inom Folksam Tjänstepension utöver kollektiva program baserade på Folksam Livs övergripande mål fastställda av styrelsen för Folksam Liv och som gäller för alla anställda inom Folksam Liv inklusive dotterföretag.

För vd och chefen för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är fastställd av Folksam Tjänstepension styrelse.

Ersättningsutskott

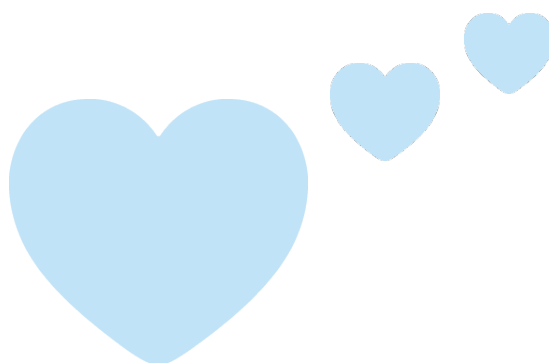
Inom Folksam Tjänstepension har styrelseordförande ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka Folksams risknivå

Folksam Tjänstepension har identifierat vilka anställda som anses kunna påverka företagets risknivå. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Tjänstepension är vd samt tillikaanställd chef för internrevision.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksams verksamhet utom vd, koncernledning, vd i dotterföretagen och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2023 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparande-branschens mest nöjda kunder samt en ökad digital förflyttning. Dessa områden utgjorde de belöningsgrundande målen i programmet samt att det för 2023 finns en tröskel för driftskostnader i belöningsprogrammet. Denna tröskel innebär att utbetalning i programmet endast kan ske om driftskostnaderna inte överskrider en viss nivå oaktat hur väl de belöningsgrundande målen uppnås. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 40. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott ¹⁾ , Tkr	Revisions och compliance-utskott		Ersättnings-utskott	Risk och kapital-utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ²⁾	Totalt
	Styrelse-arvode	utskott					
Moderföretaget, 2023							
Styrelsens ordförande							
Tomas Norderheim ⁴⁾	-26	-	-	-	0	-8	-34
Ylva Wessén ^{3) 5)}	-	-	-	-	-	-	-
Övriga styrelseledamöter							
Mats Ekeklint ⁸⁾	-52	-	-	-	0	-16	-69
Erika Ejderhamn-Roupé ⁵⁾	-120	-	-	-	-	-38	-158
Stina Josefsson ⁵⁾	-120	-	-	-	-	-38	-158
Lena Sandqvist ⁵⁾	-110	-	-	-	-	-34	-144
Per-Håkan Waern ⁵⁾	-120	-	-	-	-	-38	-158
Dan Wallberg ⁵⁾	-120	-	-	-	-	-38	-158
Göran Arrius ⁶⁾	-17	-	-	-	0	-6	-23
Lars Ericsson ⁶⁾	-17	-	-	-	0	-6	-23
Jimmy Johnsson ⁶⁾	-17	-	-	-	0	-6	-23
Helena Hedlund ⁶⁾	-17	-	-	-	0	-6	-23
Therese Magnusson ⁶⁾	-17	-	-	-	-	-5	-23
Tommy Andersson ⁷⁾	-62	-	-	-	-	-20	-82
Robert Söderhjelm	-115	-	-	-	0	-36	-151
Fredrik Mandelin	-115	-	-	-	0	-36	-151
Linda Bernlind ^{3) 5)}	-	-	-	-	-	-	-
Mats Hägglund ³⁾	-	-	-	-	-	-	-
Katrin Röcklinger ³⁾	-	-	-	-	-	-	-
Anders Johansson, Fremia ⁵⁾	-120	-	-	-	-	-38	-158
Summa	-1 166	-	-	-	-1	-367	-1 534

¹⁾ Under året utbetalda arvoden.

²⁾ Varav inga pensionskostnader.

³⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode.

⁴⁾ Ordförande från 2023-10.

⁵⁾ Avgick 2023-10.

⁶⁾ Ny från 2023-10.

⁷⁾ Avgick 2023-04.

⁸⁾ Ny från 2023-04.

För uppgift om totala arvodesutbetalningar se Bolagsstyrningsrapporten.

Not 40. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott ¹⁾ , Tkr	Styrelse-arvode	Revisions och compliance-utskott	Ersättnings-utskott	Risk och kapital-utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ²⁾	Totalt
Moderföretaget, 2022							
Styrelsens ordförande							
Ylva Wessén ³⁾	-	-	-	-	-	-	-
Övriga styrelseledamöter							
Tommy Andersson	-42	-	-	-	-	-13	-55
Erika Ejderhamn-Roupé	-42	-	-	-	-	-13	-55
Stina Josefsson	-42	-	-	-	-	-13	-55
Fredrik Mandelin	-42	-	-	-	-	-13	-55
Lena Sandqvist	-17	-	-	-	-	-5	-22
Robert Söderhjelm	-42	-	-	-	-	-13	-55
Per-Håkan Waern	-42	-	-	-	-	-13	-55
Dan Wallberg	-42	-	-	-	-	-13	-55
Linda Bernlind ³⁾	-	-	-	-	-	-	-
Mats Hägglund ³⁾	-	-	-	-	-	-	-
Katrin Röcklinger ³⁾	-	-	-	-	-	-	-
Anders Johansson, Fremia	-25	-	-	-	-	-8	-33
Summa	-336	-	-	-	-	-106	-442

¹⁾ Under året utbetalda arvoden.

²⁾ Varav inga pensionskostnader.

³⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode.

För uppgift om totala arvodesutbetalningar se Bolagsstyrningsrapporten.

Not 40. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar ¹⁾	Pensionskostnad ^{2) 3)}	Summa	Rörlig ersättning ^{3) 4)}	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget 2023						
Koncernchef och vd						
Charlotta Carlberg	-1 659	-13	-930	-2 602	-	-
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 232 personer varav 232 personer med rörlig ersättning	-169 586	-2 464	-24 408	-196 458	-15	-6 517
Summa	-171 245	-2 477	-25 338	-199 060	-15	-6 517
Moderföretaget 2022						
Koncernchef och vd						
Charlotta Carlberg ⁵⁾	-801	-5	-506	-1 312	-	-
Mia Palmgren Liblik ⁶⁾	-305	-1	-290	-595	-	-
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 27 personer varav 27 personer med rörlig ersättning	-25 475	-375	10 270	-15 580	63	-179
Summa	-26 580	-381	9 475	-17 487	63	-179

¹⁾ Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen personalförsäkringar och till viss del bilförmån.

²⁾ Pensionskostnader avser kostnader, inklusive särskild löneskatt, hänförligt till respektive år.

³⁾ Intäkt 2022 på grund av upplösning av pensionsavsättning.

⁴⁾ Rörlig ersättning avser Folksam belöningsprogram.

⁵⁾ Från och med 2022-07.

⁶⁾ Från och med 2022-02 till och med 2022-03.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt**Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23**

Under 2023 har det utbetalats 2 906 (0) tusen kronor inklusive särskild löneskatt avseende utfall från belöningsprogrammet för 2022. För räkenskapsåret 2023 har det avsatts 1 572 (-90) tusen kronor inklusive särskild löneskatt, för utbetalning under 2024. Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten utbetalning.

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 689 (178) tusen kronor. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 132 (137) tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 1 216 (178) tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har utgått från att alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen för 2023 ingår ingen tidigare anställd i ledande position.

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare**Ersättningar till styrelsen och vd**

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive personalrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Ersättningen till vd utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar till vd.

Pensionsförmåner för vd

För vd och ledande befattningshavare tillämpas den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, KTP. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och vd finns inte.

Avgångsvederlag

Vd har uppsägningstid enligt kollektivavtal.

Not 41. Tvister

Det förekommer inte några tvister som väsentligt kan påverka företagets eller Folksamkoncernernas finansiella ställning. Inom ramen för den ordinarie affärsverksamheten förekommer

visserligen löpande ett antal försäkringstvister, men de flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka företagets eller Folksamkoncernernas finansiella ställning.

Not 42. Disposition av företagets vinst eller förlust

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktör föreslår stämman att den för år 2023 redovisade vinsten 7 469 364 660 kronor överföres till konsolideringsfonden för respektive försäkringsgren. Av redovisat resultat föreslås uttag ur (-) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning:

Konsolideringsfond, Mkr	
Förmånsbestämd traditionell försäkring	1 154
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	6 315
Årets avsättning/uttag konsolideringsfond	7 469

Not 43. Väsentliga händelser efter balansdagen

Återbäringsrättan

Den 1 mars 2024 höjde Folksam Tjänstepension återbäringsrättan från fyra procent till fem procent.

Förmånsbestämd tjänstepension

I december meddelades att kunder med förmånsbestämd tjänstepension inom ramen för KTP 2 får sin pension inflationssäkrad och höjd med 6,48 procent från januari 2024.

Det meddelades också att premier för ålderspension och familjepension reduceras med 30 procent år 2024.

Tornet Bostadsproduktion AB

Folksam Tjänstepension har ökat sin ägarandel i Tornet Bostadsproduktion AB genom att förvärva 25 procent av Peabs aktier, tillträde skedde januari 2024. Bolaget grundades år 2009 och har fram till nu ägts gemensamt av Folksam Liv, Folksam Tjänstepension, Fastighets AB Balder och Peab. Efter affären är Folksambolagen och Balder ägare av Tornet. Bolaget äger och förvaltar cirka 2 300 hyreslägenheter och har cirka 600 hyreslägenheter i produktion i ett antal städer i Sverige, framför allt hyresrättsprojekt i attraktiva områden i huvudsak i Stockholms-, Mälardals-, Göteborgs- och Öresundsregionen.

Orgelpipan 4

Folksam Tjänstepension förvärvade tomträten Orgelpipan 4 i centrala Stockholm av Corem Property Group AB för 0,5 miljarder kronor. Kontorsfastigheten har ett mycket attraktivt centralt läge i city med närhet till T-Centralen och har genomgått en omfattande ombyggnation och modernisering. Den uthyrningsbara arean är omkring 4 200 kvadratmeter och tillträde sker under våren 2024.

Heimstaden Bostad AB

Folksam Tjänstepension har investeringar i bostadsfastighetsbolaget Heimstaden Bostad AB. Finansinspektionen (FI) meddelade i januari 2024 att man kommer att genomföra en undersökning av Folksamgruppens investeringar i Heimstaden Bostad AB. FI har meddelat att undersökningen fokuserar på efterlevnad av bestämmelser om aktsamhet i bland annat försäkringsrörelselagen. I och med att investeringarna skedde inom Folksam Liv och delar av investeringen ingick i beståndsöverlåtelsen, ingår inte Folksam Tjänstepension direkt i FI:s granskning.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår av enligt nedan

Tomas Norderheim 22 mars 2024
Styrelsens ordförande

Göran Arrius 22 mars 2024

Mats Ekeklint 22 mars 2024

Lars Ericsson 22 mars 2024

Helena Hedlund 22 mars 2024

Mats Hägglund 22 mars 2024

Jimmy Johnsson 22 mars 2024

Therese Magnusson 22 mars 2024

Katrin Röcklinger 22 mars 2024

Robert Söderhjelm 22 mars 2024

Fredrik Mandelin 22 mars 2024
Försäkringstagarrepresentant

Charlotta Carlberg 22 mars 2024
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår enligt nedan
Ernst & Young AB

Daniel Eriksson 25 mars 2024
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Aktiefonder

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Aktieoptioner

En option som har en aktie som underliggande vara. En aktieoption ger innehavaren rätten men inte skyldigheten att när som helst under löptiden köpa eller sälja aktier till ett på förhand bestämt lösenpris.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

ERSB (enligt IORP II)

ERSB utgör förkortning för egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett tjänstepensionsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Försäkrad och Försäkringstagare

Försäkrad och Försäkringstagare

Försäkrad är den person som omfattas av försäkringen medan Försäkringstagare är den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkrings- eller tjänstepensionsföretag.

I exempelvis kollektivavtalade tjänstepensionsförsäkringar finns en distinktion mellan Försäkrad och Försäkringstagare, då arbetstagaren som omfattas av avtalet utgör den Försäkrade medan arbetsgivaren utgör Försäkringstagaren.

Förvalt kapital

Totala tillgångar med avdrag för finansiella skulder (andra avsättningar, skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter) enligt balansräkningen.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

ICR

Med ICR avses det interna kapitalkravet.

IORP II

De regler som gäller för tjänstepensionsföretag, en typ av företag som driver tjänstepensionsverksamhet på försäkringsområdet och som enbart meddelar tjänstepensionsförsäkringar.

Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORP II), och omfattar bland annat regler för tjänstepensionsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens). Utöver de regler som följer av direktivet, kompletteras regleringen i svensk rätt av bland annat en förstärkt solvensreglering med ett riskkänsligt kapitalkrav (RKK). Reglerna började gälla den 1 december 2019, men lagen blir först tillämplig vid antingen omvandling till tjänstepensionsföretag eller vid bildande av ett helt nytt tjänstepensionsföretag.

Kapitalandelsmetoden

Förvärv av andelar i ett intresseföretag (inte dotterföretag). Det förvärvande företags andel av kapitalet i det förvärvade företaget beräknas. Beräkningen görs på samma sätt som enligt förvärvsmetoden (som används vid förvärv av dotterföretag).

Kapitalavkastning

Intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångarna i årets resultat.

Kapitalbas (enligt IORP II)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver. I förekommande fall och där tillstånd erhållits från Finansinspektionen, får också öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar inkluderas i kapitalbasen.

I förekommande fall sker avräkning också från kapitalbasen då de försäkringstekniska avsättningarna beräknade för solvensändamål utgör ett högre värde än motsvarande belopp som finns upptaget i företagets finansiella rapporter samt också för innehav i andra finansiella företag, i det fall företaget inte omfattas av samma gruppbaseade tillsyn med avseende på gruppsovens.

Kollektiv konsolideringskapital

Visar skillnaden mellan företagets tillgångar värderade till verkligt värde och företagets åtagande, garanterade och ej garanterade. Det kollektiva konsolideringskapitalet beräknas separat för premiebestämda och förmånsbestämda försäkringar.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden

och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Medelantal anställda

Medelantalet anställda beräknas med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterad till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Minimikapitalkrav (enligt IORP II)

I tjänstepensionsregleringen finns bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsinstitut – den s.k. solvensmarginalen. Det kapitalkravet är i svensk rätt genomfört i form av ett minimikapitalkrav (ett minsta kapitalkrav gällande utöver det riskkänsliga kapitalkravet).

Minimikapitalkravet beräknas enligt huvudregeln med utgångspunkt i storleken på de försäkringstekniska avsättningarna, s.k. positiva risksummor och nettodriftskostnaderna. För tilläggsförsäkringar gäller att minimikapitalkravet beräknas med utgångspunkt i premiebasen och ersättningsbasen. Minimikapitalkravet får inte understiga en lagstadgad minsta nivå, det s.k. garantibeloppet. Enligt lagen ska kapitalbasen (enligt IORP II) aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet.

Obligationer

En räntebärande löpande skuldförbindelse, eller ett skuldebrev, som ges ut (emitteras) av stat, kommun, kreditmarknadsföretag, hypoteksinstitut eller större företag. Obligationer har i allmänhet lång löptid, minst ett år. Obligationens nominella belopp återbetalas när löptiden gått ut, däremellan sker periodiska ränteutbetalningar.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premieinkomster

Med premieinkomst avses vederlaget till försäkrings- eller tjänstepensionsföretag för det försäkringsskydd som har börjat gälla under perioden. Premieinkomsten beräknas exklusive rabatter, kreditförluster på premiefordringar, premieskatter och övriga offentliga avgifter. Premieinkomsten uppges till bruttobelopp före avräkning av återförsäkrares andel.

Premieintäkter

Premieintäkter beräknas som summan av premieinkomsten och förändringen i premieansvaret efter avräkning av återförsäkrares andel. Med premieintäkter avses ersättningen till försäkrings-

eller tjänstepensionsföretag för företagets försäkringsskydd för egen räkning som gäller under perioden.

Riskkänsligt kapitalkrav (enligt IORP II)

Det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

RKK-kvot (enligt IORP II)

Med RKK-kvot avses kapitalbas i förhållande till det riskkänsliga kapitalkravet (RKK).

Solvens/Solvensgrad

Förmågan att lösa sina skulder eller stå för sina åtaganden till försäkringstagarna.

Solvenskvote

Förhållandet mellan kapitalbas och legalt solvenskrav. Solvenskravet är RKK för tjänstepensionsföretag inom gruppen.

Termin

Med termin menas ett avtal om köp av egendom vid en framtida tidpunkt till ett bestämt pris (som fastställdes i samband med upprättandet av kontraktet), eller alternativt rätt till kontantavräkning. Ibland används det engelska uttrycket futures även på svenska.

Totala sjuktalet

Det totala antalet sjuktimmar dividerat med schemalagd tid.

Totalavkastning

Totalavkastningen i procent är beräknad som kapitalavkastning i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m.m.

Valutakurssäkring

Används för att skydda utländska innehav från valutakursfall.

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I

koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande.

Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Hållbarhetsbilaga för årlig information 2023

Produktnamn: Individuell, förmånsbestämd och kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med traditionell förvaltning. Företagsägd kapitalförsäkring vid direktpension med traditionell förvaltning.
Identifieringskod för juridiska personer: 636700GON13ELM6QY880

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Hade denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Den gjorde **hållbara investeringar med ett miljömål:** ___%

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den gjorde **hållbara investeringar med ett socialt mål:** ___%

Nej

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper** och även om den inte hade en hållbar investering som sitt mål, hade den en andel på **38%** hållbara investeringar

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper**, men **gjorde inte några hållbara investeringar**

I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?

Folksam ambition är att vara ledande inom ansvarsfulla investeringar. Vi har sedan 2001 både uteslutande och påverkande placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och de tillgångar som vi investerar i. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad vi kan investera i och inte. Vi utesluter investeringar i bland annat tobak, pornografi, kontroversiella vapen och andra branscher och bolag vars verksamheter strider mot brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. Våra påverkandekriterier styr i sin tur vårt arbete med att försöka påverka de tillgångar vi äger att ta ett större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt antikorrupcion.

Vår inställning är i första hand inte att välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för hållbarhetsfrågor. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Det är med våra påverkande kriterier som grund, samt Ägarpolicy,

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som fastställs i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen innehåller inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

som vi utövar vårt ägarinflytande inom ramen för ansvarsfulla investeringar. Vi kallar det för Ansvarsfullt ägande. Vårt påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

Denna produkt främjar miljörelaterade och sociala egenskaper genom att Folksam dels begränsar investeringar som på olika vis anses bidra negativt inom klimat och miljö samt sociala områden, och dels försöker påverka de tillgångar vi äger att ta större ansvar för hållbarhetsrelaterade frågor.

Under 2023 har Folksam, fortsatt att bedriva ett aktivt ägararbete som syftat till att få de tillgångar vi äger att ta större ansvar för hållbarhetsfrågor. Här nedan följer ett antal exempel på det arbete som gjorts under året och som inneburit att produkten har främjat miljömässiga och sociala egenskaper.

Klimat och Miljö

Folksam är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär att vårt långsiktiga klimatmål är att investeringarna ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som vi investerar i: aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Inom klimat och miljö har Folksam primärt använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur produkten har uppfyllt de miljörelaterade egenskaperna under 2023:

- Utsläpp av växthusgaser
- Investeringsobjektens växthusgasintensitet
- Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn
- Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål (aktieportföljens största utsläppare, se nedan beskrivning)
- Överträdelser av principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Folksamgruppen har även utvecklat ett särskilt delmål kopplat till de 86 mest utsläppsintensiva aktieinnehav, där målet är att minst 50 procent av dem ska ha antagit ett vetenskapligt förankrat klimatmål (Science Based Target, SBT) senast 2025. För att uppnå detta förs individuella påverkansdialoger med dessa 86 bolag.

Under 2024 planerar Folksam att fortsätta exekvera mot våra klimatdelmål till 2025, samt utveckla nya delmål som kommer att gälla från år 2025 fram till 2030.

Sociala frågor inklusive mänskliga rättigheter

När det gäller sociala frågor innefattar vårt arbete som ägare bland annat att vi vill att våra portföljbolag systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och

kollektiva förhandlingar. Vi vill även att våra innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse. Vi vill att våra innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Inom sociala frågor har Folksam primärt använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur produkten har uppfyllt de sociala egenskaperna under 2023:

- Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen
- Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis
- Uteslutning av investeringar i bolag inom spelindustrin
- Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak
- Uteslutning av investeringar i bolag som producerar pornografi.
- Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Under 2023 har vi arbetat i flera påverkansprojekt med fokus på sociala frågor. Under årets stämposäsong ställde vi frågor på temat mänskliga rättigheter till vd och/eller styrelseordförande i de svenska börsnoterade bolag som vi har i våra portföljer. Vidare har vi under 2023 bland annat diskuterat mänskliga rättigheter i arabvärlden med våra största svenska innehav som har verksamhet i regionen. Bakgrunden till dessa dialoger var att ILO har pekat ut just arabvärlden som den region där det finns störst risk för barn- och tvångsarbete.

Folksamgruppen har under 2023 även varit delaktiga i PRI Advance – ett globalt påverkansinitiativ kopplat till mänskliga rättigheter. Vi deltar där som så kallad "Collaborating Investor" i dialogen med Lundin Mining. Detta innebär att vi under en längre tid kommer föra en djupare dialog med bolaget, för att bland annat säkerställa att de lever upp till FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP) samt att de blir bättre på att förebygga och hantera incidenter kopplat till mänskliga rättigheter i deras värdekedja. Under 2023 har två möten med Lundin Mining ägt rum.

Under 2023 har Folksam även gjort ett antal investeringar som utöver potential till god avkastning även har ett fokus på sociala frågor. Ett exempel är Folksams investering i riskkapitalfonden Norrsken Venture Capital Fund II. Fonden investerar tidigt i bolag som har så kallad impact – att göra skillnad för klimat och samhälle – integrerat i sin affärsmodell samtidigt som man eftersträvar attraktiv finansiell avkastning.

Anti-korruption och bolagsstyrningsfrågor

I begreppet bolagsstyrningsfrågor inkluderar Folksambåde rena styrningsfrågor som rör styrelser och dess sammansättning och mångfald, rösträttsprinciper, kapitalstruktur och liknande samt regelefterlevnad och ersättningsfrågor. För att hantera bolagsstyrningsfrågor på ett effektivt sätt förväntar vi oss att företaget har ett väldefinierat system för företagsstyrning som balanserar intressenters olika intressen.

Folksam ska vidare, genom sina placeringar, aktivt påverka innehaven att systematiskt förebygga alla former av mutor och bestickning i sina affärsrelationer. Vi vill att bolaget ska arbeta mot alla former av korruption, inklusive utpressning, mutor, penningtvätt och finansiering av terrorism. Vi vill att företagen ska ha en relevant uppförandekod på plats och ett riskhanteringssystem för att förhindra alla former av korruption. Om ett företag har upplevt situationer relaterade till dessa frågor vill vi att företagen ska vara öppna för sina aktieägare och övriga intressenter om hur de kommer att förhindra sådana incidenter i framtiden.

Inom bolagsstyrningsfrågor och anti-korruption har Folksam även använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur produkten har uppfyllt de sociala egenskaperna under 2023:

- Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.
- Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna.

Under 2023 har Folksamgruppen bland annat deltagit i sex valberedningar i svenska innehav, där vi har säkerställt att bolagens styrelser är väl sammansatta utifrån ett kompetens-, mångfalds- och jämställdhetsperspektiv, samt att det finns ledamöter med relevant kompetens inom de hållbarhetsfrågor som är viktiga för bolaget.

Vidare har vi sett över våra interna styrdokument kring hur vi röstar vid svenska årsstämmor. Folksam lägger stor vikt vid att urvärdera de långsiktiga incitamentsprogram till ledande befattningshavare som styrelsen föreslår, och som aktieägarna röstar om på stämmorna. Detta för att säkerställa att prestationskraven i programmen är i linje med våra intressen som ägare. Folksam vill att dessa program gärna ska innehålla prestationskrav kopplade till bolagens arbete inom exempelvis klimatomställning, sociala frågor eller andra hållbarhetsrelaterade frågor som är relevanta för bolagets verksamhet.

Sammantaget bidrog vårt arbetssätt, med uteslutande placeringskriterier i kombination med ett proaktivt påverkansarbete, till att de miljörelaterade och sociala egenskaperna i denna produkt under 2023 främjades i stor utsträckning.

● **Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?**

De resultat som redogörs för i siffror under den här rubriken omfattar Folksam som bolag och inte den enskilda produkten.

Folksam har under 2023 genomfört två formella analyser av vår placeringsportfölj. Denna så kallade screening har gjorts utifrån våra placeringskriterier, för att säkerställa att de tillgångar vi äger uppfyller kriterierna. Dessutom har vi genomlyst tidigare underkända bolag två gånger under 2023, för att se om en förändring av deras verksamheter har skett och att de därmed kan godkännas igen. Vidare har vi vid ett tillfälle kontrollerat om vår portfölj innehåller otillåtna innehav, genom att matcha listan med innehav mot listan med otillåtna bolag. Resultatet av dessa analyser har inte visat några otillåtna innehav i vår aktieportfölj.

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella

Folksam har även genomfört så kallade normbaserade screeningar under 2023, för att se om några innehav har gjort överträdelser av exempelvis FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller några andra ramverk som våra placeringskriterier och ägarpolicy lutar sig mot. Resultatet av denna screening har använts för att kartlägga vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

Andelen investeringar som faktiskt har främjat miljörelaterade och sociala egenskaper i produkten var under referensperioden mer än 99%. Vidare följer här en redogörelse av resultatet för de hållbarhetsindikatorer som redovisats under föregående fråga.

Klimat och Miljö:

- **Utsläpp av växthusgaser:** Folksams placeringar visade vid utgången av 2023 följande utsläpp av växthusgaser:
 - Scope 1: 129 766 ton
 - Scope 2: 34 255 ton
 - Scope 3: 2 582 652 ton

Investeringsobjektens växthusgasintensitet: Investeringsobjekten i Folksams placeringsportfölj visade vid utgången av referensperioden en växthusgasintensitet om 1224. Växthusgasintensiteten är angiven i ton koldioxidekvivalenter dividerat med Folksamgruppens ägarandel av bolagens omsättning i Mkr.

- **Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn:** Folksam hade vid utgången av 2023 en exponering mot företag verksamma i fossila sektorn om 2,7%. Måttet anger andel av investeringar i företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen.

Under 2023 har Folksam fortsatt att se över vår exponering mot företag i den fossila sektorn, i synnerhet företag verksamma inom olja och gas. Under 2022 utvecklade Folksam en ny urvalsmodell som innebär att vi endast kan äga energibolag som har antagit nettonollmål, samtidigt som de också ska ligga i framkant i klimatomställningen jämfört med konkurrenter. Under 2023 har Folksam även gjort en djupare analys av energibolagen i våra portföljer, för att på så vis bedöma deras faktiska omställningsarbete.

- **Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål:** Under 2023 har vi fortsatt påverkansarbetet gentemot vår portföljs största utsläppare. Vid utgången av året hade 53,5 procent av de 86 bolagen på Folksamgruppens lista antagit SBTs, vilket innebär att delmålet om 50% till 2025 är nu uppfyllt avseende Folksamgruppen.

Sociala frågor:

- **Exponering mot kontroversiella vapen:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom kontroversiella vapen.

- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom icke-medicinsk cannabis.
- **Investeringar i bolag inom spelindustrin:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom spelindustrin.
- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom tobak
- **Investeringar i bolag som producerar pornografi:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom pornografi.

Bolagsstyrningsfrågor och Anti-korruption:

- **Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2023 att 0,15% av våra innehav har gjort överträdelser av dessa ramverk.
- **Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2023 att 14,97% av våra innehav har saknat dessa processer under referensperioden.
- **Ojusterad löneklyfta mellan könen:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2023 en genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos investeringsobjekt på 18,25%.
- **Jämnare könsfördelning mellan styrelserna:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2023 en siffra på 18,92%. Måttet visar ett genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter.

● **...och jämfört med de föregående perioderna?**

- **Utsläpp av växthusgaser:** Folksams placeringar visade vid utgången av 2022 följande utsläpp av växthusgaser:
 - Scope 1: 98 810 ton
 - Scope 2: 27 145 ton
 - Scope 3: 1 247 678 ton

Siffrorna visar att utsläppen från Folksams placeringar har ökat mellan 2022 och 2023. Det finns flera förklaringar till det, bland annat har marknadsvärdet av Folksams placeringar ökat via en positiv avkastning under 2023, där även aktieutdelningar och premier har återinvesterats i portföljen. En annan förklaring är bristande datakvalitet: Folksams dataleverantör hämtar siffror från bolagens egen rapportering, och det händer att bolagen retroaktivt reviderar siffror i takt med att metoder för rapportering och tillgång till data uppdateras. Detta påverkar möjligheten att jämföra siffror från ett år till ett annat.

Investeringsobjektens växthusgasintensitet: Investeringsobjekten i Folksams placeringsportfölj visade vid utgången av 2022 en växthusgasintensitet om 651, vilket kan jämföras med 1224 under 2023. Denna ökning förklaras primärt av att de rapporterade utsläppen inom Scope 1, 2 och 3 har ökat, se ovan för vidare analys.

Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn: Folksam hade vid utgången av 2022 en exponering mot företag verksamma i fossila sektorn om 2,2% vilket kan jämföras med 2,7% under 2023. Folksams exponering mot denna typ av tillgångar har därmed legat relativt stabilt på en låg nivå i förhållande till totalt förvaltad kapital.

Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål: Vid mätningen 2022 hade 40 procent av bolagen på Folksamgruppens lista över aktieportföljens 86 största utsläppare antagit SBTs, vilket kan jämföras med 53,5 procent vid utgången av 2023. Folksam har under de senaste åren fört dialog med majoriteten av bolagen på denna lista, och uppmuntrat dem att anta SBTs. Detta i kombination med att allt fler kunder, investerare och andra intressenter i marknaden ställer krav kring detta har rimligtvis bidragit till att fler bolag har valt att anta denna typ av klimatmål.

Sociala frågor:

- **Exponering mot kontroversiella vapen:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom kontroversiella vapen, vilket är samma siffra som 2023
- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom icke-medicinsk cannabis, vilket är samma siffra som 2023.

- **Investeringar i bolag inom spelindustrin:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom spelindustrin, vilket är samma siffra som 2023.
- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom tobak, vilket är samma siffra som 2023.
- **Investeringar i bolag som producerar pornografi:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i vår placeringsportfölj har verksamhet inom pornografi, vilket är samma siffra som 2023.

Bolagsstyrningsfrågor och Anti-korruption:

- **Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 0,10% av våra innehav har gjort överträdelser av dessa ramverk. Detta kan jämföras med 2023, då motsvarande siffra låg på 0,15%. Folksam konstaterar att denna siffra har legat kvar på en – i relation till totalt förvaltad kapital – mycket låg nivå.
- **Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 att 19,50% av våra innehav saknade dessa processer, vilket kan jämföras med motsvarande siffra från 2023 som låg på 14,97%. En förklaring till att allt fler bolag har antagit denna typ av processer kan vara att kunder, ägare och andra intressenter ställer ökade krav på bolagen.
- **Ojusterad löneklyfta mellan könen:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 en genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos investeringsobjekt på 16,26%. Motsvarande siffra 2023 låg på 18,25%.
- **Jämnare könsfördelning mellan styrelserna:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 en siffra 17,98%. Motsvarande siffra för 2023 låg på 18,92%. Måttet visar ett genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter
- ***Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?***

Vår övergripande nettonollambition innebär att vårt miljömål för varje specifik investering är att samtliga innehav ska arbeta med en utsläppsreducering och/eller en omställning i linje med målen i Parisavtalet. Sammantaget är målet med våra hållbara investeringar att

de ska bidra positivt till klimatomställningen, samtidigt som hänsyn tas till sociala frågor inklusive mänskliga rättigheter, och anti-korruption.

Våra hållbara investeringar med ett miljömål bidrog under 2023 till följande miljömål som fastslagits i EU-taxonomin:

- Begränsning av klimatförändringar
- Anpassning till klimatförändringar

Folksam har ett antal kriterier för hur vi ska bedöma att investeringar ska anses bidra till ett miljömål enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar. Folksams bedömning är att de investeringar som vid slutet av 2023 uppfyllt våra kriterier för att klassas som en hållbar investering också har bidragit till miljömål under året. Här nedan följer en sammanfattning av de kriterier som Folksam har ställt upp för respektive tillgångsslag.

Börsnoterade aktier:

- För att en aktie ska bidra till ett miljömål krävs det att bolaget har antagit ett vetenskapligt förankrat klimatomställningsmål i linje med målen i Parisavtalet (validerat av Science Based Targets Initiative, SBTi, eller liknande). Folksam anser att ett SBTi-mål visar att bolaget är seriös i sin omställning genom att basera sina mål på den senast tillgängliga forskningen, och också få målen validerade av tredje part.

Räntebärande instrument:

- **Företagsobligationer:** Samma kriterier som börsnoterade aktier.
- **Gröna obligationer:** Folksam anser att Gröna obligationer som efterföljer Green Bond Principles (GBP) bidrar till miljömål, eftersom emissionslikviden öronmärks till olika klimat- och miljörelaterade projekt.
- **Hållbara emittenter:** Folksam har tagit fram ett specifikt ramverk för så kallade hållbara emittenter. En hållbar emittent bedriver en verksamhet som uteslutande fokuserar på miljörelaterade och/eller sociala frågor, dessutom ska emissionslikviden från utgivna instrument uteslutande användas till olika typer av miljörelaterade och/eller sociala projekt. I dagsläget bedömer Folksam att Världsbanken och dess dotterorganisationer är hållbara emittenter, och därmed bidrar till miljömål.

Alternativa placeringar:

- **Onoterade aktier:** Samma kriterier som börsnoterade aktier och företagsobligationer.
- **Fondinvesteringar:** Folksam har gjort bedömningen att fonder som har hållbara investeringar som mål (så kallade Artikel 9-fonder), samt fonder som främjar miljörelaterade och/eller sociala egenskaper och samtidigt anger en andel hållbara investeringar enligt SFDR (så kallade Artikel 8-fonder med en andel hållbara investeringar) bidrar till miljömål och/eller sociala mål. Fonderna räknas inte med i Folksams rapporterade andel hållbara investeringar för 2023.

Direktägda fastigheter:

- Folksam har gjort bedömningen att våra miljöcertifierade, direktägda fastigheter bidrar till klimatomställning. Vi miljöcertifierar våra fastigheter enligt BREEAM In-Use, LEED och Miljöbyggnad, tre erkända ramverk med högt ställda krav kring bland annat energieffektivisering, inomhusmiljö och material.

Mot bakgrund av de kriterier Folksam har ställt upp är vår bedömning att våra investeringar under referensperioden har bidragit till klimatomställningen.

- ***På vilket sätt orsakade de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde inte någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål med de hållbara investeringarna?***

För att anses vara en hållbar investering krävs att investeringen inte orsakar någon betydande skada på något miljömål eller socialt mål. För att göra den bedömningen använder Folksam indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer.

Hur beaktades indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

Folksam har under 2023 beaktat samtliga indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Även om samtliga indikatorer har analyserats, har ett särskilt fokus lagt på följande: utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, överträdelser av internationella bolagsstandarder, ojusterad löneklyfta mellan könen, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Folksam vill särskilt att våra hållbara investeringar ska följa indikatorerna för negativa konsekvenser avseende FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Genom att göra det anser Folksam att ett bolag eller annan tillgång inte kan anses orsaka betydande skada på ett miljömål eller socialt mål. Dessa två ramverk är inarbetade både i Folksams ägarpolicy samt i våra kriterier för hållbara investeringar. Under referensperioden har vi bedrivit ett aktivt påverkansarbete i linje med vår ägarpolicy. Folksam har också analyserat dessa datapunkter och säkerställt att det vi klassar som hållbara investeringar inte har gjort överträdelser av dessa ramverk. Resultatet av denna analys visade under referensperioden att Folksams hållbara investeringar inte har gjort överträdelser av dessa ramverk.

Mer information om hur vi beaktar negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer finns under rubriken *"Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?"*

Var de hållbara investeringarna förenliga med OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter? Beskrivning:

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

Ja, dessa två ramverk är i stor utsträckning inarbetade i Folksamns kriterier för hållbara investeringar. Vidare är dessa ramverk integrerade i Folksamns placeringskriterier och ägarpolicy. Under referensperioden har vi genom att screena portföljerna två gånger samt analysera indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer säkerställt att de hållbara investeringarna faktiskt är förenliga med dessa två ramverk.

I EU-taxonomin fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonominns mål, och åtföljs av särskilda unionskriterier.

Principer om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

Folksam beaktade huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer genom att löpande screena portföljen utifrån placeringskriterierna, samt genom att analysera datan från våra mätningar av indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Resultatet av dessa analyser har använts för att kunna bedöma vilka bolag som inte längre uppfyller våra placeringskriterier, samt vilka bolag som ska omfattas av vårt påverkansarbete som syftar till att de tillgångar vi äger ska ta större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter, samt antikorrupcion.

Här nedan följer en detaljerad beskrivning av hur Folksam under 2023 har beaktat huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer och vilka åtgärder som vidtagits eller planeras som en följd därav.

<p><i>Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck</i></p>	<p>Folksam har under 2023 fortsatt arbetet på väg mot att vår placeringsportfölj ska nå nettonollutsläpp senast 2050. Detta arbete sker inom ramen för vårt åtagande i Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), där vi under 2021 satte delmål fram till 2025. Under 2023 har Folksam fortsatt påverkansarbetet mot delmålet kopplat portföljens största utsläppare, samt deltagit i flera andra påverkansmöten kopplade till våra portföljbolags klimatomställning. Under 2024 planerar Folksam att ta fram nya klimatdelmål som ska gälla mellan 2025-2030.</p>
<p><i>Investeringsobjektens växthusgasintensitet</i></p>	<p>Se ovan under rubriken "Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?" för vidare beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder.</p>
<p><i>Exponering mot företag som är verksamma inom fossila sektorn</i></p>	<p>Under 2022 tog Folksam fram en ny urvalsprocess för bolag inom energisektorn. Under 2023 har detta arbete fortsatt genom att göra en manuell analys av den faktiska klimatomställningen i de bolag vi har i vår portfölj. Under 2024 kommer Folksam fortsätta att följa klimatomställningen i våra portföljbolag inom energisektorn, och vidta åtgärder i de fall det är påkallat.</p>
<p><i>Andel av icke-förnybar energiförbrukning och energiproduktion</i></p>	<p>Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.</p>
<p><i>Överträdelser av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i></p>	<p>Utöver screening mot placeringskriterierna genomför Folksam även regelbunden normbaserad screening med syfte att identifiera eventuella överträdelser av FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Detta har gjorts regelbundet under 2023. I denna analys använder vi data från MSCI och Sustainability, och informationen används bland annat som underlag vid påverkansdialoger. Under 2024 planerar Folksam att fortsätta detta arbete och inleda dialoger med innehav i de fall det är påkallat.</p>
<p><i>Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i></p>	<p>Samma hantering som ovan avseende "Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag".</p>
<p><i>Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna.</i></p>	<p>Folksam har under 2023 adresserat denna fråga på flera olika sätt. Under året hade Folksamgruppen totalt 181 påverkansdialoger med innehav, där vi i de fall det har varit påkallat har diskuterat denna fråga med det aktuella innehavet. Vi har också ställt frågor på detta tema till vd och/eller ordförande vid ett flertal årsstämmor i våra svenska innehav. Avslutningsvis har Folksam i de fall det har varit påkallat drivit frågan om jämn könsfördelning i styrelser i de valberedningar som vi är aktiva i under 2023. Under 2024 planerar vi att fortsätta detta arbete.</p>
<p><i>Verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald</i></p>	<p>Folksam har skrivit under Finance for Biodiversity Pledge, vilket bland annat innebär att vi har åtagit oss att sätta mål kopplade till biologisk mångfald för vår investeringsverksamhet. Samtidigt har vi under 2023 utvärderat befintliga initiativ inom biologisk mångfald samt anslutit till flera internationella påverkansinitiativ på</p>

	temat biologisk mångfald, tillsammans med andra investerare. Exempel inkluderar Shareactions "Pesticides and Biodiversity"-initiativ, Nature Action 100 och PRI Spring, där det sistnämnda är planerat att inledas under 2024. Övriga initiativ på temat är Sustainable forests and finance och FAIRR Biodiversity and Climate Risk in Aquaculture/Aquafeed. Folksam gör även investeringar i obligationer med koppling till ekosystemens omfattning och tillstånd.
Utsläpp till vatten	Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
Farligt avfall och radioaktivt avfall	Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
<i>Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan</i>	Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.

Vilka var den finansiella produktens viktigaste investeringar?

Största investeringarna	Sektor	% tillgångar	Land
<i>Gyllenforsen</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	7%	SE
<i>Heimstaden Bostad AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	4%	SE
<i>Swedbank A</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	4%	SE
<i>Brunswick Real Estate Capital III</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	LU
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation Nordea</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Folksam Fastighet Holding AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Apple</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	US
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation SCBC</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation Swedbank</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Microsoft</i>	<i>Informations- och</i>	1%	US
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE

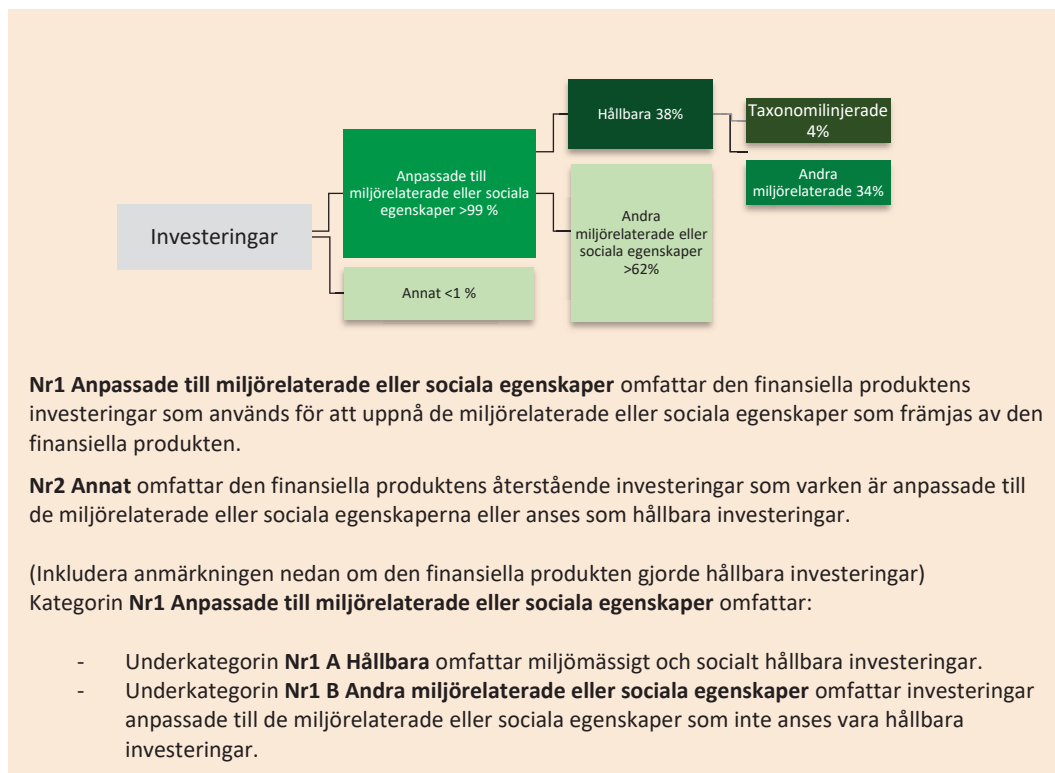
Förteckningen innehåller de investeringar som utgör den finansiella produktens största andel investeringar under referensperioden, som är följande: 2023, mät punkt 2023-12-31

Hur stor var andelen hållbarhetsrelaterade investeringar?

Under 2023 har mer än 99 % av produktens investeringar i placeringsportföljen främjat miljörelaterade och sociala egenskaper. Andelen hållbara investeringar i produkten var 38%.

Vad var tillgångsallokeringen?

I vilka ekonomiska sektorer gjordes investeringarna?

Sektor	% av tillgångarna
Finans och försäkringsverksamhet	37%
Tillverkning	18%
Fastighetsverksamhet	12%
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	10%
Informations- och kommunikationsverksamhet	5%
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	5%
Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	3%
Försörjning av el, gas, värme och kyla	2%
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	2%

Tillgångsallokeri
ng beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

För att uppfylla EU-toxonomin omfattar kriterierna för **fossilgas** begränsningar av utsläpp och övergång till helt förnybar energi eller koldioxidsnåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller **kärnenergi** inkluderar kriterierna omfattande säkerhets/och avfallshanteringsregler.

Miljögörande verksamheter gör de direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål.

Omställningsverksamheter är verksamheter som de ännu inte finns koldioxidsnåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

I hur stor utsträckning var de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med EU-taxonomin

10% av de hållbara investeringarna med ett miljömål var förenliga med EU-taxonomin. Det motsvarar 4% av produktens totala tillgångar.

Stapeldiagrammen nedan visar produktens totala investeringars förenlighet med EU-taxonomin miljömål "Begränsning av klimatförändringar" och "Anpassning till klimatförändringar". Flera miljömål i EU-taxonomin saknar fortfarande tekniska granskningskriterier och det saknas även data på marknaden. Det innebär att det ännu inte är möjligt att bedöma vilket bidrag som produktens investeringar ger till vissa mål.

Investeringarnas taxonomiförenlighet var inte föremål för godkännande av revisor eller granskning av tredje part.

För att beräkna andelen taxonomiförenliga investeringar har data från tredjepartsleverantör använts. Det finns än så länge begränsad tillgång till rapporterad data om bolags, emittenters och emissioners taxonomiförenlighet.

● **Investerar den finansiella produkter i fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?¹**

Ja:

I fossilgas

I kärnenergi

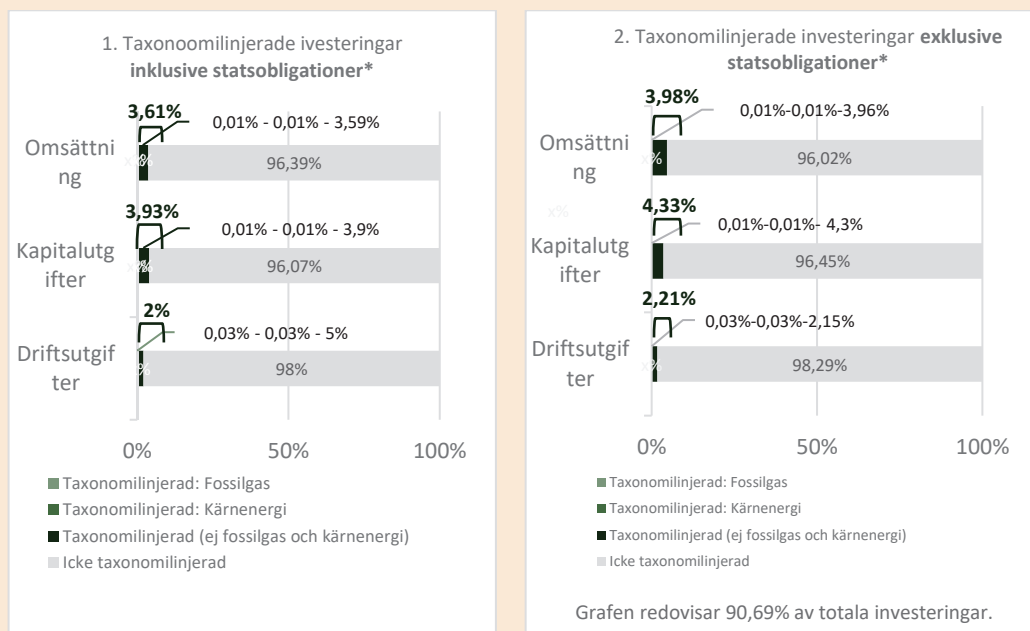
Nej

¹Fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna, "begränsning av klimatförändringarna", och inte orsaka betydande skada för något av målen i EU-taxonomin – se förklarande anmärkning i vänstra marginalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för 0,01% fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

Verksamheter som är förenliga med taxonomin uttrycks som en andel av följande:

- **Omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investeringsobjekten som gröna verksamheter.
- **Kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi.
- **Driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter.

Diagrammen nedan visar i grönt procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomiförenliga statsobligationer är*, visar det första diagrammet taxonomiförenligheten med avseende på den finansiella produktens alla investeringar, inklusive statsobligationer, medan det andra diagrammet visar taxonomiförenligheten endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statsobligationer.

* I dessa diagram avses med "statsobligationer" samtliga exponeringar i statspapper.

● **Vilken var andelen investeringar som gjordes i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

1,8% av produktens totala investeringar var i möjliggörande verksamheter och 0,1% i omställningsverksamheter.

● **Hur stor var procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin jämfört med tidigare referensperioder?**

Folksam har inte tidigare rapporterat om hållbara investeringar med ett miljömål som var förenliga med EU-taxonomin då det saknats dataunderlag för att kunna bedöma om de investeringar produkten gör är taxonomiförenliga. Det är därför inte möjligt att jämföra med tidigare referensperiod.

Vilken var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenligt med EU-taxonomin?

90% av de hållbara investeringarna med ett miljömål var inte förenliga med EU-taxonomin. Vår portfölj visar nu en förhållandavis låg nivå av taxonomilinjer. Som medgrundare till Nettonollalliansen är vårt mål att vår placeringsportfölj ska visa nettonollsläpp av växthusgaser senast 2050. Syftet med alliansen är att åstadkomma en verklig, positiv förändring bland företagen i världsekonomin.

Är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt förordning (EU) 2020/852

Därför ligger Folksamns fokus på att försöka påverka befintliga portföljbolag att ta ett större ansvar i klimatomställningen, snarare än att sälja storutsläppare för att snabbare nå slutmålet för portföljen.

Klimatomställningen och skiftet mot en nettonollekonomi är ingenting som görs över en natt. Vi förvaltar en bred placeringsportfölj, vilket ger oss exponering mot tillgångar som ännu inte är taxonomilinjerade. Därför är vår inställning att just påverkansarbete är så viktigt. Vår ambition om att åstadkomma positiv förändring i realekonomin gör att vår portföljs taxonomilinjerings just nu är förhållandevis låg. De speglar hur verkligheten ser ut just nu. Rimligen kommer nivån successivt att öka i takt med att vi fortsätter vårt arbete mot nettonollutsläpp till 2050.

Vilka investeringar var inkluderade i kategorin "annat", vad var deras syfte och fanns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Inom kategorin "annat" ryms handel i olika derivatinstrument. Denna typ av handel bedriver Folksam på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, för att hantera portföljernas kortsiktiga riskexponering. Handeln utgör en begränsad del av vår verksamhet och ger Folksam ingen direkt exponering mot de underliggande tillgångarna i instrumenten. Detta i kombination med att instrumenten handlas under begränsade tidsperioder har gjort att Folksam inte särskilt beaktar några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder för denna typ av handel.

Vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla de miljörelaterade eller sociala egenskaperna under referensperioden?

Folksam har under referensperioden arbetat för att uppfylla de miljörelaterade och sociala egenskaperna. Arbetet leds av avdelningen för Ansvarsfullt ägande, vars uppgift är att tillse att de tillgångar vi äger tar ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mot anti-korruption. För mer information se under rubriken "I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?"

Hållbarhetsbilaga för årlig information 2023

Produktnamn: Kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring med premiegaranti och traditionell förvaltning.
Identifieringskod för juridiska personer: 636700G0N13ELM6QY880

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Hade denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Den gjorde **hållbara investeringar med ett miljömål:** ___%

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den gjorde **hållbara investeringar med ett socialt mål:** ___%

Nej

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper** och även om den inte hade en hållbar investering som sitt mål, hade den en andel på 38-39%* hållbara investeringar

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper**, men **gjorde inte några hållbara investeringar**

**I produkten varierar tillgångsallokeringen över försäkringstiden, vilket även påverkar andelen hållbara investeringar. Den siffra som redovisas är ett spann av lägsta och högsta möjliga andel, beroende på allokeringen*

I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?

Folksam ambition är att vara ledande inom ansvarsfulla investeringar. Vi har sedan 2001 både uteslutande och påverkande placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och de tillgångar som vi investerar i. De uteslutande kriterierna sätter de yttre ramarna för vad vi kan investera i och inte. Vi utesluter investeringar i bland annat tobak, pornografi, kontroversiella vapen och andra branscher och bolag vars verksamheter strider mot brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. Våra påverkandekriterier styr i sin tur vårt arbete med att försöka påverka de tillgångar vi äger att ta ett större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt antikorruption.

Vår inställning är i första hand inte att välja bort investeringar, utan att försöka påverka så många som möjligt att bli bättre på att ta ansvar för hållbarhetsfrågor. Våra påverkande kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som fastställs i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen innehåller inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

multinationella företag. Det är med våra påverkande kriterier som grund, samt Ägarpolicy, som vi utövar vårt ägarinflytande inom ramen för ansvarsfulla investeringar. Vi kallar det för Ansvarsfullt ägande. Vårt påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med våra innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

Denna produkt främjar miljörelaterade och sociala egenskaper genom att Folksam dels begränsar investeringar som på olika vis anses bidra negativt inom klimat och miljö samt sociala områden, och dels försöker påverka de tillgångar vi äger att ta större ansvar för hållbarhetsrelaterade frågor.

Under 2023 har Folksam, fortsatt att bedriva ett aktivt ägararbete som syftat till att få de tillgångar vi äger att ta större ansvar för hållbarhetsfrågor. Här nedan följer ett antal exempel på det arbete som gjorts under året och som inneburit att produkten har främjat miljömässiga och sociala egenskaper.

Klimat och Miljö

Folksam är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär att vårt långsiktiga klimatmål är att investeringarna ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta innefattar samtliga tillgångsslag som vi investerar i: aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Inom klimat och miljö har Folksam primärt använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur produkten har uppfyllt de miljörelaterade egenskaperna under 2023:

- Utsläpp av växthusgaser
- Investeringsobjektens växthusgasintensitet
- Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn
- Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål (aktieportföljens största utsläppare, se nedan beskrivning)
- Överträdelser av principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Folksamgruppen har även utvecklat ett särskilt delmål kopplat till de 86 mest utsläppsintensiva aktieinnehav, där målet är att minst 50 procent av dem ska ha antagit ett vetenskapligt förankrat klimatmål (Science Based Target, SBT) senast 2025. För att uppnå detta för vi individuella påverkansdialoger med dessa 86 bolag.

Under 2024 planerar Folksam att fortsätta exekvera mot våra klimatedelmål till 2025, samt utveckla nya delmål som kommer att gälla från år 2025 fram till 2030.

Sociala frågor inklusive mänskliga rättigheter

När det gäller sociala frågor innefattar vårt arbete som ägare bland annat att vi vill att våra portföljbolag systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de

anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi vill även att våra innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse. Vi vill att våra innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Inom sociala frågor har Folksam primärt använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur produkten har uppfyllt de sociala egenskaperna under 2023:

- Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen
- Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis
- Uteslutning av investeringar i bolag inom spelindustrin
- Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak
- Uteslutning av investeringar i bolag som producerar pornografi.
- Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.

Under 2023 har Folksam även gjort ett antal investeringar som utöver potential till god avkastning även har ett fokus på sociala frågor. Ett annat exempel är Folksams investering i riskkapitalfonden Norrsken Venture Capital Fund II. Fonden investerar tidigt i bolag som har så kallad impact – att göra skillnad för klimat och samhälle – integrerat i sin affärsmodell samtidigt som man eftersträvar attraktiv finansiell avkastning.

Folksam har under 2023 även varit delaktiga i PRI Advance – ett globalt påverkansinitiativ kopplat till mänskliga rättigheter. Vi deltar där som så kallad "Collaborating Investor" i dialogen med Lundin Mining. Detta innebär att vi under en längre tid kommer föra en djupare dialog med bolaget, för att bland annat säkerställa att de lever upp till FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP) samt att de blir bättre på att förebygga och hantera incidenter kopplat till mänskliga rättigheter i deras värdekedja. Under 2023 har två möten med Lundin Mining ägt rum.

Under 2023 har Folksam även gjort ett antal investeringar som utöver potential till god avkastning även har ett fokus på sociala frågor. Ett exempel inkluderar en investering om en miljard kronor i en obligation emitterad av Världsbanken, där kapitalet används till att öka kunskapen kring trafiksäkerhet i utvecklingsländer. Ett annat exempel är Folksams investering på närmare 500 miljoner kronor i riskkapitalfonden Norrsken Venture Capital Fund II. Fonden investerar tidigt i bolag som har så kallad impact – att göra skillnad för klimat och samhälle – integrerat i sin affärsmodell samtidigt som man eftersträvar attraktiv finansiell avkastning.

Anti-korruption och bolagsstyrningsfrågor

I begreppet bolagsstyrningsfrågor inkluderar Folksam både rena styrningsfrågor som rör styrelser och dess sammansättning och mångfald, rösträttsprinciper, kapitalstruktur och liknande samt regelefterlevnad och ersättningsfrågor. För att hantera bolagsstyrningsfrågor

på ett effektivt sätt förväntar vi oss att företag har ett väldefinierat system för företagsstyrning som balanserar intressenters olika intressen.

Folksam ska vidare, genom sina placeringar, aktivt påverka innehaven att systematiskt förebygga alla former av mutor och bestickning i sina affärsrelationer. Vi vill att bolaget ska arbeta mot alla former av korruption, inklusive utpressning, mutor, penningtvätt och finansiering av terrorism. Vi vill att företagen ska ha en relevant uppförandekod på plats och ett riskhanteringssystem för att förhindra alla former av korruption. Om ett företag har upplevt situationer relaterade till dessa frågor vill vi att företagen ska vara öppna för sina aktieägare och övriga intressenter om hur de kommer att förhindra sådana incidenter i framtiden.

Inom bolagsstyrningsfrågor och anti-korruption har Folksam även använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur produkten har uppfyllt de sociala egenskaperna under 2023:

- Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag.
- Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna.

Under 2023 har Folksamgruppen bland annat deltagit i sex valberedningar i svenska innehav, där vi har säkerställt att bolagens styrelser är väl sammansatta utifrån ett kompetens-, mångfalds- och jämställdhetsperspektiv, samt att det finns ledamöter med relevant kompetens inom de hållbarhetsfrågor som är viktiga för bolaget.

Vidare har vi sett över våra interna styrdokument kring hur vi röstar vid svenska årsstämmor. Folksam lägger stor vikt vid att urvärdera de långsiktiga incitamentsprogram till ledande befattningshavare som styrelsen föreslår, och som aktieägarna röstar om på stämmorna. Detta för att säkerställa att prestationskraven i programmen är i linje med våra intressen som ägare. Folksam vill att dessa program gärna ska innehålla prestationskrav kopplade till bolagens arbete inom exempelvis klimatomställning, sociala frågor eller andra hållbarhetsrelaterade frågor som är relevanta för bolagets verksamhet.

- Sammantaget bidrog vårt arbetssätt, med uteslutande placeringskriterier i kombination med ett proaktivt påverkansarbete, till att de miljörelaterade och sociala egenskaperna i denna produkt under 2023 främjades i stor utsträckning.
Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?

De resultat som redogörs för i siffror under den här rubriken omfattar Folksam som bolag och inte den enskilda produkten.

Folksam har under 2023 genomfört två formella analyser av vår placeringsportfölj. Denna så kallade screening har gjorts utifrån våra placeringskriterier, för att säkerställa att de tillgångar vi äger uppfyller kriterierna. Dessutom har vi genomlyst tidigare underkända bolag två gånger under 2023, för att se om en förändring av deras verksamheter har skett och att de därmed kan godkännas igen. Vidare har vi vid ett tillfälle kontrollerat om våra portföljer innehåller otillåtna innehav, genom att matcha listan med innehav mot listan

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella

med otillåtna bolag. Resultatet av dessa analyser har inte visat några otillåtna innehav i våra aktieportföljer.

Folksam har även genomfört så kallade normbaserade screeningar under 2023, för att se om några innehav har gjort överträdelser av exempelvis FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller några andra ramverk som våra placeringskriterier och ägarpolicy lutar sig mot. Resultatet av denna screening har använts för att kartlägga vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

Andelen investeringar som faktiskt har främjat miljörelaterade och sociala egenskaper i produkten var under referensperioden mer än 99%. Vidare följer här en redogörelse av resultatet för de hållbarhetsindikatorer som redovisats under föregående fråga.

Klimat och Miljö:

- **Utsläpp av växthusgaser:** Folksams placeringar visade vid utgången av 2023 följande utsläpp av växthusgaser:
 - Scope 1: 129 766 ton
 - Scope 2: 34 255 ton
 - Scope 3: 2 582 652 ton

Investeringsobjektens växthusgasintensitet: : Investeringsobjekten i Folksams placeringsportfölj visade vid utgången av referensperioden en växthusgasintensitet om 904,84. Växthusgasintensiteten är angiven i ton koldioxidekvivalenter dividerat med Folksamgruppens ägarandel av bolagens omsättning i Mkr.

- **Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn:** Folksam Tjänstepension hade vid utgången av 2023 en exponering mot företag verksamma i fossila sektorn om 2,7%. Måttet anger andel av investeringar i företag som är verksamma inom sektorn för fossila bränslen.

Under 2023 har Folksam fortsatt att se över vår exponering mot företag i den fossila sektorn, i synnerhet företag verksamma inom olja och gas. Under 2022 utvecklade Folksam en ny urvalsmodell som innebär att vi endast kan äga energibolag som har antagit nettonollmål, samtidigt som de också ska ligga i framkant i klimatomställningen jämfört med konkurrenter. Under 2023 har Folksam även gjort en djupare analys av energibolagen i våra portföljer, för att på så vis bedöma deras faktiska omställningsarbete.

- **Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål:** Under 2023 har vi fortsatt påverkansarbetet gentemot våra portföljers största utsläppare. Vid utgången av året hade 53,5 procent av de 86 bolagen på vår lista antagit SBTs, vilket innebär att delmålet om 50% till 2025 är nu uppfyllt avseende Folksamgruppen.

Sociala frågor:

- **Exponering mot kontroversiella vapen:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom kontroversiella vapen.

- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom icke-medicinsk cannabis.
- **Investeringar i bolag inom spelindustrin:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom spelindustrin.
- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom tobak
- **Investeringar i bolag som producerar pornografi:** Folksams screening visade under 2023 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom pornografi.

Bolagsstyrningsfrågor och Anti-korruption:

- **Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator för hållbarhetsfaktorer visade vid utgången av 2023 att 0,15% av våra innehav har gjort överträdelser av dessa ramverk.
- **Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2023 att 14,97% av våra innehav har saknat dessa processer under referensperioden.
- **Ojusterad löneklyfta mellan könen:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2023 en genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos investeringsobjekt på 18,25%.
- **Jämnare könsfördelning mellan styrelserna:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2023 en siffra på 18,92%. Måttet visar ett genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter.

● ***...och jämfört med de föregående perioderna?***

- Utsläpp av växthusgaser: Folksams placeringar visade vid utgången av 2022 följande utsläpp av växthusgaser:
 - Scope 1: 98 810 ton
 - Scope 2: 27 145 ton
 - Scope 3: 1 247 678 ton

Siffrorna visar att utsläppen från Folksams placeringar har ökat mellan 2022 och 2023. Det finns flera förklaringar till det, bland annat att bland annat har marknadsvärdet av Folksam Livs placeringar har ökat via en positiv avkastning under 2023, där även aktieutdelningar och premier har återinvesterats i portföljen. En annan förklaring är osäkerhet kring datakvalitet: Folksams dataleverantör hämtar siffror från bolagens egen rapportering, och det händer att bolagen retroaktivt reviderar siffror i takt med att metoder för rapportering

och tillgång till data uppdateras. Detta påverkar möjligheten att jämföra siffror från ett år till ett annat.

Investeringsobjektens växthusgasintensitet: Investeringsobjekten i Folksam Tjänstepensions placeringsportfölj visade vid utgången av 2022 en växthusgasintensitet om 651, vilket kan jämföras med 1224 under 2023. Denna ökning förklaras primärt av att de rapporterade utsläppen inom Scope 1, 2 och 3 har ökat, se ovan för vidare analys.

Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn: Folksam Tjänstepension hade vid utgången av 2022 en exponering mot företag verksamma i fossila sektorn om 2,2% vilket kan jämföras med 2,7% under 2023. Folksams exponering mot denna typ av tillgångar har därmed legat relativt stabilt på en låg nivå i förhållande till totalt förvaltad kapital.

Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål: Vid mätningen 2022 hade 40 procent av bolagen på Folksams lista över aktieportföljens 86 största utsläppare antagit SBTs, vilket kan jämföras med 53,5 procent vid utgången av 2023. Folksam har under de senaste åren fört dialog med majoriteten av bolagen på denna lista, och uppmuntrat dem att anta SBTs. Detta i kombination med att allt fler kunder, investerare och andra intressenter i marknaden ställer krav kring detta har rimligtvis bidragit till att fler bolag har valt att anta denna typ av klimatmål.

Sociala frågor:

- **Exponering mot kontroversiella vapen:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom kontroversiella vapen, vilket är samma siffra som 2023
- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom icke-medicinsk cannabis, vilket är samma siffra som 2023.
- **Investeringar i bolag inom spelindustrin:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom spelindustrin, vilket är samma siffra som 2023.
- **Investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom tobak, vilket är samma siffra som 2023.
- **Investeringar i bolag som producerar pornografi:** Folksams screening visade under 2022 att noll (0) direktägda innehav i våra placeringsportföljer har verksamhet inom pornografi, vilket är samma siffra som 2023.

Bolagsstyrningsfrågor och Anti-korruption:

- **Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksams analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 0,10% av våra innehav har gjort överträdelser av dessa ramverk. Detta kan jämföras med 2023, då motsvarande siffra låg på 0,15%. Folksam konstaterar att denna siffra har legat kvar på en – i relation till totalt förvaltad

kapital – mycket låg nivå.

- **Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag:** Resultatet av Folksamns analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 att 19,50% av våra innehav saknade dessa processer, vilket kan jämföras med motsvarande siffra från 2023 som låg på 14,97%. En förklaring till att allt fler bolag har antagit denna typ av processer kan vara att kunder, ägare och andra intressenter ställer ökade krav på bolagen.
 - **Ojusterad löneklyfta mellan könen:** Resultatet av Folksamns analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 en genomsnittlig ojusterad löneklyfta mellan könen hos investeringsobjekt på 16,26%. Motsvarande siffra 2023 låg på 18,25%.
 - **Jämnare könsfördelning mellan styrelserna:** Resultatet av Folksamns analys av denna hållbarhetsindikator visade vid utgången av 2022 en siffra 17,98%. Motsvarande siffra för 2023 låg på 18,92%. Måttet visar ett genomsnitt för manlig och kvinnlig representation bland styrelseledamöter i investeringsobjekt, uttryckt i procentandel av samtliga styrelseledamöter
- ***Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?***

Vår övergripande nettonollambition innebär att vårt miljömål för varje specifik investering är att samtliga innehav ska arbeta med en utsläppsreducering och/eller en omställning i linje med målen i Parisavtalet. Sammantaget är målet med våra hållbara investeringar att de ska bidra positivt till klimatomställningen, samtidigt som hänsyn tas till sociala frågor inklusive mänskliga rättigheter, och anti-korruption.

Våra hållbara investeringar med ett miljömål bidrog under 2023 till följande miljömål som fastslagits i EU-taxonomin:

- Begränsning av klimatförändringar
- Anpassning till klimatförändringar

Folksam har ett antal kriterier för hur vi ska bedöma att investeringar ska anses bidra till ett miljömål enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar. Folksamns bedömning är att de investeringar som vid slutet av 2023 uppfyllt våra kriterier för att klassas som en hållbar investering också har bidragit till miljömål under året. Här nedan följer en sammanfattning av de kriterier som Folksam har ställt upp för respektive tillgångsslag.

Börsnoterade aktier:

- För att en aktie ska bidra till ett miljömål krävs det att bolaget har antagit ett vetenskapligt förankrat klimatomställningsmål i linje med målen i Parisavtalet (validerat av Science Based Targets Initiative, SBTi, eller liknande). Folksam anser att ett SBTi-mål visar att bolaget är seriös i sin omställning genom att basera sina mål på den senast tillgängliga forskningen, och också få målen validerade av tredje part.

Räntebärande instrument:

- **Företagsobligationer:** Samma kriterier som börsnoterade aktier.
- **Gröna obligationer:** Folksam anser att Gröna obligationer som efterföljer Green Bond Principles (GBP) bidrar till miljömål, eftersom emissionslikviden öronmärks till olika klimat- och miljörelaterade projekt.
- **Hållbara emittenter:** Folksam har tagit fram ett specifikt ramverk för så kallade hållbara emittenter. En hållbar emittent bedriver en verksamhet som uteslutande fokuserar på miljörelaterade och/eller sociala frågor, dessutom ska emissionslikviden från utgivna instrument uteslutande användas till olika typer av miljörelaterade och/eller sociala projekt. I dagsläget bedömer Folksam att Världsbanken och dess dotterorganisationer är hållbara emittenter, och därmed bidrar till miljömål.

Alternativa placeringar:

- **Onoterade aktier:** Samma kriterier som börsnoterade aktier och företagsobligationer.

Fondinvesteringar: Folksam har gjort bedömningen att fonder som har hållbara investeringar som mål (så kallade Artikel 9-fonder), samt fonder som främjar miljörelaterade och/eller sociala egenskaper och samtidigt anger en andel hållbara investeringar enligt SFDR (så kallade Artikel 8-fonder med en andel hållbara investeringar) bidrar till miljömål och/eller sociala mål. Fonderna räknas inte med i Folksams rapporterade andel hållbara investeringar för 2023.

Direktägda fastigheter:

- Folksam har gjort bedömningen att våra miljöcertifierade, direktägda fastigheter bidrar till klimatomställning. Vi miljöcertifierar våra fastigheter enligt BREEAM In-Use, LEED och Miljöbyggnad, tre erkända ramverk med högt ställda krav kring bland annat energieffektivisering, inomhusmiljö och material.

Mot bakgrund av de kriterier Folksam har ställt upp är vår bedömning att våra investeringar under referensperioden har bidragit till klimatomställningen.

- ***På vilket sätt orsakade de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde inte någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål med de hållbara investeringarna?***

För att anses vara en hållbar investering krävs att investeringen inte orsakar någon betydande skada på något miljömål eller socialt mål.

Hur beaktades indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

Folksam har under 2023 beaktat samtliga indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Även om samtliga indikatorer har analyserats, har ett särskilt fokus lagts på följande: utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, överträdelser av internationella bolagsstandarder, ojusterad

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

löneklyfta mellan könen, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

Folksam vill särskilt att våra hållbara investeringar ska följa indikatorerna för negativa konsekvenser avseende FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Genom att göra det anser Folksam att ett bolag eller annan tillgång inte kan anses orsaka betydande skada på ett miljömål eller socialt mål. Dessa två ramverk är inarbetade både i Folksams ägarpolicy samt i våra kriterier för hållbara investeringar. Under referensperioden har vi bedrivit ett aktivt påverkansarbete i linje med vår ägarpolicy. Folksam har också analyserat dessa datapunkter och säkerställt att det vi klassar som hållbara investeringar inte har gjort överträdelser av dessa ramverk. Resultatet av denna analys visade under referensperioden att Folksams hållbara investeringar inte har gjort överträdelser av dessa ramverk.

Mer information om hur vi beaktar negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer finns under rubriken *"Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?"*

Var de hållbara investeringarna förenliga med OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter? Beskrivning:

Ja, dessa två ramverk är i stor utsträckning inarbetade i Folksams kriterier för hållbara investeringar. Vidare är dessa ramverk integrerade i Folksams placeringskriterier och ägarpolicy. Under referensperioden har vi genom att screena portföljerna två gånger samt analysera indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer säkerställt att de hållbara investeringarna faktiskt är förenliga med dessa två ramverk.

I EU-taxonomin fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonomin måls, och åtföljs av särskilda unionskriterier.

Principer om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

Folksam beaktade huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer genom att löpande screena portföljerna utifrån placeringskriterierna, samt genom att analysera datan från våra mätningar av indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Resultatet av dessa analyser har använts för att kunna bedöma vilka bolag som inte längre uppfyller våra placeringskriterier, samt vilka bolag som ska omfattas av vårt påverkansarbete som syftar till att de tillgångar vi äger ska ta större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter, samt antikorrup­tion.

Här nedan följer en detaljerad beskrivning av hur Folksam under 2023 har beaktat huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer och vilka åtgärder som vidtagits eller planeras som en följd därav.

<p><i>Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck</i></p>	<p>Folksam har under 2023 fortsatt arbetet på väg mot att våra placeringsportföljer ska nå nettonollutsläpp senast 2050. Detta arbete sker inom ramen för vårt åtagande i Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), där vi under 2021 satte delmål fram till 2025. Under 2023 har Folksam fortsatt påverkansarbetet mot delmålet kopplat portföljens största utsläppare, samt deltagit i flera andra påverkansmöten kopplade till våra portföljbolags klimatombudsman. Under 2024 planerar Folksam att ta fram nya klimatdelmål som ska gälla mellan 2025-2030.</p>
<p><i>Investeringsobjektens växthusgasintensitet</i></p>	<p>Se ovan under rubriken "Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?" för vidare beskrivning av vidtagna och planerade åtgärder.</p>
<p><i>Exponering mot företag som är verksamma inom fossila sektorn</i></p>	<p>Under 2022 tog Folksam fram en ny urvalsprocess för bolag inom energisektorn. Under 2023 har detta arbete fortsatt genom att göra en manuell analys av den faktiska klimatombudsmanen i de bolag vi har i våra portföljer. Under 2024 kommer Folksam fortsätta att följa klimatombudsmanen i våra portföljbolag inom energisektorn, och vidta åtgärder i de fall det är påkallat.</p>
<p><i>Andel av icke-förnybar energiförbrukning och energiproduktion</i></p>	<p>Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.</p>
<p><i>Överträdelser av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i></p>	<p>Utöver screening mot placeringskriterierna genomför Folksam även regelbunden normbaserad screening med syfte att identifiera eventuella överträdelser av FN:s Global Compact samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Detta har gjorts regelbundet under 2023. I denna analys använder vi data från MSCI och Sustainability, och informationen används bland annat som underlag vid påverkansdialoger. Under 2024 planerar Folksam att fortsätta detta arbete och inleda dialoger med innehav i de fall det är påkallat.</p>
<p><i>Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i></p>	<p>Samma hantering som ovan avseende "Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag".</p>
<p><i>Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna.</i></p>	<p>Folksam har under 2023 adresserat denna fråga på flera olika sätt. Under året hade Folksamgruppen totalt 181 påverkansdialoger med innehav, där vi i de fall det har varit påkallat har diskuterat denna fråga med det aktuella innehavet. Vi har också ställt frågor på detta tema till vd och/eller ordförande vid ett flertal årsstämmor i våra svenska innehav. Avslutningsvis har Folksam i de fall det har varit påkallat drivit frågan om jämn könsfördelning i styrelser i de valberedningar som vi är aktiva i under 2023. Under 2024 planerar vi att fortsätta detta arbete.</p>
<p><i>Verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald</i></p>	<p>Folksam har skrivit under Finance for Biodiversity Pledge, vilket bland annat innebär att vi har åtagit oss att sätta mål kopplade till biologisk mångfald för vår investeringsverksamhet. Samtidigt har vi under 2023 utvärderat befintliga initiativ inom biologisk mångfald samt anslutit till flera internationella påverkansinitiativ på</p>

	temat biologisk mångfald, tillsammans med andra investerare. Exempel inkluderar Shareactions "Pesticides and Biodiversity"-initiativ, Nature Action 100 och PRI Spring, där det sistnämnda är planerat att inledas under 2024. Övriga initiativ på temat är Sustainable forests and finance och FAIRR Biodiversity and Climate Risk in Aquaculture/Aquafeed. Folksam gör även investeringar i obligationer med koppling till ekosystemens omfattning och tillstånd.
Utsläpp till vatten	Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
Farligt avfall och radioaktivt avfall	Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
<i>Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan</i>	Folksam har under 2023 inte vidtagit någon särskild åtgärd inom detta område. Folksam har dock indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.

Vilka var den finansiella produktens viktigaste investeringar?

Största investeringarna	Sektor	% tillgångar	Land
<i>Gyllenforsen</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	7%	SE
<i>Heimstaden Bostad AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	4%	SE
<i>Swedbank A</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	4%	SE
<i>Brunswick Real Estate Capital III</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	LU
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation Nordea</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Folksam Fastighet Holding AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Apple</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	US
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation SCBC</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation Swedbank</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Microsoft</i>	<i>Informations- och kommunikationsverksamhet</i>	1%	US
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>KS PRoviniens 419</i>	<i>Handel med egna fastigheter</i>	1%	SE

Förteckningen innehåller de investeringar som utgör den finansiella produktens **största andel investeringar** under referensperioden, som är följande: 2023, mätpunkt 2023-12-31

Det förekommer skillnader i exponeringen mot olika tillgångsslag över försäkringstiden. För att kunna diversifiera risk baserat på försäkrades ålder placeras en individuell andel i en annan portfölj. Största innehaven i den portföljen är nedan:

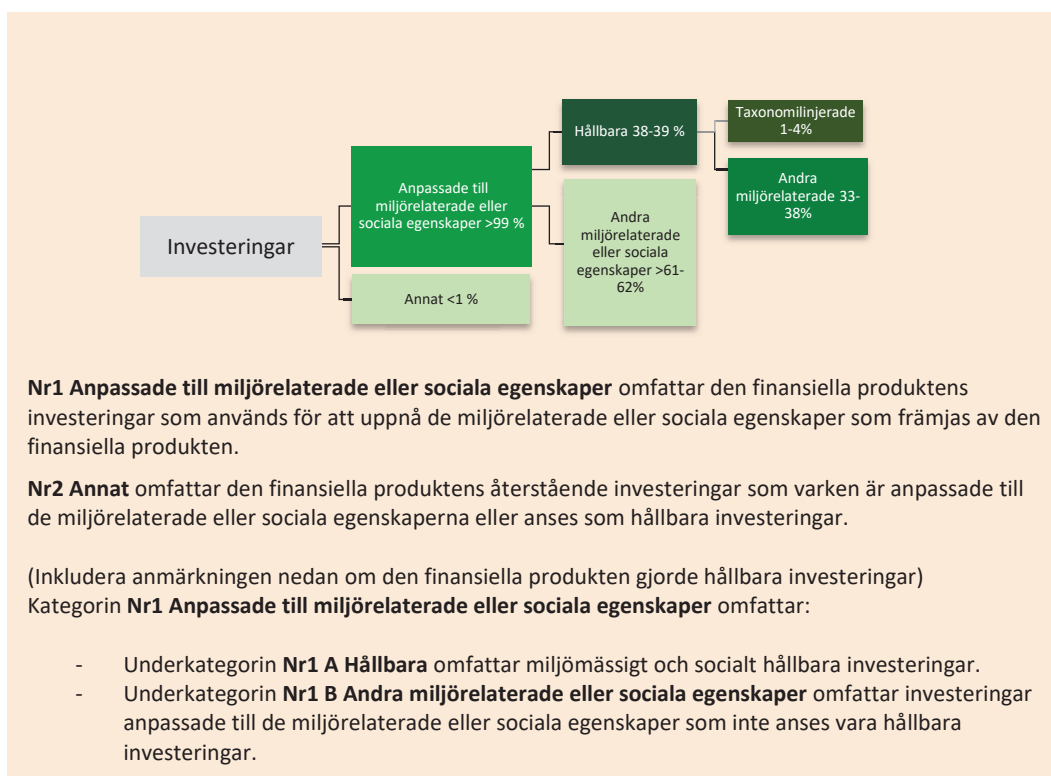
Största investeringarna	Sektor	% tillgångar	Land
<i>Folksam LO Världen</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	6%	SE
<i>Folksam LO Sverige</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	5%	SE
<i>Access Edge Emerging Markets A</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	3%	SE
<i>Atlas Copco</i>	<i>Tillverkning</i>	3%	SE
<i>Investor</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	3%	SE
<i>Apple</i>	<i>Tillverkning</i>	3%	US
<i>Microsoft</i>	<i>Informations- och kommunikation</i>	2%	US
<i>Volvo B</i>	<i>Tillverkning</i>	2%	SE
<i>Assa Abloy</i>	<i>Uthyrning, fastighetservice,</i>	2%	SE
<i>Hexagon</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	SE
<i>Sandvik</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	SE
<i>ABB</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	CH
<i>SEB A</i>	<i>Finans- och försäkrings</i>	1%	SE
<i>Amazon.com</i>	<i>Handel</i>	1%	US
<i>Epiroc A</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	SE

Hur stor var andelen hållbarhetsrelaterade investeringar?

Under 2023 har mer än 99% av Folksams investeringar främjat miljörelaterade och sociala egenskaper. Ytterligare information finns i avsnitt "I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?".

● Vad var tillgångsallokeringen?

Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper omfattar den finansiella produktens investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr2 Annat omfattar den finansiella produktens återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

(Inkludera anmärkningen nedan om den finansiella produkten gjorde hållbara investeringar)

Kategorin **Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:

- Underkategorin **Nr1 A Hållbara** omfattar miljömässigt och socialt hållbara investeringar.
- Underkategorin **Nr1 B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar.

● I vilka ekonomiska sektorer gjordes investeringarna?

Sektor	% av tillgångarna
Finans och försäkringsverksamhet	36%
Tillverkning	20%
Fastighetsverksamhet	12%
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	9%
Informations- och kommunikationsverksamhet	5%
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	5%

Tillgångsallokeri ng beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

För att uppfylla EU-toxonomi omfattar kriterierna för **fossilgas** begränsningar av utsläpp och övergång till helt förnybar energi eller koldioxidsnåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller **kärnenergi** inkluderar kriterierna omfattande säkerhets/och avfallshanteringsregler.

Miljögörande verksamheter gör de direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål.

Omställningsverksamheter är verksamheter som de ännu inte finns koldioxidsnåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

I hur stor utsträckning var de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med EU-taxonomin

4%-10% av de hållbara investeringarna med ett miljömål var förenliga med EU-taxonomin.

Stapeldiagrammen nedan visar produktens totala investeringars förenlighet med EU-taxonomin miljömål "Begränsning av klimatförändringar" och "Anpassning till klimatförändringar". Flera miljömål i EU-taxonomin saknar fortfarande tekniska granskningskriterier och det saknas även data på marknaden. Det innebär att det ännu inte är möjligt att bedöma vilket bidrag som produktens investeringar ger till vissa mål.

Investeringarnas taxonomiförenlighet var inte föremål för godkännande av revisor eller granskning av tredje part.

För att beräkna andelen taxonomiförenliga investeringar har data från tredjepartsleverantör använts. Det finns än så länge begränsad tillgång till rapporterad data om bolags, emittenters och emissioners taxonomiförenlighet.

● *Investerar den finansiella produkten i fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?¹*

Ja:

I fossilgas

I kärnenergi

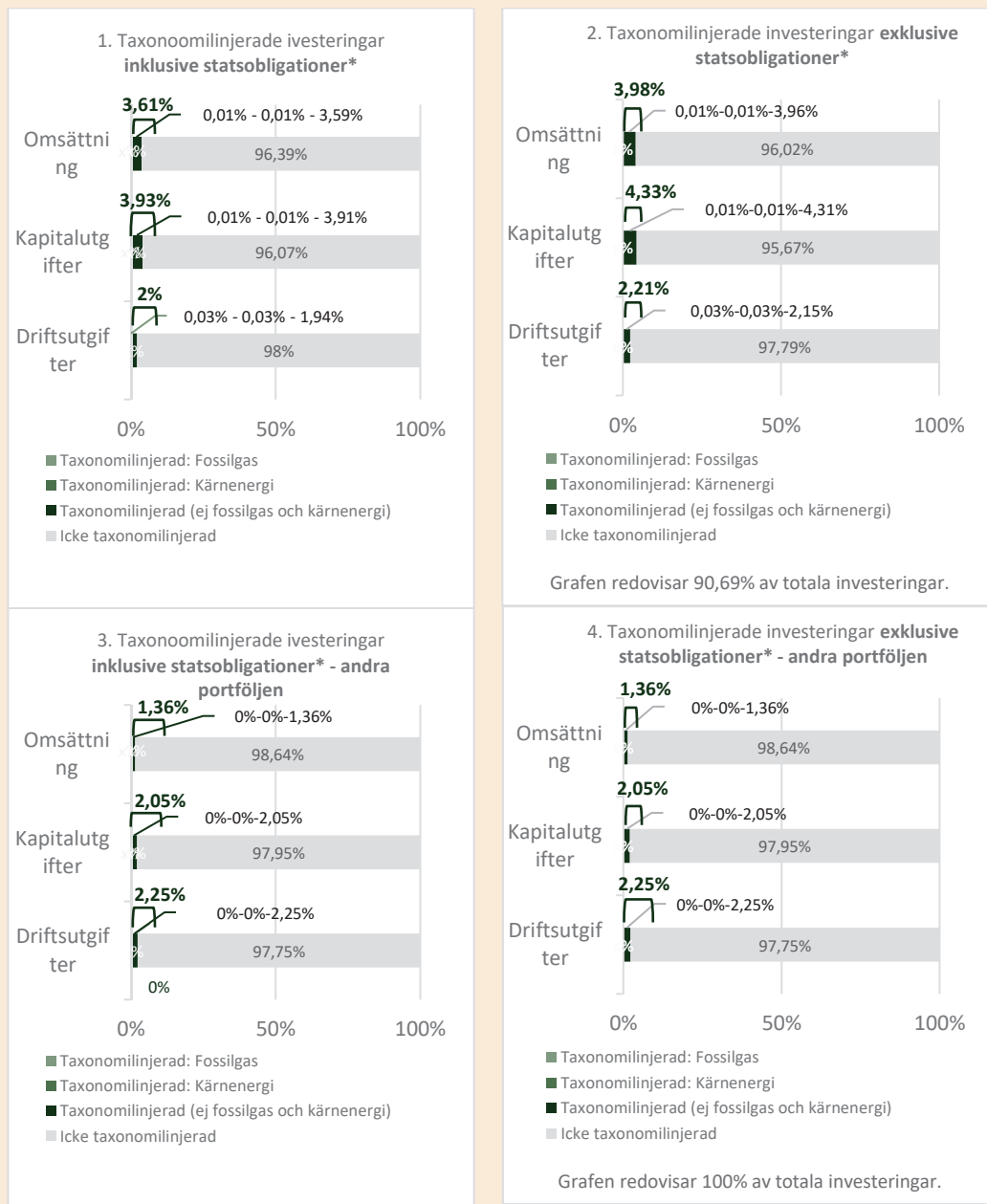
Nej

¹Fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna, "begränsning av klimatförändringarna", och inte orsaka betydande skada för något av målen i EU-taxonomin – se förklarande anmärkning i vänstra marginalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

Verksamheter som är förenliga med taxonomin uttrycks som en andel av följande:

- **Omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investeringsobjektens gröna verksamheter.
- **Kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi.
- **Driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter.

Diagrammen nedan visar i grönt procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomiförenliga statsobligationer är*, visar det första diagrammet taxonomiförenligheten med avseende på den finansiella produktens alla investeringar, inklusive statsobligationer, medan det andra diagrammet visar taxonomiförenligheten endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statsobligationer.

* I dessa diagram avses med "statsobligationer" samtliga exponeringar i statspapper.

- Vilken var andelen investeringar som gjordes i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?

0-0.1% av investeringarna gjordes i omställningsverksamheter och 0,6-1,8% av investeringarna gjordes i möjliggörande verksamheter. Siffran skiljer sig efter försäkringstagarens ålder, då produkten är en generationsprodukt där tillgångsallokeringen varierar.

● **Hur stor var procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin jämfört med tidigare referensperioder?**

Folksam har inte tidigare rapporterat om de hållbara investeringarna med ett miljömål var förenliga med EU-taxonomin då det saknats dataunderlag för att kunna bedöma om de investeringar produkten gör är taxonomiförenliga. Det är därför inte möjligt att jämföra med tidigare referensperiod.

Vilken var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenligt med EU-taxonomin?

Placeringsportföljens andel hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenligt med EU-taxonomin var 90%-96%.

Våra portföljer visar nu en förhållandavis låg nivå av taxonomilinjer. Som medgrundare till Nettonollalliansen är vårt mål att våra placeringsportföljer ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050. Syftet med alliansen är att åstadkomma en verklig, positiv förändring bland företagen i världsekonomin. Därför ligger Folksamns fokus på att försöka påverka befintliga portföljbolag att ta ett större ansvar i klimatomställningen, snarare än att sälja storutsläppare för att snabbare nå slutmålet.

Klimatomställningen och skiftet mot en nettonollekonomi är ingenting som görs över en natt. Vi förvaltar breda placeringsportföljer, vilket ger oss exponering mot tillgångar som ännu inte är taxonomilinjerade. Därför vår inställning att just påverkansarbete är så viktigt. Vår ambition om att åstadkomma positiv förändring i realekonomin gör att våra portföljer gör att våra portföljers taxonomilinjer just nu är förhållandevis låg. Rimligen kommer nivån successivt att öka i takt med att vi fortsätter vårt arbete mot nettonollutsläpp till 2050.

Vilka investeringar var inkluderade i kategorin "annat", vad var deras syfte och fanns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Inom kategorin "annat" ryms handel i olika derivatinstrument. Denna typ av handel bedriver Folksam på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, för att hantera portföljernas kortsiktiga riskexponering. Handeln utgör en begränsad del av vår verksamhet och ger Folksam ingen direkt exponering mot de underliggande tillgångarna i instrumenten. Detta i kombination med att instrumenten handlas under begränsade tidsperioder har gjort att Folksam inte särskilt beaktar några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder för denna typ av handel.

Vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla de miljörelaterade eller sociala egenskaperna under referensperioden?

Folksamgruppen har under referensperioden arbetat för att uppfylla de miljörelaterade och sociala egenskaperna. Arbetet leds av avdelningen för Ansvarsfullt ägande, vars uppgift är att tillse att de tillgångar vi äger tar ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mot anti-korruption.

Är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt förordning (EU) 2020/852

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Folksam Tjänstepension AB, org nr 559337-6741

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Folksam Tjänstepension AB för år 2023. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 3–102 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen och moderbolaget beskrivs i not 28 på sidan 82.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Per den 31 december 2023 uppgick försäkringstekniska avsättningar i koncernen (moderbolaget) till 56 853 mkr (56 853 mkr), varav 56 740 mkr (56 740 mkr) avser livförsäkringsavsättning och 113 mkr (113 mkr) avser oreglerade skador. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 94 procent (95 procent) av totala skulder.</p> <p>Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Balanspostens storlek i förhållande till totala skulder, samt att beräkningen kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har medfört att värdering av livförsäkringsavsättningar varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.</p>	<p>Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.</p>

Värdering av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Placeringstillgångar värderade till verkligt värde beskrivs i not 25 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen och moderbolaget beskrivs i not 25 på sidorna 73–74.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Koncernen och moderbolaget innehar placeringstillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki.</p> <p>Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2023 till 27 971 (9 163) mkr i koncernen (moderbolaget), vilket motsvarar 23 procent av koncernens totala tillgångar och 8 procent av moderbolagets totala tillgångar.</p> <p>Placeringstillgångarna utgörs av onoterade aktier och andelar, lånefordringar samt förvaltningsfastigheter. Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att värderingen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen.</p> <p>Då det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden med väsentlig påverkande på redovisade belopp har värderingen av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision,</p>	<p>Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar klassificerade i nivå 3.</p> <p>Vi har skaffat oss förståelse för värderingsprocesserna och utvärderat nyckelkontroller, innefattande företagsledningens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt utvärdering av värderingar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer och testat indata. Vi har jämfört betydelsefulla antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt kontrollerat de beräkningar som ligger till grund för värderingen. Vidare har vi utvärderat de externa värderarnas kompetens och objektivitet. I vår revision har vi använt våra interna värderingsspecialister för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende värdering av placeringstillgångar och företagsledningens bedömningar.</p>

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 103–137. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda

antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsstandard i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi,

förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

▶ inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Folksam Tjänstepension AB för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med lagen om Tjänstepensionsföretag, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om Tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsd i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om Tjänstepensionsföretag eller bolagsordningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsd i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om Tjänstepensionsföretag och bolagsordningen.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till i Folksam Tjänstepension AB revisor av bolagsstämman den 21 april 2023 och har varit bolagets revisor sedan 21 november 2022.

Stockholm, det datum som framgår enligt nedan

Ernst & Young AB

Daniel Eriksson 25 mars 2024

Auktoriserad revisor